

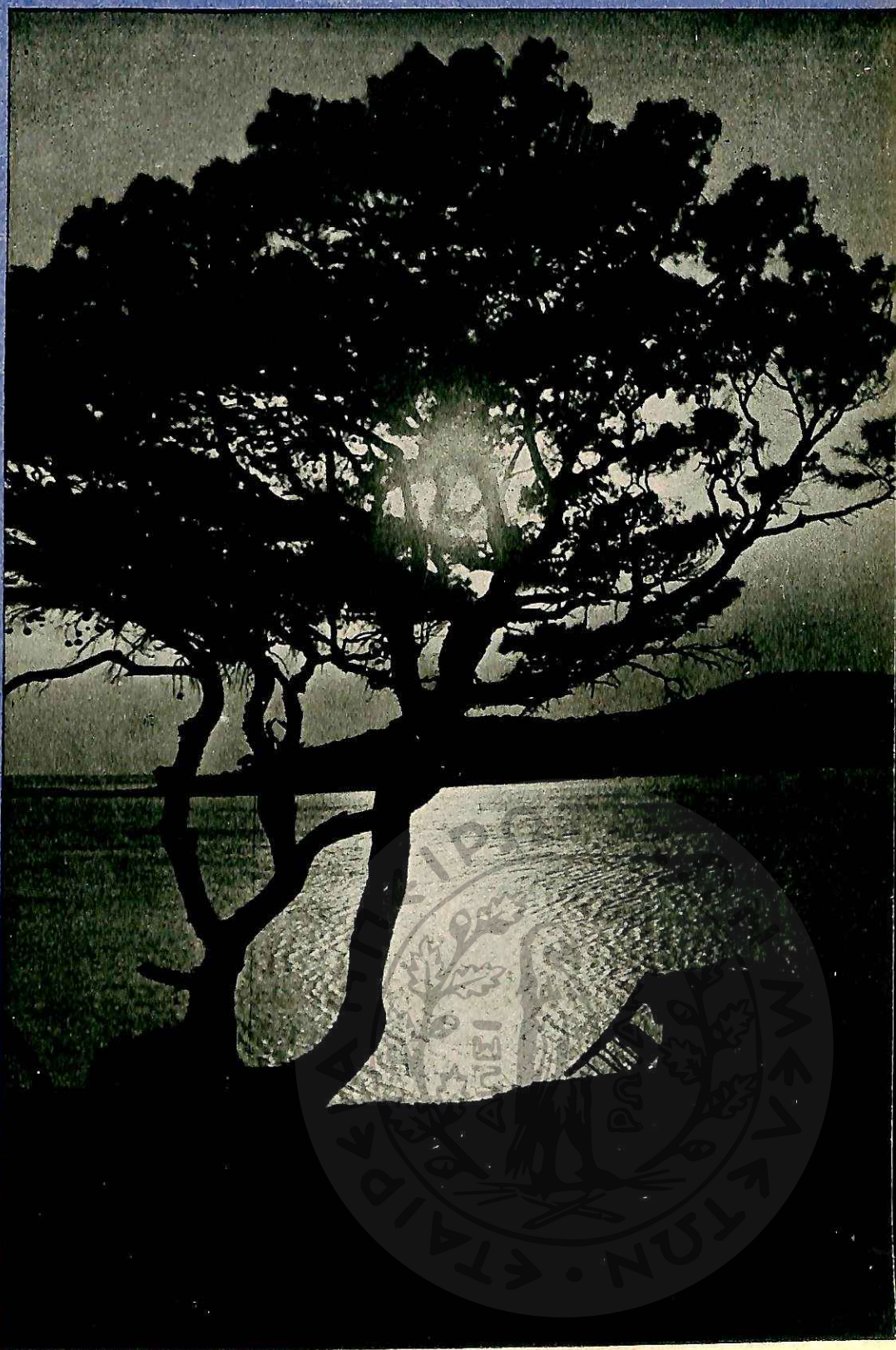
ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΟΥΝΙΟΣ
1936

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΕΛΛΗΝΙΣ"

"HÉLLÉNIS,"

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliennes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Συνδρομή έτησια . . . Δραχ. 100	Τιμή εκάστου τεύχους
Έξάμηνος " 60	
Έξωτερικοῦ σελίνια 7	ἀπλοῦ Δραχ. 10
Έξάμηνος " 4	διπλοῦ " 15

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς καὶ εἶναι προπληρωτέαι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Παναγῆς Τσαλδάρης, νεκρολογία.—'Ο κοινωνικὸς ρόλος τῆς γυναίκας.—Στήλη Εἰρήνης.—Θὰ κατεβῇ ἡ νυχτιά, ποίημα ὑπὸ Μαρίας Π. Ράλλη.—'Η κηπουρικὴ παράγων κοινωνικῆς προόδου, ὑπὸ 'Ολυμπ. Κοκκέβη.—'Η γυναίκα ποὺ γνώρισεν τὴ φτώχεια, διήγημα ὑπὸ Τατιάνας Σταύρου.—Σάλγκα, ὑπὸ Κάρμεν Σύλβα, μεταφρ. Μαργοπούλου.—'Ιούλιος, 'Ομιλίαι μετὰ τὴν Διτῆ, ὑπὸ Γ. 'Αννίνου.—Θεατρικὴ Στήλη, ὑπὸ Κατ. Κακούρη.—Καλλιτεχνικὴ Κίνησις, ὑπὸ 'Αθ. Ρεδιάδου.—Θαυρῆς ὄργα, ποίημα Μαρίας Πολυδούρη.—'Ο πανηγυρισμὸς τοῦ Λυκείου 'Ελληνίδων.—'Εκκλησίαι Γραφείου Εὐρέσεως 'Εργασίας.—Τὸ δέμμα μας, ὑπὸ Mme Ketty.—'Ο ἐν Πάτραις Μορφωτικὸς Σύλλογος, ὑπὸ Λαμπρ. Σοφῆ.—Οἱ ἐξοχὲς τῶν 'Εορταζομένων Γυναικῶν ὑπὸ Φανῆς Παγκαλίου.—Εἰδήσεις.—Τὸ Σπίτι μας.—'Εκδόσεις.—Μόδες.

Ἐπὶ τῆς Συντάξεως ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου εἰκόνα παριστάνει ἀκτὴν τῆς Βουλιαγμένης καὶ εἶνε ἔργον τοῦ φωτογράφου κ. Γ. Ζωγράφου

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ. ΔΡΧ. 30.000.000

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΤΑΚΤΙΚΑ & ΕΚΤΑΚΤΑ , 120.496.050.250

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΟΞΕΑΛ ΑΘΗΝΑΣ - ΠΕΙΡΑΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ:

Φιάλαι παντός είδους, Δαμιτζάνες πλεκταί, (Τζάμια) 'Υαλοπίνακες Μάτ, 'Υαλοπίνακες Διαμάντε, 'Υαλικά οικιακής χρήσεως. Διάφορα καλλιτεχνικά υάλινα είδη οικοδομικής (τοῦβλα, κέραμοι, φωταγωγοί)

ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ:

Σιδηροπυρίται Κασάνδρας, 'Ερμιόνης-Λιγνίται 'Ωρωποῦ, Κορώνης.

SOMMAIRE

Pan. Tsaldaris) necrologie.— Le rôle social de femme.— Colonne de la Paix.— Le jardinage, un facteur du progrès social, par Olympie Kokkevi.— La femme qui connut la misère, nouvelle par T. Stavrou.— Salga, nouvelle par Carmen Sylva.— Poèmes.— Causerie avec Lilli, par G. Anninos.— La fête du Lyceum Club.— Critique Théâtrale, par C. Cacouri.— Expositions, par A. Rediadou.— Notre peau, par Mme. Ketty.— Appel du bureau de placement du Conseil National.— L'Union Educative de Patras, par Lambr. Sophi.— Le séjour à l'campagne des femmes travailleuses, par Fanny Pangalou.— Nouvelles.— Notre foyer.— Modes.

Η PASSIFLORINE

ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟΝ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ἡ **Passiflorine** (Πάσιφλορίνη) ἀποτελεῖ τὴν φυτοθεραπευτικὴν ἀγωγὴν τῶν διαταραχῶν τοῦ συμπαθητικοῦ καὶ παρασυμπαθητικοῦ αἵτινες συνοδεύουν τὸν βίον τῆς γυναίκας.

Κατὰ τὴν ἡβην. Κατὰ τὰς καταμηνίους περιόδους.

Κατὰ τὴν κύησιν. Κατὰ τὴν ἐμμηνόπαυσιν εἰς τὰς

ψευδομητρικὰς παθήσεις.

Ἡ **Passiflorine** (Πάσιφλορίνη) εἶναι τὸ φάρμακον τῶν διανοομένων, καλλιτεχνῶν, καθηγητῶν, ἐπιχειρηματιῶν κ.λ.π.

Ἡ **Passiflorine** (Πάσιφλορίνη) θεραπεύει τὴν ὑπερκόπωσιν, πάσης φύσεως νευρασθένειαν καὶ αὐπνίαν, δύναται δὲ νὰ λαμβάνεται συνεχῶς ἄνευ φόβου δηλητηριάσεως ἢ τοξικομανίας, διότι οὐδὲν τοξικὸν περιέχει.

ΜΕΣΑΙ ΔΟΣΕΙΣ: 4 κοχλίτρια τοῦ καφέ (ἀνὰ 2 πρὸ ἐκάστου γεύματος)

LABORATOIRES DE LA PASSIFLORINE

G. REAUBOURG

DOCTEUR EN PHARMACIE

2 RUE BOUCAUT

PARIS XV

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

ΕΤΑΙΡΙΑ "ΔΑΦΝΗ"

ΓΕΡΑΝΙΟΥ 28

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΗΓΕΣΤΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΤΑΙΡΙΑ ΗΓΕΣΤΟΤΗΤΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
10-9-81
30254

ΟΙΚΙΑΚΗΣ
ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

ΔΙΑ
ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑΣ

Ἡ σχολή περιλαμβάνει τάξεις Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων αἵτινες ἐπιθυμοῦν νὰ πλουτίσουν τὰς γνώσεις των εἰς τὴν οἰκιακὴν μαγειρικὴν καὶ ζαχαροπλαστικὴν διὰ μερικῶν μόνον μαθημάτων.

Τὰ μαθήματα γίνονται εἰς ὥρας πρὸ μεσημβρίας καὶ ἀπόγευμα, διαρκοῦν δὲ ἀπὸ Ὁκτωβρίου μέχρι τέλους Ἰουλίου.

Ζητήσατε πληροφορίας καὶ Κανονισμὸν — Γωνία Σίνα καὶ Βησαρίωνος 9 — Τηλέφ. 31-339

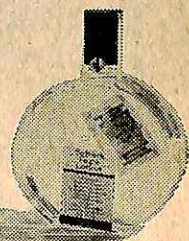
ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ **OREODONT** ΔΑΜΒΕΡΓΗ

SCHERK

„Από τοὺς
λεκέδες καὶ
μοιμπικία
οὐλε
ἶχνος πῆξον.“

Ζητήσατε ἐπίσης τὴν πού-
δρα Mystikum. Εἶναι ἡ
φημισμένη Πούδρα τοῦ
Scherk ● Μεγάλου κουτι
Δρχ. 80.- μικρότερο 50.-

**Scherk
Face
Lotion**

(Λοσιὸν διὰ τὸ πρόσωπον)

Μεγάλο φιαλίδιο Δρχ. 90.-
Μικρότερο Δρχ. 55.-

Ἐστὶ μᾶς γράφει μία Κυρία ἀπὸ τὸ Ψυχικό. Αὐτὸ δείχνει ἄλλη μιά φορά πόσο ἀποτελεσματικὰ ἐπενεργεῖ ἡ Λοσιὸν προσώπου Scherk. Μεταμορφώνει τὸ δῆρμα καὶ ἀφαιρεῖ ὅλες τῆς ἀκαθαρσίας. Ἡ νέα ἐπίδερμις παρουσιάζεται φρέσκια, χωρὶς λεκέδες, λεῖα ● Γεν. Ἀντῆρος: Π. Ι. Μαγκριώτης, Ἑρμοῦ-Νίκης ἀρ. 10. Τηλ. 25-739.

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΘΙΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΣΤ'

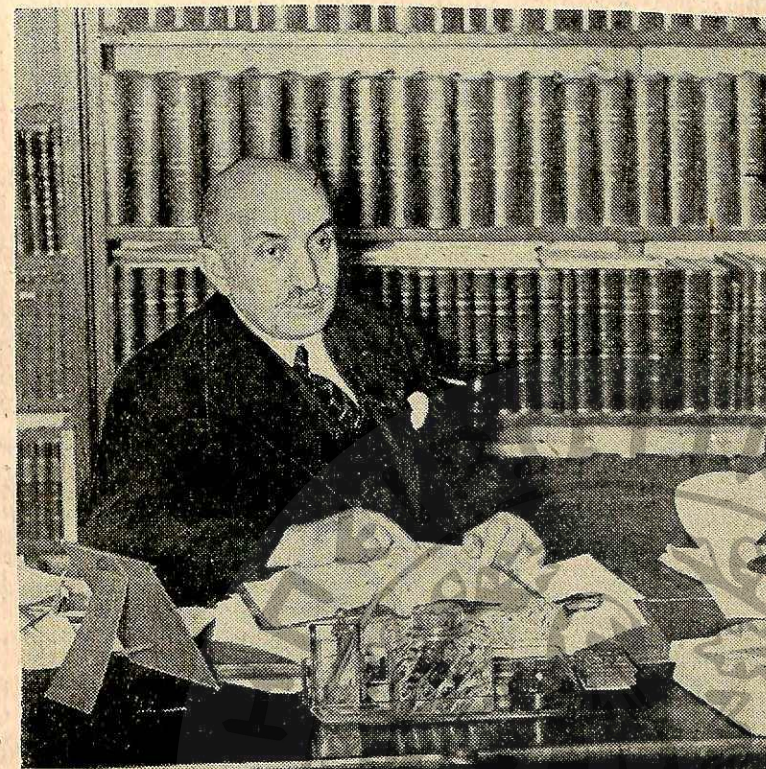
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΟΥΝΙΟΣ 1936

ΑΡΙΘ. 6

ΠΑΝΑΓΗΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ

Ἀμείλικτα ζητεῖ ὁ Χάρος τὰ θύματά του στὴ χώρα μας μεταξὺ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Ὁ ἓνας μετὰ τὸν ἄλλον ἀπέρχονται στὴν αἰωνιότητα οἱ παράγοντες τῆς ἐθνικῆς ζωῆς.

Ὁ θάνατος τοῦ ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ, ὁ τόσον αἰφνίδιος καὶ ἀπροσδόκητος, εἶνε μιὰ νέα ἀπώλεια, πού θὰ συγκλονίσῃ καὶ ἄλιν τὸ ἔθνος ὕστερα ἀπὸ τὸν χαμῶ ἐκείνων πού τὸν προηγῆ-
θησαν. Μετὰ τὰ θλιβερά γεγονότα τοῦ 1922, δεχθεῖς ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ βαρυτάτην κληρονο-

μίαν, ἀφιέρωσεν ὅλες τὶς δυνάμεις του στὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς πατρίδος. Ἡ μοῖρα ὁμῶς τῶν πολι-
τικῶν ἀνδρῶν στὴν Ἑλλάδα εἶνε νὰ ἔχουν τὶς καλῆτερες προθέσεις, ν' ἀγωνίζονται μὲ ὅλη τὴ
ψυχὴ τους καὶ στὸ τέλος νὰ συντρίβεται ἡ θέλησις καὶ οἱ προσπάθειές τους ἀπὸ μιὰν ἀδυσώ-
πητη πραγματικότητα.

Ἡ γενεὰ τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν στὴν ὁποίαν ἀνήκον οἱ Βενιζέλος, Δεμερτζῆς, Τσαλδάρης, σιγὰ-σιγὰ ἐκλείπει. Στὴ θέσιν τους θὰ ἔλθουν νέοι γιὰ νὰ διακυβερνήσουν τὴ χώρα.

Ἡμεῖς οἱ γυναῖκες στρέφομε τὶς ἐλπίδες μας πρὸς τοὺς νέους αὐτούς. Οἱ παλαιότεροι ἀντιλαμβάνοντο τὰ δίκαια αἰτήματά μας, καὶ μεταξὺ αὐτῶν κατ' ἐξοχὴν ὁ Παναγῆς Τσαλ-
δάρης. Ἀντίξοι ὁμῶς περιστάσεις τὸν ἐμπόδισαν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ
τὸ γυναικεῖο ζήτημα.

Ἡ «Ἑλληνὶς» ἀπευθύνει ἐγκάρδια συλλυπητήρια εἰς τὴν βαρυπενθοῦσαν χήραν του κυρίου
Λίναν Τσαλδάρη.

Ο κοινωνικός ρόλος τῆς γυναίκας.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ γιὰ τὴν ἀναθεώρησι τοῦ Συντάγματος, ποὺ πρόκειται νὰ συνέλθῃ, θὰ θελήσῃ βέβαια νὰ ἐξετάσῃ εὐμενῶς καὶ τὰ αἰτήματα τῶν γυναικῶν. Σήμερα ποὺ περὶ ἡ ἀνθρωπότης τοιαύτην κρίσιν, ποὺ κάθε χώρα ξεχωριστὰ βρίσκεται κατὰ τὸν ἓνα ἢ ἄλλον τρόπο σ' ἓνα ἀδιέξοδο, κανένας λαὸς δὲν μπορεῖ νὰ στερηθῇ, γιὰ νὰ ὀρθοποδήσῃ, τὴ συνδρομὴ καὶ συμβολὴ τοῦ ἡμίσεως πληθυσμοῦ του, τῶν γυναικῶν.

Ὁ πόλεμος κατέρριψε τὶς ἀρχὲς τῆς ἠθικῆς, διασάλεψε τὰ ἦθη, ἐγέννησε πάμπολλα δεινὰ μέσα στὰ ὁποῖα παλαίουν σήμερα οἰκτρῶς οἱ ἄνθρωποι. Ὅμως, ἡ ἠθικὴ, τὰ ἦθη, ἡ ἐμπιστοσύνη καὶ ἡ εὐημερία στοὺς λαοὺς δὲν μποροῦν ν' ἀποκατασταθοῦν πάλιν χωρὶς τὴν βοήθεια τῆς γυναίκας. Ἡ εἰρήνῃ ποὺ ὅλοι τὴν ποθοῦμε, ἀπαιτεῖ μερικὰς ἀρετὰς, ποὺ ἐν καιρῷ πολέμου τίθενται ἐκ ποδῶν. Γιατὶ ἡ εἰρήνῃ βασιζέται, θεμελιώνεται ἐπάνω στὴν οἰογένεια, ἐνῷ ὁ πόλεμος τοῦναντίον συντρίβει τὴν οἰκογενειακὴ ἐστία. Ὅλοι ξέρομε δυστυχῶς ὅτι, ἔνεκα τῆς γενικῆς ἀνησυχίας, γίνονται στὸν κόσμον θλιβερὰ πειράματα βίας καὶ δεσποτισμοῦ ποὺ θὰ ξαναφέρουν τὸν πόλεμον ἢ στὸ ἐσωτερικὸ ἢ στὸ ἐξωτερικόν, καὶ μᾶς ἀπειλοῦν ἔτσι πρὸς μεγάλες συμφορὰς, πρὸς φρικτὰς ἀνθρωποσφαγὰς, ποὺ θὰ καταλήξουν στὸ τέλος σὲ ὑποδούλωσι ἢ σὲ μιὰν ἀποκτήνωσι χωρὶς τὴν ὁποία ἡ τυραννία δὲν μπορεῖ νὰ σταθῇ.

Ἡ ἀνόρθωσις τῶν ἠθῶν, ἡ ἐπιστροφή πρὸς τὴν τιμιότητα, πρὸς τὴν ἀληθινὴν ἠθικὴν, ποὺ εἶνε ὅροι ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν εἰρηνικὴ διαβίωσι τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν, δὲν μποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν χωρὶς τὴ βοήθειαν τῶν γυναικῶν.

Ἐνῷ δὲ σήμερα ζητεῖται νὰ χρησιμοποιηθῇ παντοῦ οἱ εἰδικοί, ν' ἀντιπροσώπεύονται οἱ ἀρμόδιοι σὲ ὅλους τοὺς τεχνικοὺς κ' ἐπαγγελματικοὺς κλάδους, πῶς μπορεῖ νὰ εἶνε νοητὸν νὰ παραμερίζονται ἀπὸ τὰ διάφορα συμβούλια, ἀπὸ τὴν ψῆφον, ἀπὸ τὴν ἐκλογιμότητα οἱ γυναῖκες, οἱ μητέρες, ποὺ ἐργάζονται σὲ τόσα ἐπαγγέλματα ἐξ ἴσου καλὰ ὅπως οἱ ἄνδρες;

Ἡ μητρότης, ἡ προστασία καὶ ἀνατροφή τοῦ παιδιοῦ, ἡ ἠθικὴ καὶ σωματικὴ ὑγιεινὴ, ὁ γάμος, ἐξ ἄλλου τὰ ἐξώγαμα παιδιὰ, ἡ πορνεία κ.λ., τέλος ὅλες οἱ ἀδικίες, τὰ σφάλματα, οἱ κακίαι καὶ τὰ στίγματα ποὺ κατατρῶνε τὴν κοινωνίαν, καὶ ποὺ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶνε ἀποτελέσματα τῆς ἀνδρικῆς κυριαρχίας, ὅλα αὐτὰ μήπως δὲν εἶνε προβλήματα γιὰ τὴ λύσιν τῶν ὁποίων εἶνε ἀπαραίτητὴ καὶ ἡ ἀρμοδιότης καὶ ἡ κρίσις τῶν γυναικῶν;

Δὲν θὰ ὑποστηρῶμε βέβαια ποτὲ μιὰ προπαγάνδαν, ποὺ ὑπὸ τὴ μορφὴ τοῦ φεμινισμοῦ ζητεῖ νὰ ἐκθρονίσῃ τὸν ἄνδρα καὶ νὰ τοῦ θέσῃ ἀντιμέτωπὴ τὴ γυναῖκα. Ἡ μανία νὰ συγκρίνουν τὴ γυναῖκα πρὸς τὸν ἄνδρα γιὰ ν' ἀποδείξουν πῶς εἶνε ἀνώτερη, εἶνε γελοία. Πρέπει νὰ καταλάβωμε πῶς ἡ γυναῖκα ἔχει μιὰ εἰδική, μιὰ ξεχωριστὴ ἀξία, μιὰ δυναμικότητα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ μετρηθῇ μὲ τὸ μέτρο τῆς ἀνδρικῆς προλήψεως. Ἐπειδὴ τὰ δύο φύλα εἶνε διαφορετικὰ καὶ ὡς πρὸς τὶς ιδιότητες καὶ ὡς πρὸς τὸν τρόπο τῆς δράσεώς των, ἡ πρὸς τὴν ἀντίδρασιν ποὺ τοὺς χαρακτηρίζει, ἀκριβῶς γι' αὐτὸ ἔχουν ἴση ἀξία καὶ πληροῦν τὴν αὐτὴ ἀνάγκη καὶ μέσα στὴν οἰκογένειαν καὶ στὴν κοινωνίαν, καὶ στὸ κράτος. Ὁ δὲ κοινωνικὸς καὶ ὁ οἰκογενειακὸς βίος χωλαίνει ἔνεκα τῆς παραγνώσεως αὐτῆς.

Πρέπει ἀπεναντίας νὰ ἐξαρθῇ ὁ γυναικεῖος χαρακτήρ, νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἐνέργειά του, ν' αὐξηθῇ ἡ ἀκτινοβολία του, ποὺ εἶνε διαφορετικὰ ἀπὸ τὸν ἄνδρα, ποὺ ἔλλειψαν ὅμως ὡς τώρα, ἂν ὄχι ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν, ἀσφαλῶς ὅμως ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ κράτος. Ὅταν ἡ γυναῖκα θὰ μπορέσῃ νὰ ἐκφρασθῇ καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὅπου τὴν ἐνέκλεισαν αὐθαίρετα οἱ ἀνδρικὲς προλήψεις, ἡ ἰσορροπία ποὺ εἶνε συνάμα σοφία καὶ δικαιοσύνη, θὰ βασιλεύσῃ πραγματικὰ στὴν κοινωνικὴ ζωὴ. Ἡ γυναῖκα θὰ φέρῃ σιτὴ ζωὴ αὐτὴ τὴ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ τῆς ἐπιρροῆς, ποὺ εἶνε ἀπαραίτητὴ γιὰ μιὰ καλῶς ἐννοουμένη κοινωνία.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς γυναίκας στὴ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ζωὴ δικαιολογεῖται ἀκριβῶς ἀπὸ

τὸ γεγονὸς ὅτι εἶνε διαφορετικὴ ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Τὰ δικαιώματα, ἂν καὶ διάφορα, πρέπει νὰ εἶνε ἰσότιμα. Ἡ δὲ γυναῖκα, ἐξασκοῦσα τὰ δικαιώματά της μὲ τὸ δικό της τρόπο, μὲ τὴ δική της διαίθεσιν καὶ λογικὴν, θὰ μπορέσῃ ἀφεύκτως νὰ συμβάλλῃ στὴ γενικὴ βελτίωσιν τοῦ βίου.

Ἐξ ἄλλου, ἐὰν ἰσχυρίζονται οἱ ἄνδρες, ὅτι οἱ γυναῖκες ἀποτελοῦν μιὰ εἰδικὴ κατηγορίαν, μιὰ ξεχωριστικὴ τάξιν μέσα στὴν κοινωνίαν, πρέπει νὰ πειραδεθοῦν ὅτι ἡ τάξις αὐτὴ ὀφείλει ἐξ ἴσου ν' ἀντιπροσωπεύεται ὅπως καὶ ὅλες οἱ ἄλλες. Θὰ ἦταν ἀδικο ν' ἐπικίνδυνον ἐὰν ἐπέμεναν ὅτι ἡ τάξις τῶν γυναικῶν δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διορίξῃ ἀντιπροσώπους της, καὶ ὅτι οἱ ἄνδρες ἔχουν τὰ προσόντα νὰ μιλοῦν ἐν ὀνόματι τῶν γυναικῶν, ἐνῷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν μποροῦν ν' ἀντιληφθοῦν οὔτε τὴν ψυχρὴν οὔτε τὴν νοσηρότητα. Δὲν ἐγκρίνομε βεβαίως νὰ γίνωνται ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ φεμινισμοῦ δῆθεν, ἀνόητες καὶ προκλητικὲς ἐπιθέσεις κατὰ τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ τονίζομε τὴν ἀνάγκη ν' ἀναγνωρισθῇ ἡ χρησίμη συμβολὴ τῶν γυναικῶν στὴ διοίκησιν τοῦ κράτους.

Τόσοι πολιτευόμενοι, ποὺ στοὺς προεκλογικοὺς λόγους τοὺς, κόπτονται ὑπὲρ τῶν ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ καὶ ὑπὲρ ἰσότητος, δὲν σκέπτονται πόσον ἀντιφατικὸν πρὸς ὅσα λέγουν εἶνε ἡ ἀρνησίς των νὰ δώσουν πολιτικὰ δικαιώματα στὶς γυναῖκες! Ἐὰν δὲν λογαριάζουν τὴν γυναῖκα ὡς πολιτικὸν καὶ ὡς κοινωνικὸν παράγοντα, δείχνουν μιὰ ἀσυγχώρητὴ μυωπία μένοντες ὀπισθοδρομικοί, θὰ ἐξαφανισθοῦν σιγὰ-σιγὰ, γιὰτὶ ἀπαρνοῦνται τὸ ἰδεώδες τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἰσότητος.

Στήλη Εἰρήνης.

Κίνδυνος πολέμου. Αἱ γυναῖκες ὅλου τοῦ κόσμου προβάλλουν κατ' αὐτὰς καὶ πάλιν σ' ἐντονες διαμαρτυρίες γιὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὸν πόθον τοὺς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. Καὶ ἡ «Ἑλληνίς» καὶ τὸ Ἑθνικὸν Συμβούλιον συμμετέχει αὐτῆς τῆς κινήσεως καὶ ἡμεῖς ζητοῦμε νὰ

εἰσακουσθῇ ἡ θέλησις τῆς ἀνθρωπότητος, νὰ ζῇ ἐν εἰρήνῃ.

Ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἔπρεπε νὰ νοιώσουν τὴν ἀνήκουστη βλασφημία τὸ νὰ μεταχειρίζονται τὸν φόνο καὶ τὴ βία ὡς ἐννομα μέσα καὶ νὰ ἐπικαλοῦνται ὕστερα τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐφ' ὅσον δημιουργοῦνται αἰτία ἀδελφοκτόνων πολέμων, δὲν μποροῦν οἱ λαοὶ νὰ ἔχουν τὴν ἀξίωσιν νὰ λέγονται πολιτισμένοι. Ὁ πολιτισμὸς παρέχει ἄλλα μέσα γιὰ νὰ λύωνται οἱ διαφορὰς μεταξὺ τῶν λαῶν.

Τὶς δύο ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ: «Οὐ φονεύσεις» καὶ «Οὐκ ἐπιθυμήσεις ὅσα τοῦ πλησίον σου ἐστίν», τὶς ἔκαμαν θεμελιώδεις στήλους κάθε κρατικῆς τάξεως. Πρέπει ὅμως νὰ σχηματισθῇ μιὰ τέτοια παγκοσμία συνείδησι ὥστε οἱ στήλοι αὐτοὶ νὰ γίνουν καὶ ὑπερκρατικοί. Τὴ δημιουργία μιᾶς τοιαύτης συνειδήσεως ὀφείλουν νὰ τὴν ἀναλάβουν οἱ γυναῖκες καὶ γι' αὐτὸ πρέπει ν' ἀπαιτήσουν νὰ εἰσακουσθοῦν. Κάθε πόλεμος μπορεῖ ν' ἀποφευχθῇ, ἀρκεῖ νὰ καταβληθῇ γιὰ τὴν ἀποφυγὴν τοῦ ἐλάχιστου μέρους τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν θυσιῶν ποὺ ἀπαιτεῖ ἀπ' ὅλους ἓνας ἐκραγεὶς πόλεμος.

Ὑστερα ἀπὸ δέκα ὀκτὼ χρόνια πάσχει ἀκόμα ὁλόκληρος ὁ κόσμος ἀπὸ τὶς συνέπειες τῆς τελευταίας φοβεροῦς συρράξεως καὶ ἀπὸ τὶς διενέξεις ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ διευθετηθοῦν. Δὲν ὑπάρχει καμία δικαιολογία γιὰ ἓναν καινούριον καὶ ἀκόμη πρὸς φρικτὸν πόλεμον, οὔτε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων!

Μία ἐκκλησίαις τῆς Λαίδης Ἀστοῦ

Ἡ λαίδη Ἀστοῦ, ποὺ εἶνε, ὡς γνωστὸν μέλος τοῦ Ἀγγλικοῦ κοινοβουλίου, ἔκαμε στὶς γυναῖκες τῆς Γαλλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Γερμανίας καὶ Ἰταλίας μιὰν ἐκκλησίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποσπῶμεν τὰ κυριώτερα μέρη:

«Δὲν πρέπει οὔτε ὁ ἐγωϊσμὸς τοῦ καθενός, οὔτε αἱ προλήψεις, οὔτε καὶ ἡ θύμησις τῶν ἄλλοτε παρεξηγήσεων νὰ γίνουν ἐμπόδια γιὰ νὰ καταργηθῇ ὁ πόλεμος. Ὅλα τὰ ἔθνη ἔκαμαν καὶ κατὰ τὸν μεγάλο πόλεμον καὶ ὕστερα λάθη, γιὰτὶ εἰμεθα ἄνθρωποι. Παρακαλῶ ὅμως τὸν Θεὸ νὰ βοηθήσῃ κατὰ τὴ βούλησί του τὶς γυναῖκες, ὅπως πείσουν τοὺς ἄνδρας, ὅτι ἡ τιμὴ ἑνὸς ἔθνους δὲν εἶνε νὰ πεθάνῃ κανεὶς ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλὰ νὰ ζῇ πρὸς ὄφελός του. Καὶ γιὰ νὰ ζήσωμε δὲν πρέπει νὰ ξεχάσωμε, ὅτι, ὅπως εἶνε ὁ κόσμος

σήμερα, εἴμεθα μὲ ὄλους γείτονες. Οἱ δὲ καλοὶ γείτονες πρέπει ν' ἀνέχωνται ἀμοιβαίως τὰ λάθη τους. Εἶμαι ἀπολύτως πεπεισμένη, ὅτι οἱ γυναῖκες, ἐὰν μπορούσαν νὰ ἐκφραστοῦν, προκειμένου γιὰ τὴν τύχη τῆς χώρας των, θὰ κατ' ὀρθὴν νὰ διατηρήσουν τὴν εἰρήνην στὸν κόσμον, ὅπως τὴν διατηροῦν καὶ στὸ σπίτι τους.

Στὶς Εὐρωπαϊκὲς ἀπόκειται νὰ προασπίσουν τὴν εἰρήνην στὴν Εὐρώπῃ καὶ νὰ οἰκοδομήσουν ἕναν καὶ νούργιο κόσμον θεμελιωμένον ἐπάνω στὴν ἀδελφότητα τῶν ἀνθρώπων.

Σ. Ε. Εἴμεθα βέβαια σύμφωνες μὲ τὸν ἐπίλογο αὐτῆς τῆς ἐκκλήσεως. Ποιὰ εἶνε ἡ μητέρα ποὺ θ' ἀντίκρυζε χωρὶς ἀποτροπιασμό τὴν ἀπειλὴ μιᾶς νέας συρράξεως; Ποιὰ γυναῖκα δὲν ποθεῖ εἰλικρινῶς μιὰ δριστική συνεννόησι μετὰ τῶν λαῶν;

Γιὰ νὰ ἔχουν ὅμως μιὰν ἀληθινὴ ἀπήχησι τὰ λόγια τῆς λαίδης Ἀστορ, ἔπρεπε νὰ σταθοῦν ἐντὸς τῆς πραγματικότητος. Γιὰ νὰ οἰζώσῃ ἡ εἰρήνη δὲν ἀρκεῖ μόνον τὸ αἶσθημα. Καὶ ἡμεῖς ὅπως οἱ γυναῖκες ὅλων τῶν ἄλλων χωρῶν, ἀναμένομεν τὴν εὐλογημένην ἐκείνην ἡμέρα, ὅπου οἱ διεθνεῖς ὑποχρεώσεις δὲν θὰ μπορούν νὰ μεταβάλλονται παρὰ ὕστερα ἀπὸ κοινὴ συνεννόησι, ὅπου ἡ εὐσπλαγχνία τῶν γυναικῶν, ποὺ μπόρεσε νὰ μετριᾷ τὴν φρίκη τοῦ πολέμου, θὰ εἶνε ἀρκετὰ ἰσχυρὰ ὥστε νὰ τὸν καταργήσῃ ἐντελῶς γιὰ τοὺς πολιτισμένους λαούς.

Ἀφ' ἐτέρου ὅμως, ἐὰν ἡ λαίδη Ἀστορ ἐπιθυμῇ τὴν εἰρήνην, γιατί νὰ τὴν περιορίσῃ στοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης; Εἶνε σωστὸ νὰ ἐπιτίθενται οἱ Εὐρωπαῖοι κατὰ τῶν λαῶν τῶν ἄλλων ἡπείρων;

Τώρα ποὺ εἶνε πρόσφατος ὁ βομβαρδισμὸς καὶ ἡ σφαγὴ μυριάδων γυναικοπαίδων στὴν Αἰθιοπία, δὲν πρέπει νὰ ἐκδηλώσωμε τὴν ἀποδοκιμασίαν μας σ' ἐκείνους ποὺ σκοτώνουν, καὶ τὴν συμπάθειά μας σ' ἐκείνους ποὺ ὑποφέρουν;

Τὴν εἰρήνην, τὴν θέλομε, τὴν ποθοῦμε, μὰ βασιζομένη πάνω στὸ δίκαιο, σὴν δικαιοσύνην, στὴν ἠθικήν, γιατί ἔτσι μόνον θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀξία καὶ ἡ διάρκειά της.

Ἡ Ἡμέρα τῆς Καλῆς Θελήσεως.

Ἡ 18 Μαΐου ἐορτάσθη καὶ φέτος ἐδῶ, ὅπως πάντοτε, ὡς ἡμέρα τῆς εἰρήνης.

Ὁ Χαιρετισμὸς τῶν Παιδιῶν τῆς Οὐαλίας, τὸν ὁποῖον ἐδημοσιεύσαμεν στὸ προηγούμενο τεύχος, διενεμήθη σὲ πλεῖστα τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν σχολεῖα, στὰ ὁποῖα ἔγινεν ὑπὸ τοῦ διδακτικοῦ προσώπου ἡ σχετικὴ ἀνακοίνωσις τοῦ Χαιρετισμοῦ καὶ ἡ ἐξηγήσις εἰς τὰ παιδιά τῆς πραγματικῆς σημασίας τῆς *Ἡμέρας τῆς Καλῆς Θελήσεως*.

Ὅχι ὅμως μόνον τὰ παιδιά, ἀλλ' ἡ ἀνθρω-

πότης ὅλη πρέπει νὰ κατανοήσῃ τὴν σημασίαν τῆς ἡμέρας αὐτῆς.

«Ἐπὶ γῆς εἰρήνη καὶ ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία!»

Οἱ ἄνθρωποι ἤκουσαν καὶ ἀκοῦν χρόνια τώρα αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνουν ἔκτοτε οἱ περισσότεροι ὅμως ζητοῦν τὴν καλὴν θέλησιν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, χωρὶς νὰ τὴν ἐξασκοῦν οἱ ἴδιοι. Θὰ εἰσακουσθοῦν δὲ περισσότερον ἐκεῖνοι ποὺ δὲν ἔχουν τὸ ἄγγελμα αὐτὸ μόνον στὰ χεῖλη, ἀλλὰ τὸ περικλείουν καὶ μέσα στὴν καρδιά, ἐκεῖνοι ποὺ προοιανίζουν τὸ ἔδαφος γιὰ νὰ στερωθῇ μιὰ διαρκὴς εἰρήνη, ποὺ τόσο τὴν νοσταλγοῦν οἱ περίτρομοι λαοί, οἱ ὁποῖοι βρίσκονται πάλιν μπρὸς σ' ἕνα ἀπειλητικὸ μέλλον.

Τὸ *τμήμα Εἰρήνης* καὶ Διαιτησίας τοῦ Σ. Ε. ἐξέδοκε τὴν 18 Μαΐου γιὰ πρώτη φορὰ τὴν εἰρηνιστικὴν ἐφημερίδα, «Τὸ Βῆμα τῆς Εἰρήνης» τὸ ὁποῖον μοιράστηκε εἰς χιλιάδες ἀντίτυπα στὰ σχόλια τοῦ κράτους. Τὴν ἔκδοσιν ἐπιμελήθη ἡ κ. Ἑλένη Σιφναίου, πρόεδρος τοῦ Τμήματος.

Θὰ κατεβῇ ἡ νυχτιά

Θὰ κατεβῇ ἡ νυχτιά
ἀναψε τὴ λυχνία
ἀκοίμητη ψυχῇ,

Τὸ φῶς, τὸ φῶς μιὰ σαῖτια
μυημένη στὴν ἀνία
ποὺ πάει νὰ ἀπλωθεῖ

Θὰ κατεβῇ ἡ νυχτιά
μάζεψε ἀπὸ τὰ βάρη
μιὰ θύμωσι σεμνή,

Βαρκούλα κ' ἡ ματιά
ποὺ πλέει κ' ὅ,τι ἔχῃ
σὲ λίμνη γαλανή,

Θὰ κατεβῇ ἡ νυχτιά
θὰ βουβαθεῖ κ' ὁ θρήνος
τὰ ἐρέβη εἶνε πικρά

Καὶ θ' ἀνοίχτῃ ἡ καρδιά
γεγμένος κρῖνος
σὲ ρέμβη βιβλικὰ

Θὰ κατεβῇ ἡ νυχτιά
ἡ ἀπόλυτη μιὰν ὥρα
μὴ μοῦ λυγὰς ψυχῇ,

ἤρθες γυνή, καὶ τώρα
πηγαίνεις πεπλοφόρα
βαρεῖα καὶ μοναχῇ.

MARIA Π. ΡΑΛΛΗ

Ἡ Κηπουρικὴ παράγων κοινωνικῆς προόδου.

Τὸ δὸν Παγκόσμιον Συνέδριον τῆς Οἰκογενειακῆς Παιδαγωγικῆς, τὸ ὁποῖον συνήλθεν τὸν Αὐγουστον τοῦ 1935 εἰς Βρυξέλλας, μετοξὺ ὧν πολλῶν σπουδαίων ζητημάτων τὰ ὁποῖα ἀνέπτυξεν, ἐνδιεφέρθη καὶ διὰ τὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Κηπουρικὴ εἰς τὴν κοινωνικὴν πρόδον.

Τὰ συμπεράσματα καὶ αἱ εὐχαὶ εἰς τὰς ὁποίας κατέληξεν βασίζονται εἰς συνεχεῖς καὶ πολλαπλὰς παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου.

Τὸ πρῶτον μέρος ἀναφέρεται εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν ἰδεῶν πολλῶν διανοουμένων, οἱ ὁποῖοι ἀκόμη καὶ σήμερον θεωροῦν τὴν καλλιέργειαν τοῦ κήπου, τόσο εἰς τὸ σπίτι ὅσον καὶ εἰς τὸ σχολεῖον, ὡς ἕνα μέσον παροχῆς λαχανικῶν, φρούτων, ἀνθέων, παραδέχονται ὅτι ἡ κηπουρικὴ μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ ν' ἀπασχολήσῃ ἐργατικά χέρια ὡς καὶ ἀκόμη νὰ ξεκουράσῃ διανοουμένους κατὰ τὰς ἐλευθέρους ὥρας τοιν, ἀλλὰ ἀρνοῦνται νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ κηπουρικὴ παρουσιάζει σοβαρότερα πλεονεκτήματα ἀπὸ ἀπόψεως διαπαιδαγωγικῆς καὶ κοινωνικῆς ἠθικῆς.

Εὐτυχῶς, πρῶτον τὸ Σχολεῖον ἀτενίζει τὴν ὀφέλιμον ὄψιν καὶ θεωρεῖ τὴν εἰς τὸν κήπον ἐργασίαν ὡς φυσικὴν ἀσκήσιν εἰς τὸ ὑπαίθριον, ὡς μιάν πειθαρχίαν ἀπαραίτητον διὰ τὸν σχηματισμὸν ἐνὸς μέλλοντος μέλους τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας. Ἀπ' ὅλας τὰς χειρονακτικὰς ἐργασίας, ἡ κηπουρικὴ θεωρεῖται ὡς ἔχουσα τὴν πῶ ἐκτεταμένην παιδαγωγικὴν ἀξίαν. Εἰς πολλὰς ἀμερικανικὰς φυλακὰς παρετήρησαν τὴν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν ποὺ ἔχει ἡ καλλιέργεια τῶν ἀνθέων ἐπὶ τῶν φυλακισμένων. Τὸ παιδί κηπουρὸς ὑφίσταται τὴν αὐτὴν ἐπίδρασιν καλλιεργώντας ἕνα κομμάτι γῆς.

Ἡ κηπουρικὴ εἶναι ἕνα ἀληθινὸ μάθημα τῆς ζωῆς. Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν παιδαγωγικὴν ἀξίαν τοῦ παιγνιδίου, ἀλλὰ ἔχει παρατηρηθεῖ ὅτι αἱ φυσικαὶ ἀσκήσεις δὲν παρέχουν τ' ἀπαιτούμενα ἀποτελέσματα παρὰ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ γίνωνται ἐν ὑπαίθρῳ εἰς τὸν ἥλιον, ἐν πλήρῃ ἐλευθερίᾳ, εἰς μιάν χαρούμενην ἀτμόσφαιραν. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὅροι ὑπάρχουν εἰς τὸν κήπον. Τὸ παιδί ποὺ ἐργάζεται τὸ τεμάχιον τοῦ κήπου του, δοκιμάζει ἕνα αἶσθημα χαρούμενης ἐλευθερίας. Παρὰ τὴν ὁμοίαν ὅμως καὶ οἱ μεγάλοι πρέπει νὰ ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν μικρῶν, διότι τὸ παιδί χάνει γρήγορα τὸν ἐνθουσιασμό του, ἐγκαταλείπει τὸ κηπάριον του ἐφ' ὅσον κανεὶς δὲν ἐνθαρρύνει τὸ ἔργον του.

Εἰς τὸ σχολεῖον ἡ κηπουρικὴ εἶναι ἡ διδασκαλία ἡ ἱκανὴ νὰ καταπολεμήσῃ τὴν κατάχρησιν τῆς διανοητικῆς ἐργασίας.

Καὶ ἄλλα ἀκόμη εἰδικώτερα προσόντα ἀναπτύσσει ἡ εἰς τὸν κήπον ἐργασία εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδιοῦ,

προσόντα εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξε τὸ Συνέδριον τῆς Οἰκογενειακῆς Παιδαγωγικῆς κατόπιν συνεχῶν παρατηρήσεων καὶ πειραματισμῶν.

Ἡ στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὴν ζωντανὴν φύσιν διδάσκει εἰς τὰ παιδιά τὴν ὀρεξιν διὰ τὴν χειρονακτικὴν ἐργασίαν, τὴν ἀνάγκην τοῦ μόχθου, τῆς ἐπιμόνου, ἐυσυνειδήτου καὶ λογικῆς ἐργασίας καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῶν προσπαθειῶν. Τὸ παιδί αἰσθάνεται, νὰ ἀναγεννιᾶται μέσα του τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας τοῦ ὁποῖου ἡ ἔλλειψις εἶναι τόσο αἰσθητὴ στὴν ἐποχὴν μας. Μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων φυτῶν, λαχανικῶν, ἀνθέων τὰ μικρὰ ἀρχίζουν νὰ μαθαίνουν πόσον ἀπαραίτητος εἶναι ἡ τάξις καὶ ἡ κανονικότης καὶ τοὺς κάνει ἐνύπτωσιν ἡ πρῶτη ἀμέλεια τῶν.

Τὸ αἶσθημα ἀγάτης πρὸς τὴν φύσιν δημιουργεῖται. Τὰ φυτὰ ποὺ βλαστάνουν, ἀνθίζουν, καρποφοροῦν, δίδουν πολλὰς εὐκαιρίας εἰς τοὺς μικροὺς κηπουροὺς διὰ νὰ θαυμάσουν τὰς μυστηριώδεις δυνάμεις τῆς φύσεως, τῆς ὁμορφίας τῆς καὶ τ' ἀναρίθμητα ἀγαθὰ τῆς. Ὡς συνέχεια τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα ἀναπτύσσεται κ' αὐξάνεται διότι τὸ παιδί τίθεται εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸ ἔργον τοῦ Δημιουργοῦ, ἀρκεῖ νὰ τὸ βοηθήσωμεν νὰ σκεφθῇ λίγο προσεκτικώτερα. Κι' ἐτσι ἐξηγεῖται τὸ πῶς ἡ ἀγροτικὴ ψυχὴ μένει βαθεῖα θρησκευτικῇ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ξηρασίας τὰ παιδιά πρέπει νὰ ποτίζουν τὰ φυτὰ. Κάμνοντας αὐτὴν τὴν ἐργασίαν ὑποκοῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον εἰς τὸ αἶσθημα τῆς εὐσπλαχνίας καὶ φαντάζονται ὅτι θὰ ἀδικοῦσαν τὰ φυτὰ ἂν τὰ ἀφήσουν ἀπότιστα. Ἐξασκοῦνται δηλαδὴ εἰς τὴν γλυκύτητα τῶν καλῶν πράξεων. Τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν ἐξυπνᾷ, οἱ ἰδιωτικοὶ ἢ οἱ δημοῖοι κήποι ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς ὁποῖους περνοῦσαν ἀδιάφορα ἢ ποῦ ἄλλοτε δὲν τοὺς προκαλοῦσαν παρὰ αἰσθηματὰ βανδαλισμοῦ, ἀποτελοῦν τώρα θέματα συζητήσεων.

Ἀποτέλεσμα ἐπίσης τῆς πρακτικῆς κηπουρικῆς εἶναι ὁ σεβασμὸς διὰ τὸν ἐργάτην τῆς γῆς, αἶσθημα ποὺ στὸν καιρὸν μας ἐκλείπει ἀπὸ τὸν πληθυσμὸν τῶν πόλεων. Γεννᾶται ἀκόμη ἐλπίς ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ παιδιά αὐτὰ θὰ μπορέσουν ἀργότερον μ' ἐνθουσιασμόν ν' ἀντισταθοῦν κατὰ τῆς ἀστυφιλίας.

Αἱ παρατηρήσεις διὰ τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν προσδίδει ἡ κηπουρικὴ εἰς τὴν κοινωνικὴν πρόδον ἔληξαν μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ Συνεδρίου, ὅπως γονεῖς, διδάσκαλοι, παιδαγωγοὶ ἐννοήσουν τὴν παιδαγωγικὴν ἀξίαν ὅλων τῶν ἀσχολιῶν ποὺ ἀγαποῦν τὰ παιδιά καὶ οἱ ἐφηβοί: παίγνια, φυσικὰς ἀσκήσεις, γυμναστικὴ, κηπουρικὴ.

Κάθε σπίτι, κάθε σχολεῖον πρέπει λοιπὸν νὰ προσφέρῃ εἰς τὰ παιδιά ἕνα κήπον διὰ νὰ κάμῃ τὴν ζωὴν τῶν ὠραιότεραν, διὰ νὰ τελειοποιήσῃ τὴν ἀνατροφὴν τῶν καὶ νὰ καλυτερεύσῃ τὰς ἠθικὰς ἀρχὰς τῶν. Ἡ κηπουρικὴ εἶναι ἕνα τέλειον καὶ φυσικὸν μέσον ἀσκήσεως τοῦ παιδιοῦ.

ΟΛΥΜΠΙΑΣ Π. ΚΟΚΚΕΒΗ
Καθηγήτρια Οἰκογενειακῆς Σχολῆς Ἀρσακείου

Ἡ γυναίκα πού γνώρισε τὴ φτώχεια.

Ἀφιέρωση στὴ Χρυσούλα καὶ στὴν Ἐφη

Η ΙΔΕΑ εἶταν τῶν Γερμανῶν. Θέλαν νάχουν τὸ ἔδαφος ὅσο μπορούσε πιὸ ξεκαθαρισμένο ἀπὸ τοὺς Ρωμιοὺς· σὰ θὰ τέλειωνε ὁ πόλεμος. Οἱ Τοῦρκοι δὲν ἀντιμύλησαν. Οὔτε ἓνας τους δὲ σηκώθηκε νὰ πεῖ ὅτι οἱ πληθυσμοὶ αὐτοὶ πού θὰ μετατοπίζονταν εἶχαν δοσμένα τὰ πάντα τους στὴν Τουρκία.

— «Ν' ἀδειάσουν τὰ παράλια γιατί οἱ Χριστιανοὶ τροφοδοτοῦνε τὰ ἐχθρικά ὑποβρύχια καὶ κάνουνε κατασκοπεῖα» εἶπαν οἱ Γερμανοί.

— Ἔβρε ἐφέντημ! ἀπάντησαν οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ ἡ διαταγὴ βγήκε.

Μέσα σὲ εἰκοσιτέσσερες ὥρες ἔπρεπε νὰ μὴ μείνει ρουθοῦνι χριστιανικὸ στὸν Ἄνω-Βόσπορο. Καταστροφὴ ἐπάνω στὴν καταστροφὴ! Θρήνος, ὄδυρμός. Κάθε σπιτικὸ εἶχε τὸ λιγώτερο δυὸ ἄντρες φευγάτους στὸν πόλεμο. Ποιὸς νὰ βοηθήσει, νὰ δώσει χέρι σ' αὐτὴ τὴν καινούργια σκληρότητα. Ποῦ παλικάρη, ποῦ ἄντρας; Μῆτε ἓνας γιὰ ὄρκο. Γέροι μόνο τρεμουλιαστοί, σκατίηδες, ἄρρωστοι καὶ παιδιὰ μπόλικα. Οἱ γυναῖκες τραβοῦσαν τὰ μαλλιά τους καὶ τρέχανε σὰν τρελλές. Χάσανε τὰ συλλοϊκά τους, δὲν ἔβλεπε τί νὰ πρωτοπάρουνε. Τὰ ρουχικά τους, τὰ μαγαζιά, τὰ ἐπιπλα, τὰ ζῶα!

Σ' αὐτὲς τίς εἰκοσιτέσσερες ὥρες πού δώσανε διορία ἔπρεπε νὰ σαλέψουνε χωρὶς ὀλόκληρα, νὰ σκορπίσουνε, νὰ χαθοῦνε μέσα σ' ἄλλα πού ἔρχονταν παρὰ κάτω. Τὸ πρῶτο μετὰ τὴν ἀπαγορευμένη ζῶνι, εἶτανε τὸ δικό μας.

Ἀρχὲς Νοέμβρη βγήκε ἡ διαταγὴ. Ἡ εἰδησιὴ πὼς ξεμπαρκάρουνε οἱ διωχμένοι ἔφταξε μὲ μιὰς. Ὁ κόσμος ἔτρεχε σὲ γιὰλὸ νὰ δεῖ. Λίγες φορὲς στὴ ζωὴ του βλέπει ὁ ἄνθρωπος τέτοια πράγματα.

Ἀπὸ τὰ μεγάλα κονάκια τῆς ἀκρογιαλίας οἱ χανούμισες σεργιανίζαν ξετρελλαμένες μὲ τὴν ποικιλία πού ἔσπανε ἔτσι ἀνέλπιστα τὴ μακρόχρονη ἀνία τους. Σειρὲς μακροὺς μαοῦνες, ψαροκάϊκα, βάρκες καὶ ὅλα τὰ εἶδη τὰ πλεούμενα ἀράζανε κάτω ἀπ' τὰ παράθυρά τους.

Εἶχε ἀρχίσει νὰ βραδιάζει κι' ὁ φόβος μὴν πιάσει τὸ σκοτάδι καὶ μείνουνε μὲ τὰ μισὰ πράγματα μέσα καὶ τὰλλα ἔξω χειροτέρευε τὴ βία καὶ τὴν ταραχὴ. Ὁ ἓνας ἔχανε τὸν ἄλλον, οἱ γυναῖκες πατούσανε τσιριές σὲ κάθε τι πού κατὰ λάθος ἔπεφτε στὴ θάλασσα.

Οἱ βαρκάρηδες βρίζανε, βλαστημοῦσαν καὶ ρίχνανε ἔτσι ἀνάκατα τὰ δέματα τὸ ἓνα πάνω στ' ἄλλο φτάνει νὰ τέλειωναν μιὰν ὥρα ἀρχήτερα. Τὰ παιδιὰ ξεφωνοῦσαν χωρὶς λόγο. Ἐνα μωρουδάκι μέσα σὲ μιὰ σάφη κοιμόντανε μακάριο σὰ νὰ μὴ συνέβαινε τίποτα. Ἐκεῖνὴ τὴ στιγμὴ μιὰ βάρκα γιομάτῃ εἶδη μπα-

καλικῆς ἀναποδογύρισε καὶ πῆγαν ὅλα φοῦντο. Ἡ ὁμορφιὰ, κοκκινόμαγούλη μπακάλαϊνα χτυπιούνταν, τσουμαδοῦσε τὰ μοῦτρα της ἀπ' τὴν ἀπελπισία. Τὰ τρία παιδιὰ της τὴ βαστοῦσαν ἀπ' τὸ φουστάνι καὶ γαργιάζανε κατατρομαγμένα.

Μιὰ γριὰ ξαπλωμένη σὲνα φύλλο τῆς πόρτας καὶ δεμένη μὴν ξεγλυστρήσει ἔκλαιε μ' ἄστετο κομικὸ κλάμα. Τάσπρα της μαλλιά κόλλησαν ἀπὸ τὰ δάκρυα στὸ ξαρωμένο πρόσωπό της σὰν ἐρπετὰ συχαμερά.

Μέσα σὺν αὐτὴ τὴν ἀνακατοσοῦρα οἱ ἀστυνόμοι ἐπιβλέπανε δίχως νὰ παίρνουν μέρος.

Τί τοὺς ἔμελε! Χριστιανοὶ εἶταν αὐτοὶ πού βασανίζονταν, ὅ,τι θέλαν ἄς πάθαιναν. Ἐκεῖνοι τὸ καθήκον τους τὸ εἶχαν κάνει. Ἀπὸ νωρὶς ἐπιτάξανε τὸ ὠραῖο ὀλοκαίνουργιο ἑλληνικὸ σχολεῖο, κι' ὅ,τι σπῆτι βρέθηκε, ἄδαιο κι' ἄνοιχο. Ἀνοίξανε πόρτες πού τις εἶχε σφραγίσει ὁ θάνατος. Σπίτια, παλιά, στοιχειωμένα πού δὲν εἶτανε πιά γιὰ κατοικία, ἐτοιμάστηκαν νὰ περιλάβουν τοὺς διωχμένους.

Οἱ ποντικοὶ ξαφνισμένοι ἄφησαν τὰ ξύλα πού ροκάνιζαν καὶ κρύφτηκαν στὶς τρύπες τους. Γριὲς ἀράχνες παράτησαν τὴ πλέξιμό τους νὰ δοῦν τί γίνεται. Νυχτερίδες ξεφεύγαν ἔντρομες ἀπ' τὰ σπασμένα τζάμια. Σκορπιοὶ τρύπωναν στὶς χαραμάδες, μερμήγκια ναρκωμένα ἀνάδευαν ἀπὸ τὸν ὕπνο τους.

Οἱ δρόμοι γέμισαν ἀλλалаγμό, γυναῖκες, φορτωμένες στρώματα, παιδιὰ μὲ καλάδια, γέρους μὲ μπαούλα. Οἱ ἀστυνόμοι πίσω τοὺς σπρώχνανε μὴν πάει καὶ σκορπιστεῖ τὸ κοπάδι.

Τότε ὁ φόβος τοῦ διωγμοῦ μᾶς πλάκωσε πιὸ βαρὺς ἀπ' ὅλους τοὺς φόβους πού γνωρίσαμε. Μέσα σὲ τόση δυστυχία, σὲ τέτοια φτώχεια πού ὁ νοῦς δὲν τὴ βαστοῦσε, ν' ἀφήνεις τὸ σπιτάκι σου, τὰ πραγματάκια σου, τὴ γῆ τὴ γνώριμη καὶ νὰ σέρνεσαι διωχμένος σὰν τὸ γατὶ τὸ ψωριασμένο.

Τὸ βρῖσκαμε πιὸ φοβερό κι' ἀπὸ τὸ θάνατο.

— Ξέρεις, μοῦ εἶπε λίγες μέρες μετὰ, μιὰ φιλέναδα μου, εἶτανε κι' ἡ Φρόσω μέσα σ' αὐτὲς πού ἤρθανε ἀπὸ τὸν Ἄνω-Βόσπορο

— Ποιὰ Φρόσω; ρώτησα, γιατί δὲν πῆγε ὁ νοῦς μου.

— Τοῦ σχολεῖοῦ, τὴν ἔχασες; Ἄν τὴν ἐβλεπες εἶταν γιὰ νὰ κλαῖς καὶ νὰ γελάς... Καθότανε ἐπάνου σὲ μιὰ στίβα στρώματα καὶ βαστοῦσε στὴν ἀγκαλιά της τὸ γατάκι της, ἐκεῖνο τρομαγμένο γύρευε νὰ ξεφύγει... τὴν τσουγκρανοῦσε, τὴν ξέσκιζε, μὰ ἡ Φρόσω τίποτα, τὸ δικό της. Ὁ κόσμος χαλοῦσε γύρω της κι' αὐτὴ εἶχε τὸ νοῦ της σὲ γατὶ ὅσο πού μιὰ βολτίτσα ροῦχα της ἔπεσε στὴ θάλασσα καὶ πάει... Ἀπόμεινε μ' αὐτὰ πού φορεῖ,...

— Καὶ δὲ μοῦ λὲς πὼς βρέθηκε ἡ Φρόσω ἐκεῖ;

— Ἔτσι τῆς κάπνισε νὰ πάει στὸν Ἄνω-Βόσπορο νὰ ζήσει... Οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολιτισμένοι ἐκεῖ—ἔτσι μοῦ εἶπε κάποτε—ἔδω τὴν κατατρέχουνε λέει οἱ γειτόνισες, δὲν εἶχε ἀνεξαρτησία. Τὴ θυμάσαι δὰ ἀπ' τὸ σχολεῖο... δὲν εἶχε κουκούτσι μυαλό, οὔτε καὶ θαρρῶ ποτὲς θὰ βάλει...

Τὰ λόγια αὐτὰ τῆς φιλενάδας μου μὲ βάστηξαν τὴ νύχτα ἄπληνη. Θυμήθηκα τὴ ζωὴ τοῦ σχολεῖοῦ, τὴ χαρωπὴ κι' ἀμέριμνη, τότε πού ὁ μοναχὸς καὶ μὸς εἶτανε κάποτες μιὰ τιμωρία.

Μ' αὐτὴ τὴν ἀφορμὴ χίλια δύο πρόσωπα κορτσιῶν πού τᾶχα ξεχασμένα, συμμαθήτριες, δασκάλισσες ἦρθαν σὲ νοῦ μου. Ἀναπήδησαν, ξεφύγαν ἀπὸ τὴν λησμονιὰ πού τις εἶχε παραρίξει ὁ πόλεμος. Μαζί εἶδα καὶ τὴν ξανθιά τὴ Φρόσω ντυμένη στὰ καινούργια ἔτσι ὅπως τᾶχε βάλει κάποτε, ἀπὸ τὴ θαλασσὶα κορδέλλα τῶν μαλλιῶν ἴσαμε τὰ κίτρινα σκαρπίνια.

Μιὰ δωδεκάδα λαμπερὰ μάτια κοιτάζαμε τότε καὶ δὲ χορταίναμε τὰ παραμέσα λοῦσα της ἀφοῦ καλὰ καλὰ περιεργαστήκαμε τὰ ἔξω.

Εἴμαστε ἀρκετὰ μεγάλες πιά καὶ μᾶς συγκινοῦσαν πολὺ αὐτὰ τὰ πραγματάκια. Τὰ φοροῦσε ὅλα τῆς ὥρας τὴ Δευτέρα ἐκεῖνη. Τῆς τᾶχε κάνει ἡ νουνά της γιὰ νάχει καρδιά νὰ μελετᾷ.

Καθὼς εἶχε τὴν ἀπρονοησία νὰ σηκώσει μιὰ στιγμὴ τὸ φουστάνι γιὰ νὰ μᾶς δεῖξει καὶ τὸ μεσοφούστανο, ἡ στραφερτὴ δωδεκάδα τῶν ματιῶν ἔπεσε στὶς ντανιέλλες τῶν ἀσπροσοῦχων.

— Πῶ, πῶ! νταντέλλες! φωνάξαμε καταμαγεμμένες.

Βέβαια ὅλες εἶχαμε καὶ καμμιὰ νταντελλίτσα στὰ ροῦχα μας μὰ ὄχι ἔτσι ὀνειρώδη πράγματα σὰν τῆς Φρόσως.

— Τί εἶναι καλὲ αὐτά; Ποιὸς σοῦ τὰ φκιάνει; ρώτησε κάποια.

— Ἡ νουνά μου, ἔκαμε χαζὰ ἡ Φρόσω, ποιὸς ἄλλος; Ἐκεῖνὴ κάθεται νύχτα καὶ νυχτερεῖ...

— Πὼς στέκονται ἔτσι ἀψηλὰ οἱ κάλτσες σου χωρὶς καλσοδέτες; εἶπε μιὰ κι' ἀνασήκωσε τὸν νταντελλένιο ἀφρό.

— Ἀ, εἶναι πιασμένες στὸν κορσέ...

— Τί, κορσέ φορεῖς;

— Καὶ βέβαια, ἡ νουνά μου λέει πὼς δὲ γίνεται καλὸ τὸ σῶμα σὰ δὲ φορεῖς κορσέ.

Ὅλες μαζί, μιὰ τάξη ὀλόκληρη σκύψαμε νὰ διοῦμε. Ἐκεῖνὴ καλόβολη ἀνέβασε τὰ ροῦχα της πιὸ πάνω χωρὶς νὰ πεῖ μιλιὰ.

Τὸ κουδοῦνι χτύπησε. Ἐνα φρερρρ καὶ τὸ ἀποχωρητήριο ὅπου εἶχε γίγει ἡ ἐξέταση ἄδειαε. Ἡ πόρτα τοῦ χτύπησε βαρεῖα πίσω μας.

Τὴν ἴδια μέρα σὰ σχολνοῦσαμε πῆραμε εἰδησιὴ καὶ τὸ καινούργιο καπέλλο τῆς Φρόσως. Ἡ πρώτη ψάθα μέσα σὲ ὅλο τὸ σχολεῖο.

— Τὰ γάντια σου καλὲ, κορῶδεψε μιὰ συνταξιώτισσα.

— Δὲ φορῶ πιά, ζέστανε ὁ καιρὸς καὶ δὲν ξεπαγιάζουνε τὰ χέρια μου.

— Δόξα τῷ Θεῷ καὶ θὰ γλυτώσουμε ἀπὸ τὰ ξεπαγιάσματά σου κι' ἀπὸ τὸ στόμα σου τὸ σκασμένο πού μοιάζει τῆς μαϊμούς τὸν πισινό...

Ἡ Φρόσω ἄφησε τὴ σάκα της στὴ σκάλα γιὰ νὰ γελάσει πιὸ λεύτερα. Γελοῦσε μὲ ὅλο της τὸ κορμί, χτυποῦσε τὰ χέρια της, κακάνιζε σὰν τὴν ὄρνιθα.

— Ἀκουσε με, ἔκαμε πάλι ἡ κακόγλωσση μαθήτρια, μὴν πᾶς δὰ καὶ προφτάξεις στὴ νουνά σου αὐτὸ πού εἶπα, γιατί δὲν ἔχει νὰ σὲ βοηθήσω σὲ τραπεζομάντηλο... Ἀκουε; Κι' ἂν δὲ σὲ βοηθήσω δὲν τελειώνεις ἀνυπόκοπη, μήτε φέτος μήτε τοῦ χρόνου... Πρόσεξε.

— Ὅχι, ὄχι, δὲν τὸ λέω, εἶπε ἡ Φρόσω καὶ σκούπισε τὰ μάτια της πού εἶχαν δακρῦσει ἀπ' τὸ γέλιο. Σ' ὅλο τὸ δρόμο μιλοῦσε, γελοῦσε, φώναζε. Δὲν μπορούσε νὰ κάνει τίποτε σιγά. Καὶ τὸ μυστικὸ πού θάλεγε κι' ἐκεῖνο φωναχτὰ θὰ τῶλεγε.

Ἡ νουνά κάθε βράδυ τὴν περιμένε στὴν πόρτα μὲ τὴ λαχτάρα πού φυλάγει ἓνας τρελλοερωτευμένος τὴν ἀγάπη του. Ἀνυπομονοῦσε νὰ δεῖ τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο. Ἐτρεμε μὴν ἀργήσει ἡ βαφτιστικιά της.

Μωρὸ ἀκόμα τῆς ἀγκαλιάς τὴν εἶχε πάρει ἀπὸ κάτι φτωχοὺς συγγενεῖς καὶ τὴν ἀνάθρεψε. Τὴ λάτρευε πιότερο ἀπὸ μάννα τὸ μοναχοπαίδι της. Ὅλη τῆς ἡ φιλία, ἡ σκέψη κι' ἡ οἰκογένεια εἶταν αὐτὸ τὸ κοριτσάκι πού γιὰ τὴν τύχη της βγήκε τέτοιο. Δὲν εἶταν βέβαια καὶ ὀλότελα κουτὸ μὰ δὲν μπορούσε νὰ τὸ πῆς κι' ἔξυπνο. Ὁρες ὥρες, εἶχε κάτι ξετινάγματα τὸ μυαλό του, κάτι στραψίματα πού σὲ κάνανε κι' ἀποροῦσες. Μ' αὐτὸ εἶτανε σπάνιο. Προσπαθοῦσε λοιπὸν ἡ θεὰ μὲ δασκάλους καὶ προγυμναστὲς νὰ κάνει τὸ μυαλό τοῦ κοριτσιοῦ νὰ μπεῖ σὲ σωστὸ δρόμο.

«Δὲν τὰ παίρνει τὰ γράμματα» λέγανε ὅλοι καὶ τὴν παρατούσανε τὴ Φρόσω. Ἡ νουνά γιὰ νὰ τῆς δίνει καρδιά νὰ μελετᾷ καὶ νὰ προσέχει τὴ φόρτωση λοῦσα καὶ δῶρα.

Ἐκτὸς πού ἡ ἴδια, ἡ κυρία Βασιλικὴ εἶταν ἔξυπνη γυναίκα καὶ θάμαζε τὰ γράμματα καὶ τοὺς γραμματισμένους ἔνοιωθε κι' ὅλας πὼς μόνο μὲ τὴ μόρφωση θὰ ἔξκοβε τὴ βαφτιστικιά ἀπὸ τὴν ταπεινὰ γεννιά της. Ἦθελε νὰ βάλει τὸ ἀπέραντο χάσμα τῆς μόρφωσης ἀνάμεσα σὲ κορίτσι καὶ στοὺς δικούς του. Ὑστερὰ εἶτανε καὶ τὸ ζήτημα τῆς παντρείας. Δεφτὰ δὲν εἶχε νὰ τῆς δώσει, ἡ ἴδια δούλευε καὶ ζούσανε, θὰ ἔπρεπε ὅμως ἡ Φρόσω νὰ πάρει κάποιον ἐκλεκτόν. Κάποιον πού νὰ διατηρήσει τὴν ξανθιά της ὁμορφιά καὶ νὰ τῆς κάμει τὴ ζωὴ ὠραία κι' εὐτυχισμένη.

Γιὰ τοῦτο λοιπὸν λαχταροῦσε, σὲ ἀδιαπέραστο μυαλό τοῦ κοριτσιοῦ νὰ γένει ἓνα ρῆγμα. Νὰ μποῦνε ὅσο μπορούσε πιότερα γράμματα.

Σὰν τελειώσαμε ἀπὸ τὸ κοινοτικὸ σχολεῖο, ἡ κάθε μιὰ μας πῆρε κι' ἀπὸ ἓνα δρόμο. Ἡ Φρόσω τράβηξε

γιά τὸ Ἀμερικάνικο! Τὴν ἔβαλε μὲ χίλιες θυσιές ἢ νουνά της γιὰ νὰ μάθει ξένες γλῶσσες καὶ τρόπο.

Ἐκεῖ πιά εἶτανε κι' ἂν εἶτανε τὰ λουσα!

Τὸ ἀδιάβροχο ἀστραφτε μαῦρο καὶ γυαλιστερό. Τὰ παπούτσια τρίζανε. Ἡ τσάντα δερμάτινη καφεῖ ἔλεγε πὼς εἶναι ὑπουργοῦ.

Συναντούσαμε τὴ Φρόσω κάθε πρωὶ στὸ βαπόρι γιὰ τὰ σχολεῖα μας εἶταν μακρὰ. Πέραμα πρωὶ πρωὶ μέσα στὸ κρῦο, στὴν ομίχλη, τὸ πλοῖο γιὰ νὰ μάθουμε ἐκεῖνα τὰ ἔρημα τὰ γράμματα. Σὰ νὰ μὴ μᾶς ἔφταναν τὰ βᾶσανά μας εἶχαμε καὶ τὸν καὶ μὸ τῆς Φρόσως. Μόλις τὴ βλέπαμε δὲν ξέραμε πὺ νὰ κρύψουμε τὰ μοῦτρα μας.

Ντρεπόμασταν! Φώναζε, γελοῦσε, χειρονομοῦσε κι ὁ κόσμος ὅλος μᾶς στραβοκοίταζε.

Τίποτα δὲν μπορούσε νὰ τὴν κάνει νὰ μὴ θορυβεῖ, νὰ μὴ γελᾷ. Οὔτε ἡ τυράννια πὺ τραβοῦσε μὲ τὰ Ἑγγλέζικα, οὔτε ἡ αὐστηρὴ τάξη τοῦ σχολεῖοι, οὔτε κἂν τὰ μαλλώματά μας.

Καὶ ὅμως τὰ τί μαρτύρια περνοῦσε, δὲ λέγονται. Τὴ νύχτα σὺν καθότανε κάτω ἀπὸ τὴ λάμπα νὰ μελετήσῃ κ' ἔβλεπε ὅλα ἐκεῖνα τ' ἄγνωστα ψηφία, τὰ μυστηριώδη λόγια, τὴν ἔπιανε ἀπελπισία. Δὲν μπορούσε τίποτις ἀπὸ ὅ,τι εἶχε πεῖ ὁ δάσκαλος νὰ θυμηθεῖ. Δὲν κατάφερνε τίποτα νὰ ξεδιαλύσει στὸ χάος τῆς ξένης γλῶσσας. Τότες τὴν πιάνανε τὰ κλάμματα. Ἐκλαίει δυνατὰ ὅπως γελοῦσε.

Ἡ νουνά σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις μὲ τὴν καρδιά σπαραγμένη, ἔπαιρνε ἀπ' τὸνα χέρι τὸ μπιστοῦνι ἀπὸ τ' ἄλλο τὸ φανάρι κέβγαίνε μέσα στὸ σκοτάδι νὰ βρεῖ ἕναν ἀγγλομοθὴ νὰ ρωτήσῃ.

Πολλὲς φορὲς μὲ τὴ Φρόσω μαζί ἔρχονταν σὲ μᾶς. Εἶχα κὲγὼ ἀδέρφια πὺ πήγαιναν σ' ἐγγλέζικο σχολεῖο. Ἄλλοτε ντρεπόταναν νὰ μὴ μᾶς ἀνησυχοῦν καὶ τραβοῦσαν γι' ἄλλοι. Τὸ περισσότερο, ὁ καιρὸς εἶταν κακός. Χειμῶνας, ἔβρεχε, χιόνιζε, φυσοῦσε. Ἡ Μαύρη θάλασσα μᾶς χουχούλιζε καὶ ἡ ἀνάσα τῆς πάγωνε ὡς καὶ τὴν ψυχὴ. Ὁ πόθος ὅμως τῆς κυρίας Βασιλικῆς γιὰ τὰ γράμματα εἶτανε πῶς δυνατὸς κι' ἀπ' τὶς παγωνιὲς καὶ ἀπὸ τὰ κρῦα καὶ τούτῃ ἀκόμη τὴν κακὰ φύση πὺ τὴ βασάνιζε.

Στὸ τέλος τοῦ χρόνου πιά τὸ αἰσθάνθηκε. Ἡ Φρόσω τῆς δὲν εἶτανε γιὰ σπουδὴ. Ἄφησε τὸ σχολεῖο μὲ τὴν ιδέα νὰ ἐξακολουθήσῃ μαθήματα στὸ σπίτι. Τότε ὅμως βγήκε ὁ πόλεμος στὴ μέση καὶ γὼ παράτησα τὴ Φρόσω, καὶ τὸ σχολεῖο, καὶ ὅλα. Ἡ ἀντάρα του ἔκοψε τὶς φιλίες καὶ τὰ κοριτσίστικα μικρόλογά μας.

Ἐνα, ἕνα τ' ἀδελφία μου φύγανε στὸ στρατό. Ἐνας ἕνας οἱ θεοὶ μου—ἄντρες νοικοκυραῖοι μὲ παιδιὰ—τράβηξαν κέκεῖνοι τὸν ἴδιο δρόμο. Στὴν ἀρχή, ὅσοι εἶταν προστάτες οἰκογενειῶν, μέινανε, δὲν τοὺς πήρε τὸ σῆμα, μὰ κατόπι σὺν εἶδανε πὺς ὁ πόλεμος εἶταν ἄφραχτο γιαιρικό γιὰ νὰ ξεπαστρευτοῦνε οἱ χριστιανοί, τοὺς πήρανε ὅλους. Ἰσαμε τὰ σαρα-

νταπέντε! Πολλοὶ πὺ εἶχαν γένεια μοιάζαν θαρρεῖς γέροι. Τσακισμένοι ἄνθρωποι, μεγάλοι. Γιὰ τὸν κάθονα τοῦ σπιτιοῦ μας καινούργιος καὶ μὸς, νέα λαχτάρα. Ποιὸς εἶχε νοῦ νὰ σκέπτεται τὸν ἄλλον πὺ μὴτε τὸν ἑαυτὸ τὸν ἴδιον δὲν εὗρισκε ἀράδα νὰ συλλογιστεῖ!

Ἡ κατοπινὴ ἀδιαφορία γιὰ τὶς δυστυχίες τοῦ πλῆγινου, ἡ νάρκωση, τὸ μούδιασμα τῆς ψυχῆς ἀρχίζε. Λίγο-λίγο μὲ τὸν καιρὸ, ἄπλωσε τόσο πὺ κατάνησε νὰ πεθαίνει ὁ ἄλλος πλάι σου καὶ σὺ νὰ μὴν σκοτίζεσαι. Δὲς καὶ εἶταν μύγα.

Τὰ κορίτσια ἐμεῖς ὀρμιάσαμε μὲ μιᾶς, γιωστέψαμε καὶ σὲνα χρόνο μέσα εἰμασταν ἄνθρωποι μεγάλοι. Ἀντὶς χοροῦς πηγαίναμε σὲ κηδεῖες πὺ εἶχαμε καταντήσει καθημερινές. Ὅλο καὶ πέθαινε ὁ κόσμος. Ἀντὶς ἐκδρομές, ἀποβάζουμε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους ὡς τὴ βαποροσκάλα σὺν εἶτανε νὰ φύγουνε γιὰ τὸν πόλεμο. Οἱ διασκεδάσεις μας εἶταν αὐτὲς. Κάπου κάπου κάναμε καὶ καμμιὰ βόλτα ὡς τὸ βουνὸ καὶ λέγαμε γιὰ τὰ περασμένα, θαρρεῖς καὶ εἰμαστε γριές. — Καλὲ θυμᾶσαι τότε; — Καὶ βέβαια πὺς νὰ μὴν τὸ θυμοῦμαι...

Ἐτσι μιὰ μέρα κατὰ τύχη ἄκουσα πάλι τὸ νόμα τῆς Φρόσως. Μοῦ μίλησε γιὰ κίνηνα μιὰ φιληνάδα μου.

— Σαῖς; ἡ νουνά τῆς προκομμένης εἶναι ἄρρωστη. — Καὶ τί γελᾷς, ρώτησα ἐγὼ ἀπορημένη γιὰ τὸ γέλιο τῆς τὸ ἀταίριαχτο.

— Κ' εἶναι νὰ μὴ γελᾶσω χριστιανὴ μου! Τώρα δὲ πέρασα μπρὸς ἀπ' τὸ σπίτι τῆς κ' εἶδα τὴ Φρόσω στὴν πόρτα... Φοροῖσε ἄσπρη ποδιά σὰ νοσοκόμα γιὰ εἶναι—λέει—ἡ νουνά τῆς ἄρρωστη. Ἀκοῦς ἐκεῖ τρέλλα; Καὶ γιὰ νὰ τὴ νοσηλέψῃ ἔβαλε ἄσπρη ποδιά.

— Καὶ τί ἄρρωστεια ἔχει ἡ νουνά; — Τί ἄρρωστεια; συνάχι! Μάλιστα, κυρία μου, ἕνα μικρὸ κρυολόγημα...

Πιαστήκαμε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀσήμαντη ἀνοησία γιὰ νὰ γελᾶσουμε. Ἀχ! εἶχαμε τόσο ἀνάγκη ἀπὸ λίγο γέλιο καὶ οἱ δύο. Τόση λαχτάρα γιὰ λίγο, λιγούλακι γέλιο...

— Τί νὰ κάνεις, λέει τότε ἡ φιληνάδα μου καὶ παύει νὰ γελᾷ. Ἐγὼ πὺ μὲ βλέπεις, κατάντησα μοιρολογίτρα μωρὲ παιδί μου... Ὅλη μέρα κλαίω. Δέρνεται ἡ μάνα μου γιὰ τὸ ἀγόρι τῆς τὸ κανακάρικο πὺ πάει τόσο μακρὰ, κλαίω μαζί τῆς... Κλαῖνε οἱ γειτόνισσες ἡ κάθε μιὰ γιὰ τὸν δικό τῆς... κλαίω κὲγὼ... Σήμερα πῆγα σὲ δυὸ κηδεῖες... Τὰ μάτια μου θαρρεῖς καὶ φλόγισαν ἀπὸ τὸ κλάμμα.

Δὲν εἶχανε περάσει τρεῖς ἡμέρες ἀπὸ τὴν κουβέντα μας αὐτὴ, κὲνα πρωὶ ἀκούστηκε ὁ καντηλανάφτης νὰ διαλαλεῖ. Βγήκε ντυμένος ὅπως ταῖαζε γιὰ τὴν περίσταση, μὲ τὸ καλὸ του πανωφόρι κουμπωμένο καὶ τὸ ἀσημένιο του μπιστοῦνι στὸ χέρι. Στάθηκε στὰ σταυροδρόμια καὶ στὰ τρεῖς γὰτα καὶ διὰλάλησε μὲ τὴν γέρικη, βραχνὴ φωνή του:

— Ἀδελφοὶ οἱ οἱ... ἡ κυρία Βασιλικὴ Γεωργίου...

εἰς Κύριον ἀπεδήμησε... ἡ δὲ κηδεῖα αὐτῆς θέλει γίνεαι σήμερον κατὰ τὴν τετάρτην ὥρασαν...

Θαμάξαμε ὅλοι γιὰ τὸ ἀνέλπιστο. Ἡ κυρία Βασιλικὴ εἶταν ἡ νουνά τῆς Φρόσως καὶ ἡ νουνά αὐτῆς, τὸ μόνο τῆς στήριγμα, «ἀπεδήμησεν εἰς Κύριον»...

Τούτῃ τῇ φορᾷ οἱ φωνὲς καὶ οἱ ὀδυρμοὶ τῆς δὲν πῆγαν πιασπᾶνω ἀπ' ὅτι ταίριαζε. Μόλο τὸ κλάμμα ὅμως πῶχσε καὶ μ' ὅλο τὸν ἀληθινὸ σπαραγμὸ πὺ τὴ συγκλόνισε, πάλι τὴν ὥρα ἐκεῖνη δὲν ἔνοιωσε τί ἔχανε.

Ἐκλαίει τὴ γυναῖκα πὺ τῆς στάθηκε καὶ μᾶνα καὶ πατέρας, τὸν ἑαυτὸ τῆς ὅμως δὲν τὸν ἔκλαίει.

Μόλις τὸ στοργικὸ μάτι τῆς νουνᾶς ἔκλεισε, οἱ παρσαστεκάμενες βοήκων τὴν εὐκαιρία κατὰ ν' ἀρπάξουνε. ὅτι μπόρεσε ἡ κάθε μιὰ, τὸ κατὰ δύναμιν. Ποιὸνα εἶχανε νὰ φοβηθοῦνε, τὴ Φρόσω;

Σὲ λίγο τὸ σπιτικὸ ξεχαρβαλώθηκε. Ἀπὸ κάποιο σπασμένο τζάμι ἀνέμιζε φευγάτος ἕνας μπερντέ, κάποιο παντζούρι ἀστήριχτο βροντοκοποῦσε. Τὰ μαρμαρένια σκαλοπάτια τῆς εἰσόδου σκονισμένα, οἱ γλάστρες μισομαραμμένες κι' ἀπότιστες. Κ' ἡ ἴδια ἡ Φρόσω θαρρεῖ; ἀσκήμισε, τὸ μοῦτρο τῆς τὸ παιδιάτικο ἔδειξε ἀλλοιώτικο. Ἐχασε τὴ φρεσκάδα τοῦ τὸ δέρμα. Τὰ μαλλιά σκουρῖναν. Γύρω ἀπ' τὸ μεγάλο στόμα, ψιλὲς γραμμίτσες σχηματίστηκαν. Ὅταν τὴν εἶδα, τὰ μαῦρα ροῦχα πὺ φοροῖσε κρέμουνταν ἐπάνω τῆς; σὺν ξένα. Μπαινόβγαίνε κάθε ὥρα καὶ στιγμὴ πῆγαινε γιὰ τὸ παραμικρὸ στὴν ἀγορὰ, ὅστερα πάλι κατὰ ξεχνούσε καὶ ξαναγύριζε. Ἐτσι σερνότανε στοὺς δρόμους σὺν τὸ παιδί πὺ ξέφυγε τὸ μάτι τῆς μᾶνας τοῦ καὶ ρεμπελεύει.

Ὅποιος τὴν ἀνάφερνε στὴν κουβέντα ἔκαμνε μιὰ χειρονομία πὺ σήμαινε: πάει, χάθηκε! Αὐτὴ ἡ σκέψη ὁλόδια περνοῦσε ἀπ' ὁλονῶν τὸ νοῦ, μόνο πὺ κανεῖς δὲν τὴν ξεστομίζε. Ἐμεῖς οἱ ἴδιες οἱ φιληνάδες τῆς τὴν εἶχαμε γιὰ χαμένη. Ἐδῶ, λέγαμε μέσα μας, ἄλλες μὲ μυαλὸ γερό καὶ τῶχασαν ἀπὸ τὴ δυστυχία, ὅχι αὐτὴ!

— Δὲν ξέρεις δὲ, μοῦ εἶπε μιὰ μέρα κάποια παλιά μας συμμαθήτρια, ἡ Φρόσω γυρεύει... ἐργασία!

— Καὶ τί μπορεῖ νὰ κάνει ἡ δόλια, τῆς ἀπάντησα κουνώντας τὸ κεφάλι, τάχα δὲ μάθαινε γράμματα ἀπ' ἔμαθε τουλάχιστο τίποτε ἄλλο;

— Θὰ πάει στὸ Ἀμερικάνικο σχολεῖο, κελπίζει πὺς αὐτὲς ἐκεῖ θὰ τὴν ἐγκλωπιοῦν. Ἐπειδὴ οἱ ἴδιες ἐργάζονται, θὰ ἐκτιμήσουν μιὰ νέα—ἔτσι λέει—πὺ ζητεῖ νὰ κερδίσει τὴ ζωὴ τῆς.

Τὴ συνάντησα μιὰ μέρα στὸ βαπόρι ἐγὼ καὶ τὴ ρώτησα τί ἀπόκαμε γιὰ δουλειά. Φοροῦσε τὸ ἴδιο ἐκεῖνο φόρεμα, γεμάτο λεκέδες καὶ ξηλώματα. Στὸ κεφάλι ἕνα παλιοκάπελλο πὺ ὅλο τῆς ἔφευγε.

— Ἀχ καὶ μὲνη, ἀρχισε νὰ μοῦ διηγίεται φωναχτὰ, ξέρεις ὅλες ἐκεῖνες οἱ δασκάλες πὺ μὲ γνώριζαν ἔχουνε φύγει... καμμιὰ δὲ μὲ γνωρίζει πιά.

— Καὶ τώρα πὺ πᾶς;

— Πηγαίνω σ' ἕνα μπακάλικο μεγάλο... γινωστός μου τῶπε πὺς θέλουνε ἕναν υπάλληλο γιὰ τὴν παραλαβή... εὐκολὴ δουλειά... θὰ ἐτοιμάζω τὰ δέματα καὶ θὰ τὰ παραδίδω στοὺς πελάτες...

— Καὶ εἶσαι σίγουρη πὺς θὰ τὰ καταφέρεις; ρώτησα μὲ κάποια ἀμφιβολία.

— Τάχατες εἶναι τίποτα σπουδαῖο... θὰ κάμεις ἕνα δέμα. Χαρὰ στὸ πρᾶμα!

Γέλασε δυνατὰ, ὅπως γελοῦσε στὸ σχολεῖο τότες.

Φρόντισα νὰ μάθω ἂν τὴν πήρανε στὸ μπακάλικο. Τὴν κράτησαν καὶ στὴν ἀρχὴ πῆγαινε καλὰ. Ὑστερα σὺ ἤθισε καὶ πῆρε πολὺ ἄερα. Ἀρχισε νὰ φωνάζει καὶ ν' ἀστετεύεται μὲ τοὺς πελάτες. Οὔτε πῆγαινε ὁ νοῦς τῆς, κοτζάμι κοπέλλα, πὺς ὁ ἄλλος πὺ τὴν ἄκουε μπορούσε νὰ κακοβάλλει.

Ὁ μπακάλης, ἕνας χοντροκομμένος Ἡπειρώτης στενοχωρέθηκε. Δὲν τοῦ ἄρεζαν αὐτὰ μέσα στὸ μαγαζί του. Δὲ μίλησε ὅμως γιὰτὶ σκέφθηκε πὺς μπορεῖ ἔτσι νὰ τραβᾷ πελάτες.

Τότε ἔγινε τὸ λάθος. Ἐνα λάθος ἀσυχώρετο κατὰ τὴν ιδέα του. Ἡ Φρόσω, μὲ τὶς φωνὲς καὶ μὲ τὰ χάχανα, ἔδωσε λάθος τὸ δέμα ἐνοῦ πλούσιου πελάτη πὺ εἶχε πάρει ὅλο καλὰ καὶ ἀκριβὰ πράματα σὲναν ἄλλον. Αὐτὸς ὁ ἄλλος πὺ εἶχε ἀγορασμένα δυὸ ὀκάδες ξερὰ κουκιὰ δὲ γύρισε νὰ τὰ φέρει πίσω. Ὁ πρῶτος πῆγε κέκανε τὸν κόσμον ἄνω-κάτω. Ποιὸς τρελλὸς εἶταν ἐκεῖνος πὺ θᾶδινε—μέσα στὴν καρδιά τοῦ πολέμου—ἕνα πακέτο ὅλο καλὰ πράματα!

Τότε ὁ Ἡπειρώτης, τ' ἀφεντικό, τῆς ἔδωσε τὰ παπούτσια στὸ χέρι καὶ κράτησε τὸ μισθὸ τῆς γιὰ ἀποζημίωση. Ἐτσι κέτσι δὲν τοῦ πολυᾶρεσε τὸ ὅλον τῆς, βόηκε καὶ τὴν ἀφορμὴ νὰ τὴν ξεφορτωθεῖ.

Αὐτὸ τὸ κάζο πὺ μαθεύτηκε γέννηκε αἰτία καὶ ἡ Φρόσω νοίκιασε τὸ σπίτι τῆς κέφυγε στὸν Ἀνω-Βόσπορο. «Νὰ ζήσω σὺν πολιτισμένους ἄνθρωπος» κατὰ τὴν εἶπε μοναχὴ τῆς.

Μάθαμε ὅτι δούλευε σιδερώτρα σὲνα ξενοδοχεῖο σχεδὸν γιὰ τὸ τίποτε. Γιὰ ἕνα κομμάτι φιοῦ πὺ εἶχε καταντήσει πῶς δυσεύρετο κι' ἀπὸ μπριλάντι.

Τὴ λυπηθήκαμε ἀληθινὰ, ἄς εἰμαστε κιόλας πνιγμένες ἀπ' τὰ δικὰ μας βᾶσανα. Φέραμε πάλι στὸ νοῦ ὅλες οἱ γινωστὲς τῆς, τὰ χάδια, τὰ λουσα, τὴν καλοπέρασή τῆς.

— Φαντάσου γὰ ζοῦσε ἡ νουνά τῆς καὶ νὰ τὴν ἔβλεπε νὰ σιδερώνει.

— Καὶ νὰ γυρνᾷ τὴ νύχτα σκοτωμένη ἀπ' τὴν κούραση, ὁλομόναχη μὲς σὲνα ξένο δωμάτιο.

— Καὶ νὰ κοιμᾶται ἴσως νηστική...

Εἶτανε μὲ τὸ ἐκτόπισμα τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὰ ἐπάνω χωριὰ τοῦ Βοσπόρου, πὺ ξαναγύρισε ἡ Φρόσω σπῆτι τῆς. Τὸ βόηκε ρημαγμένο ἀπὸ τοὺς τοῦρκους νοικατόρους πὺ εἶχε βάλει. Φύγαγε κιόλα χωρὶς νὰ τῆς πληρώσουνε τίποτα. Χώρια τὶς ζημιές. Στ' ἀναμεταξύ τὰ καλὰ τῆς πράματα τάχα πὺ

λήσει, δὲν τῆς ἀπομένειν παρὰ τὰ παρακατιανά. Ὑστερα ἀπ' αὐτὰ τὰ περιστατικά τῆς δὲν μάθαμε πιά τί ἔκανε καὶ πῶς ζοῦσε. Οὔτε ποτὲ ἦρθε νὰ με βρεῖ, οὔτε κὲγὼ πῆγα. Ἡ δυστυχία μᾶς εἶχε χωρίσει. Θὰ τῆς φαινότανε κιόλα σὰν παράξενο ἂν ἔδειχνα πιότερο ἐνδιαφέρον. Δὲν εἶταν ἐποχὴ γιὰ αἰσθήματα τότε.

Πέρασε ἕνας χρόνος ὕστερα ἀπ' αὐτὰ πού γηνέκανε.

Μιά χειμωνιάτικη νύχτα, καθὼς ἀνέβαινα τρέχοντας τὸν σκοτεινὸν ἀνίφορο τῆς ἀγορᾶς, μοῦ φάνηκε πὼς ἡ κουκουλωμένη γυναῖκα πού πῆγαινε μπρὸς ἦταν ἡ Φρόσω. Βαστοῦσε ἕνα φορτίο ξύλα στὴν πλάτη. Στάθηκα πιότερο λαχανιασμένη ἀπὸ τὴν ταραχὴ παρὰ ἐπὶ κούραση καὶ ἄφησα νὰ ξεμακραίνει μὴ λάχει καὶ δεῖ ὅτι τὴν εἶδα. Ἄν καὶ δὲν εἶμωνα ὁλότελα σίγουρη, ὅμως ἀπὸ τὸ δρόμο πού πῆρε, βεβαιώθηκα.

Δὲν τὴν παραγνώρισα.

— Αὐριο, εἶπα μέσα μου, αὐριο θὰ πάγω νὰ τὴ βρῶ, ἄχ τὴν κακομοῖρα... Ἄν ζοῦσε ἡ νουὰ τῆς νὰ τὴν ἔβλεπε!

Σὰν αὐριο δὲν πῆγα, οὔτε καὶ μεθύριο... Ἐνα φόβος μέπιασε γιὰ τὸ τί θ' ἄβλεπα. Τὸ τί θ' ἄκανας. Ὁχι, δὲ βρῆκα τὸ κουράγιο. Μῆτε αὐριο, μῆτε ποτέ.

Ὁ πόλεμος μιὰ μέρα τέλειωσε. Ναί, μιὰ μέρα γκρίζα καὶ θλιβερή. Τέλειωσε τὴν ὥρα πού δὲν τὸ περιμέναμε, γιὰτὶ δὲν μᾶς εἶχε μείνει δύναμη οὔτε γι' αὐτό. Τόσες φορὲς εἶχαμε ἐλπίδες, τόσες φορὲς εἴπαμε: ἄχ τώρα πιά τελειώνει! Καὶ σὰν τὸ τέλος ἦρθε ἀληθινὰ δὲν τὸ πιστέψαμε.

— Καὶ τώρα; ρωτήθηκαν ὅλοι, τώρα τί θὰ κάνουμε! Πῶς εἶτανε δυνατό νὰ ζήσουμε δίχως πόλεμο! Δίχως φόβο, χωρὶς καρδιοσπασμό; Ξεσηθηθήσαμε τὴ ζωὴ, πῶς νὰ τὴ ζήσουμε ἔτσι ἀπλὴ κι' ἀξένοιαστη σὰν ἄλλοτες.

— Θάρχεται ὁ ψωμᾶς στὸ σπίτι; ρώτησε ἡ παρακώρη μᾶς καὶ περιέμενε μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ τὴν ἀπάντησιν.

— Τρελλάθηκαν παιδί μου, ἂν εἶναι δυνατό ν' ἄρχεται ὁ ψωμᾶς στὴν πόρτα μᾶς σὰν ἄλλοτες... Τρελλάθηκαν;

Καὶ ὅμως σὰν ἄρχισαν νὰ γυρίζουν λίγοι-λίγοι οἱ ἄνθρωποι μᾶς ἀπὸ τὸν πόλεμο, νὰ παρουσιάζονται οἱ φυγάδες κι' οἱ κρυμμένοι, τότες κάτω π' ἀπὸ τὴν στέφαινα.

Ναί, εἶτανε ἀλήθεια, δὲ μᾶς γέλασαν ὅπως τόσες ἄλλες φορὲς. Εἶτανε ἀλήθεια. Γινότανε καὶ ζωὴ δίχως πόλεμο. Γινότανε! Θὰ τὴ σπουδάσαμε πάλι ἀπ' τὴν ἀρχή. Θὰ ξαναμαθαίναμε πῶς γελοῦνε, πῶς τρώνε, πῶς ἐρωτεύονται...

Ἡ χαρὰ μᾶς συνεπῆρε ὅλους μὲ μᾶς. Ἐπείσε βαρειά σὰ θανατικό. Ἄλλω λογῷ χαρὰ, ξέφρενη,

σκληρὴ, χωρὶς ντροπὴ, οὔτε συμπόνια γιὰ κείνους πού δὲ θὰ γύριζαν ποτέ.

Κι' ἡ χαρὰ ἦταν ἀλλοιώτικη τότες. Ἄλλου εἶδους καὶ τὸ γέλιο.

Μιά μέρα τέτοιας ἀνόητης χαρᾶς, στεκόμωνα στὴν πόρτα μᾶς καὶ κοίταζα τοὺς Ἑγγλέζους τῆς κατοχῆς πού περνοδιάβαιναν γελαστοὶ καὶ ξαφνισμένοι. Ὅλο μᾶς κοίταζαν μὲ τὰ στόματα μισάνοιχτα. Δὲν μπορούσαν φαίνεται κάμποσο καιρὸ τώρα νὰ μᾶς συνηθίσουν. Τοὺς εἶτανε παράξενο ὅλα μᾶς. Τὰ σπῖτια, οἱ δρόμοι, καὶ τὸ περισσότερο, τὰ μοῦτρα μᾶς.

Ἐτσι πού χάξευα, κάποια γυναῖκα λίγο σκυφτὴ, ντυμένη μ' ἕνα σεμνὸ πανωφόρι γκρίζο, ἔστρωπε τὸ δρόμο. Στὴν ἀρχὴ δὲν τὴν πρόσεξα. Σὰν ἦρθε πὺ κοντά μου, τότες μοῦ φάνηκε σὰ γνωστὴ.

— Ἐσύ εἶσαι Φρόσω; φώναξα ἀπορημένη, σὲ βλέπω καὶ σὲ θαρρῶ γιὰ ξένη. Τρόμαξα νὰ σὲ γνωρίσω.

— Ἐχεις δίκιο, ἔκαμε σιγανά, μήπως εἶμαι ἡ Φρόσω ἐγὼ ἐκείνη πού ἤξερες...

Ἀλήθεια μόνο τὰ γαλανὰ τῆς μάτια, κι' αὐτὰ ξεχρωματισμένα, εἶχαν μείνει νὰ τὴ θυμίζουμε. Τὸ χαρῶπό, στρογγυλὸ τῆς πρόσωπο εἶταν μακρὺ καὶ ρυτιδωμένο. Δυὸ μπροστινὰ δόντια τῆς λείπανε. Ἀπὸ ὅλα περισσότερο ὅμως, κάποιος ἀέρας σοβαρὸς καὶ θλιμμένος τὴν ἔδειχνε ἀγνώριστη.

Βγήκα καὶ μὲ τὸ ζόρι βαστώντας τὴν ἀπὸ τὸ χέρι, τὴν ἔμπασα.

Δὲν μπορῶ νὰ καθίσω, δὲν μπορῶ, ἔλεγε, ἔχω δουλειά.

Πῶς εἶταν αὐτὸ καὶ βρέθηκες ἀπὸ δῶ; ἔχω χρόνια νὰ σὲ δῶ ἀπὸ τὰ μέρη μᾶς...

— Ἐφευγα ἀπ' τὸ νεκροταφεῖο...

— Τί πηγες νὰ κάνεις καθημερινά;

— Πῆγα καμπόσα ἀνθὴ τῆς νουνᾶς μου... Ἐπειτα πῆγα νὰ τὴν καλέσω καὶ στὸ γάμο μου... Τῆς τόπα κρυφὰ κρυφὰ σὶν τὰφο τῆς, ὅτι παντρεύομαι σήμερον.

— Ἐσύ... πῶς; μὲ ποιόν; Τώρα τὸ ἀκούω...

— Κανέναν δὲν τὸ ξέρει... Σὲ ποιόν νὰ τὸ πῶ! μ' ἀπάντησε σιγὰ καὶ σοβαρὰ ἡ Φρόσω, μήπως ἔχω κανένα δικό μου...

— Καὶ ποιὸς εἶναι αὐτὸς πού παίρνεις; ρώτησα μὲ μιὰ ἀνακούφιση, μιὰ παράξενη χαρὰ.

Δὲν τὸν γνωρίζεις... ξένος εἶναι ἀπ' τὴν Καβάλλα... Κὲγὼ μήπως τὸν ἤξερα; ἔτσι ἡ τύχη τὸν ἔφερε. Τὸν στείλανε οἱ Ἑγγλέζοι νὰ σιάξει τὸ δρόμο τὸ δημόσιο... Ἐφερε τοὺς ἀνθρώπους του καὶ σπάνουν πέτρα... Ἐκείνη τὴν πέτρα τὴν τετράγωνη. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐργολάβος...

Τὰ χεῖλη μου μόλις σαλέψανε νὰ τὴ ρωτήσουν πού τὸν βρῆκε αὐτὸν πού σπάνει πέτρα.

— Νοίκιασα τὸ σπίτι μου σὲ ὅλη τὴ συντροφιά... ἔφτά νομάτοι... τότε μὲ εἶδε καὶ μὲ λυπήθηκε...

Εἶδε τοὺς κόπους μου, τὴ μονοξιά μου... Τί νὰ σοῦ πῶ εἶναι τόσο καλὸς, τόσο καλὸς, πού λέγω μήπως καὶ κάποιος καλὸς ἀέρας μοῦ τὸν ἔστειλε...

Καθὼς μιλοῦσε, τὸ αἷμα ἀνέβαινε στὸ βασανισμένο τῆς πρόσωπο. Τὰ μάτια τῆς ἔφεξαν.

— Εἶναι ἄνθρωπος, εἶπε πὺ σιγὰ, πού καταλαβαίνει τὴ δυστυχία τοῦ ἀλλοινοῦ... ἐκεῖνος μοῦ τὰ ἔκαμε ὅλα, ροῦχα, ἀσπρόρουχα, πού εἶμωνα γυμνή... Μὰ ξέρεις, γνωστικά πράματα, πραχτικά, ὅχι ἀνοήσιες καὶ λούσα, οὔτε θὰ βάλω νυφικά καὶ πέπλα...

— Καὶ γιὰτὶ τάχα νὰ μὴ βάλεις νυφικά ἐσύ, ξεφώνησα σχεδόν, γιὰτὶ;

— Ἄ ὅχι, ἔκαμε ἀποφασιστικά καὶ μὲ κοίταξε κατὰματα, δὲ μὲ ταιριάζουνε ἐμένα τέτοιες; ἀνοήσιες... ἂν μ' ἔβλεπε κανένα μάτι νὰ φορῶ ἄσπρα καὶ γαρνιτούρες, δὲ θὰ ἤξερα πού νὰ κρυφτώ, θὰ ντρεπόμωνα τὸν ἑαυτό μου...

— Γιὰτὶ τὰ λὲς αὐτά; θαρρῶ πῶς σοῦ ἀξίζουνε ξένα πιότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη, καλύτερα ἀπὸ ὅλες μᾶς... Γιὰτὶ νὰ ντρεπέσαι; εἶναι ντροπὴ νὰ βασανιστεῖ κανεὶς...

— Ναί, εἶναι ντροπὴ μοῦ ἀπάντησε ἐπίσημα καὶ θαρρετά. Ἡ φτώχεια ἡ μεγάλη εἶναι μιὰ ντροπὴ... κἔπειτα πρόσθεσε σηκώνοντας μ' ἀδιαφορία τὶς πλάτες, τί σημασία ἔχουνε τὰ ροῦχα καὶ ὅλα αὐτά... σὰ δεῖ κανέναν τὴ ζωὴ ὅπως τὴν εἶδι ἐγὼ, ὕστερα τὰ πάντα περιφρονεῖ... Ἐγὼ τὴν εἶδα ἀπ' τὴν ἀνάποδη... Τώρα ὁ κόσμος φαντάζει ἄλλοιῶς στὰ μάτια μου... Πολὺ ἄλλοιῶς...

Τὴν ἄκουα μὲ τὸ στόμα, τὰ μάτια καὶ τὸ πνεῦμα ἐκστατικό. Εἶναι ἡ Φρόσω αὐτὴ πού μιλεῖ ἔτσι γνωστικά καὶ πονεμένα! Ἡ Φρόσω τοῦ σχολειοῦ! Ἐκείνη πού ξεφωνοῦσε καὶ χαχάνιζε.

— Πάγω εἶπε καὶ σηκώθηκε, μὰ ἐγὼ ἀκόμη τὴν ἔβλεπα καὶ δὲν τὸ χωροῦσε ὁ νοῦς μου. Πάγω γιὰτὶ ἔχω νὰ ἐτοιμάσω, δὲ θὰ κάνουμε γλέντια, ὅμως ὅ,τι καὶ νᾶνε πάλι δουλειὲς βρίσκονται...

— Ὁ Θεὸς νὰ σοῦ δίνει ὅλη τὴν εὐτυχία πού σοῦ ἀξίζει, εἶπα σφίγγοντας τὸ ροζιασμένο χέρι τῆς. Βγήκε ἀπὸ τὴν πόρτα καὶ κοντοστάθηκε:

— Ὁ Θεὸς εἶπες... ποιὸς θεός; Ἄ, ὅχι, ἐγὼ μονάχα σαυτὰ τὰ δυὸ τὰ χεῖρα πιστεύω, ἀκούς;... καὶ στὸν ἄνθρωπο τὸν ἴδιο, στὴ δύναμη πού κλείνει μέσα του...

Τὸ βλέμμα τῆς εἶχε κάτι τὸ αὐστηρὸ καὶ τὸ προφητικό μαζί. Δὲν ἔμοιαζε βλέμμα γυναῖκας.

— ... Μεγάλη δύναμη! Αὐτὴ μὲ βάστηξε γιὰ νὰ μὴ πάρω τὴ στρατὰ τὴν πὺ εὐκολή... Σοῦ τόπα, ἐγὼ τὸν εἶδα τὸν κόσμο ἄλλοιῶς... Αὐτὸ τὸ κέρδος μοῦ ἀπόμεινε... τὸν εἶδα ἀπ' τὴν ἀνάποδη καὶ τώρα... τώρα δὲν πιστεύω σὲ τίποτα. Σὲ τίποτα ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο!

ΤΑΤΙΑΝΑ ΣΤΑΥΡΟΥ

Κάρμεν Σύλβα

Σάλογκα

ΞΙΣ ὄχθες τοῦ Δούναβη ὑπῆρχε ἕνα λαμπρὸ ἵπποτροφεῖο, γεμάτο ἀπὸ νέα πουλάρια. Κοντὰ στὸ ἵπποτροφεῖο ἦτανε μιὰ δεινροστοιχία τριγυρισμένη μ' ἕνα ξύλινο φράχτη καὶ στὸ βέθος ἕνα ὠμορφο σπίτι προφυλαγμένο ἀπὸ τὸ ληοπύρι καὶ τὸ χιονιά. Τὸ σπίτι καὶ τὸ ἵπποτροφεῖο, οἱ βοσκοὶ καὶ τὰ σκυλλιά, ἦτανε ὅλα ἰδιοκτησία τῆς Σάλογκας, τῆς ὠμορφῆς καὶ νέας χήρας μὲ τὰ μαῦρα μάτια, τὰ σγουρὰ μαλλιά καὶ τὸ χαρκατῆρα τοῦ γερακιού.

Καὶ μήπως δὲν ἦτανε σπάνια μιὰ τέτοια ἰδιοτροπία, νὰ θέλῃ μιὰ γυναῖκα νὰ ζῇ μοναχὴ τῆς στὶς ὄχθες τοῦ Δούναβη καὶ νὰ ἐπιβλέπῃ τὸ χτήμα τῆς! Εἶχε μαζὺ τῆς τὴν πεθερὰ τῆς, μιὰ ἀγαθὴ γρηουλά, πού τὴν περιποιόταν πολὺ γιὰ νὰ τὴν κἀνῃ νὰ ξεχνᾷ τοὺς πόνους τῆς καὶ τὴ βαθεῖα τῆς λύπη γιὰ τὸ χαμὸ τοῦ γιου τῆς.

Πολὺ τριγύριζαν τὴ πλοῦσια Σάλογκα. Ἀλλὰ κείνη κανένα δὲν ἔβρισκε τοῦ γούστου τῆς, κανέναν δὲν ἦτανε γι' αὐτὴν ἱκανὸς δυνατός, ἀρκετὰ τολμηρὸς καὶ ἱκανός. Τὸν ἕνα ἔλεγε τεμπέλη, τὸν ἄλλο ἀνόητο, τὸν ἄλλο ἀνίκνο νὰ διευθύνῃ τὸ ἵπποτροφεῖο τῆς, τὸν ἄλλο πῶς ἔκανε τὸ μεγάλο. Κι' ἔτσι ἔμενε ἀνυπαντρη καὶ ἀπομάκρυνε τοὺς διάφορους μνηστήρες μὲ τὶς εἰρωνεῖες τῆς.

Μιὰ νύχτα σκοτεινὴ καὶ ἡσυχὴ, πλάκωσε ὁ ληστής Καρακατούτσι καβάλλα μὲ τοὺς χαϊδούκους του. Ξεσπάθωσε, σκότωσε τὰ σκυλλιά, ἔδεσε τοὺς βοσκούς κι' ἄρπαξε τ' ἄλογα. Ὅσο γιὰ τὸν Μπάς, τὸν πὺ ὠμορφο καὶ τὸν πὺ δυνατό βοσκὸ πού διευθύνε τοὺς ἄλλους, τὸν ἔδεσε μὲ τὰ χεῖρα πισθάγκωνα γιὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ κἀμῃ τὴ παραμικρὴ κίνησι. Ἐπειτα ξεκίνησε γιὰ τὸ Δούναβη. Ὅλ' αὐτὰ ἔγειναν ἄψε σβῦσε καὶ οἱ λησταὶ κουφογελοῦσαν γιὰ τὸ τολμηρὸ τους κόλπο.

Ὁ Μπάς, βυθισμένος πὲ συλλογισμούς δὲν ἤξερε τί νὰ κἀμῃ γιὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ. Ἐκφνικά ἄρχισε νὰ λὲθ μὲ κλαψιάρικη φωνή.

— Μεγάλε ἀρχηγέ, ἐσύ πού ἔχεις στὶς διαταγές σου πεντακάσια παλληκάρια, δειξοῦ γενναῖος καὶ χαλάρωσε λίγο τὰ σχοινιά πού μὲ σφίγγουν καὶ μὲ κάνουν νὰ πονῶ τόσο!

Ὁ ληστής σκέφθηκε.

— Τί μπορεί νὰ κάμῃ ἓνας ὅταν εἶναι μοναχός του;

Κι' ἔδωσε διαταγὴ νὰ τοῦ ξεσφίξουν λίγο τὰ σχοινιά. Μόλις ὁ Μπάς μπόρεσε νὰ κινηθῇ, ἔβαλε τὸ χέρι του κάτω ἀπὸ τὸ ροῦχο του κι' ἔβγαλε μιὰ σφυρίκτρα καὶ σφύριξε τρεῖς φορές μ' ὅλη τὴ δύναμί του τόσο δυνατά, ποὺ ἀντήχησε ὅλη ἡ λαγκαδιὰ καὶ σείστηκαν τὰ φύλλα τῶν δέντρων.

— Τί σ' ἐπίασε καὶ σφυρίζεις ἔτσι μὲ τὴ σφυρίκτρα σου νυχτιάτικα; Εἶπε ὁ Καρακατοῦτσι, μὲ δύσπιστο ὕφος καὶ γύρισε καὶ κύτταξε παντοῦ.

— Πρέπει νὰ σφυρίξω γιὰ νὰ μὴ χαθοῦνε τὰ πουλάρια: γνωρίζουν καλὰ τὴ σφυρίκτρα μου καὶ μαζεύονται πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἀκούεται ὁ ἦχος της.

— Ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ πότε πρέπει νὰ σφυρίξεις. Τὰ πουλάρια εἶναι μαζεμμένα.

Αὐτὰ τὰ λόγια τὰ συνώδευσε μ' ἓνα βλέμμα γεμάτο ἀπὸ τόση κακία ποὺ ἔκαμε τὸ βοσκὸ νὰ σκεφθῇ. Δὲν εἶναι φρόνιμο νὰ ξαναρχίσω Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ ν' ἀκούστηκε ἡ σφυρίκτρα μου! Ἡ Σάλγκα ἔχει καλὸ αὐτί, σὰν τὸ καλλίτερο σκυλλὶ ποὺ φυλάει καὶ βλέμμα γερὸ σὰν τ' ἀετοῦ. Ἡ Σάλγκα θὰ μὲ σώσῃ. Αὐτὴ δὲν ξέρει τί θὰ πῇ φόβος.

Δὲ γελάστηκε.

Μὲ τὴ πρώτη σφυριξιά ἐκείνη ξύπνησε. Ἀμέσως πετάχτηκε ἀπ' τὸ κρεβάτι της κι' ἔτρεξε στὴ πεθερά της.

— Μάννα, τῆς λέει, καλὴ μανούλα. Ἀκοῦς τὴ σφυρίκτρα π' ἀντηχεῖ σ' ὅλη τὴ λαγκαδιὰ; Ξέρεις τί θὰ πῇ αὐτό; Ἡ πῶς τὰ πουλάρια χαθήκανε ἢ πῶς ξαφνίσανε λησταί.

Ἡ πεθερὰ ἔτριψε τὰ μάτια της καὶ εἶπε:

— Ἀμὲ κόρη μου νὰ πλαγιάσῃς καὶ μὴν ἀνησυχεῖς γιὰ τοὺς βοσκούς, αὐτοὶ ἔτσι παίζουνε τὴ νύχτα ὅταν στενοχωριοῦνται.

Μόλις ἡ γρηὰ τέλειωσε τὸ λόγο της ἀκούστηκε ἡ τρίτη σφυριξιά καὶ ὁ ἀντίλαλός της τὴν ἔκαμε ν' ἀνατριχιάσῃ ἀπὸ τὴ κορυφὴ ὡς τὰ νύχια. Ἡ Σάλγκα δὲν μπόρεσε πειὰ νὰ κρατηθῇ.

— Ἐμπρὸς ξυπνάτε παλληκάρια, φώναξε. Σελλῶστε μου τὸ καλλίτερο ἄλογο μ' ἀντρίκια σέλλα, θὰ τὸ καβαλλήσω στρατιωτικά.

Ρίχτηκε ἐπάνω στ' ἄλογο, ἄρπαξε τὸ χαλι-

νάρη, τὸ πέρασε στὸ λαιμό της κι' ἄρχισε νὰ κατεβαίνει τὸ ρέμμα τοῦ Δούναβη, μὲ καλπασμό καὶ μὲ δυνατὲς φωνές.

Μόλις οἱ λησταὶ τὴν ἀντίκρυσαν, τὴ φοβηθήκανε, γιατί ἔμοιαζε μὲ στοιχειό Ἡ Σάλγκα ὅμως τοὺς κυνηγοῦσε καὶ φώναζε στὸν ἀρχηγό τους. Στάσου! Στάσου λοιπὸν Καρακατοῦτσι νὰ πολεμήσουμε! Καπετάνιε πεντακόσιων παλληκαράδων. Στάσου, ἔχομε δυὸ λόγια νὰ ποῦμε, μὲ τ' ἄρματα στὸ χέρι. Σ' ὀρκίζομαι πῶς θὰ σὲ κάμω νὰ μὴ ξανακλέψῃς πειὰ πουλάρια οὔτε νὰ ξαναδέσῃς βοσκούς!

Ὁ καπετὰν Καρακατοῦτσι, ποὺ εἶχε τόσο κόσμο στὶς διαταγές του, ἔτρεχε. Μὰ τί, φοβόταν λοιπὸν μιὰ γυναῖκα; Ὁχι, δὲν τὴν φοβόταν, μὰ ὅσο καὶ νᾶναι ἦτανε μιὰ γυναῖκα καὶ τέτοιο πρᾶμα στὴ ζωὴ του δὲν τοῦ εἶχε ξανασυμβῇ. Ξέχασε τὴ παλιὰ του δόξα. Κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ. Ἄ τρέχῃ, χωρὶς νὰ γυρίσῃ πίσω τὸ κεφάλι του νὰ κυττάξῃ.

Καὶ ἡ Σάλγκα τὸν κυνηγοῦσε, πότε δεξιά, πότε ἀριστερά, φτερούγιζε γύρω του καὶ ξεσήκωνε τὴ σκόνι, ὡς ποὺ βρῆκε τὴ κατάλληλη στιγμή καὶ τότε... τὸ κεφάλι τοῦ Καρακατοῦτσι ἔπεσε στὴ γῆ, μόνον τὸ κεφάλι, γιατί τὸ σῶμα ἔμεινε στὴ σέλλα, ἐπάνω στ' ἄλογο ποὺ ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο του καὶ ἀπὸ τὸ σῶμα ξεπετιώταν ἓνα κύμα ἀπὸ αἷμα κι' ἔβαφε κατακόκκινο τὸ δρόμο ποὺ περνοῦσε.

Ἡ Σάλγκα οὔτε λαχάνιασε κἄν, γύρισε πίσω, ἔλυσε τὰ χέρια τοῦ βοσκοῦ καὶ τὸν διάταξε χαρούμενα νὰ φέρῃ μπροστά της τὰ πουλάρια.

Ἀπὸ τότε τὸ ἵπποτροφεῖο τῆς Σάλγκας ἔγινε φόβητρο γιὰ τοὺς κλέφτες. Κανένας πειὰ δὲν τολμοῦσε νὰ πλησιάσῃ τὸ δρόμο ποὺ ὀδηγοῦσε στὸ ξύλινο φράχτη τοῦ σπιτιοῦ ποὺ τὸ φύλαγαν ἄγρια σκυλλιά, οὔτε στὶς ὄχθες τοῦ Δούναβη. Ἐκεῖ ζοῦσε ἡ ὡμορφὴ κι' ἄφοβη Σάλγκα.

Μετάφρασις ΜΑΡΙΚΑΣ Ι. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁμιλίες μὲ τὴν Λιλή.

Ἰούνιος

Σήμερα εἶνε πρώτη Ἰουνίου. Λιλή, καὶ ξέσω τί ἐσκέφθηκε τὸ μικρὸ σου κεφαλάκι, ὅταν μὲ τὴν ἄκρη τῶν ντελικάτων δακτύλων σου, ἔβγαλες τὸ χαρτάκι τοῦ ἡμεροδείκτη:

— Πρώτη Ἰουνίου!.. θαρρῶ εἶναι κάρως πειὰ νὰ φτιάξωμε καλοκαιρινὸ τὸ σπῖτι... Ἄρ γήταμε πολὺ φέτος...

Τὰ μάτια σου ἔπαιζαν κάμποσες φορές, κἀνοντας τὴν ἐπιθεώρησι τοῦ δωματίου, καὶ τὸ εἶδ.ν ἔξαφνα ξεγυμνωμένο ἀπὸ κάθε περιττὸ γιὰ τὸ καλοκαίρι πρᾶγμα. σκεπασμένα τὰ ἐπιπλα μὲ τ' ἄσπρα καλύμματα, τὰ κάδρα μὲ τ' ἄσπρα χορτιά, γυμνὰ τὰ ρίφια ἀπὸ τὰ μικροαντικείμενα ποὺ πιάνουν τόση σκόνι, χρυσούλη μου!... καὶ γυμνωμένους τοὺς τοίχους ἀπὸ τὶς συμπαθητικὰς τοὺς «ντραπερί»... Ἀκόμα ἐτοίμασες κι' ὅλας στὸ μικρὸ σου στόμα, τὴν ἀπάντησι στὶς ἀντιρρήσεις τοῦ ὑποφαινομένου, καὶ τὴν εἶπες σιγαλὰ μονάχη σου.

— Μά, χρυσούλη μου!... Ἐκαλοκαίριασε πιά ἐντελῶς!... Δὲν μπορεί νὰ μένῃ τὸ σπῖτι ἔτσι!... Ἄφησε ποὺ ζεσταίνεται κανεὶς νὰ τὸ βλέπῃ ἔτσι ντυμένο, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἓνας μεγάλος μπελάς!... Θέλει κάθε μέρα σιγύρισμα καὶ ξεσκόνισμα!...

Ἐπειτα, ἐτοίμασες τὴν ἄλλη ἀπάντησή σου, στὴν ἄλλη, καὶ κυριώτερη ἀντίρρησή σου.

— Μά χρυσούλη μου!... Τὸ ξέρω!... Ἀλλὰ δὲν μπορεί νὰ εἶναι ὅλο τὸ σπῖτι καλοκαιριάτικο, καὶ τὸ γραφεῖο σου ἔτσι!.. Γιὰ νὰ μὴ λὲς πῶς σοῦ τ' ἀνακατέψαμε, μάζεψε μονάχος σου, ὅτι θέλεις νὰ μὴν εἶναι στὴ μέση καὶ γρηινιάζης ὕστερα, πῶς σοῦ χάσαμε ἐκεῖνο καὶ τὸ ἄλλο!...

— Ἀγαπητὴ μου Λιλή!.. Ἐνα πρᾶγμα δὲν ἔχεις καταλάβῃ τόσα χρόνια ποὺ ζοῦμε μαζί, καὶ δὲν θ' ἀνακατέψῃς ποτέ γιατί λίγες, πολὺ λίγες γυναῖκες καταλαμβάνουν τὰ πράγματα τῶν ἀνδρῶν, ὅπως δὲ καὶ πολὺ λίγοι ἄνδρες τὰ γυναικεῖα. Μὲ τὴν διαφορὰ, ὅτι οἱ ἄνδρες δὲν ἀνακατεύονται διόλου στὰ πράγματά τους. Δὲν ἔχεις καταλάβῃ, ὅτι οἱ ἄνδρες, θέλουν καὶ αὐτοὶ λίγη αὐτοτέλειαν στὰ πράγματά τους καὶ κυρίως ἀνάγκη ἀπὸ λίγη μόνωση στὴν ζωὴ

τους, νὰ τὴν κανονίζουν κάποτε, ὅπως τοὺς ἀρέσει, νὰ ἔχουν μιὰ γωνιά δική τους, μέσα στὸ σπῖτι, ποὺ νὰ εἶναι ἀπόλυτα δική τους, καὶ μερικές στιγμές, ποὺ νὰ εἶναι τὸ ἴδιο... Ὅτι ὑπάρχουν μερικές στιγμές, ποὺ οἱ ἄνδρες θέλουν νὰ εἶναι ἀπόλυτα μόνοι, καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτές, ὅσο κι' ἂν φαίνεται ἀστεῖο, οἱ στιγμές ποὺ κάνουν τὴν τουκλέττα τους, ποὺ ζυρίζονται, ποὺ πλένουν τὰ δόντια τους... Ὅτι τὴν στιγμὴν ἐκείνη, ποὺ φουσκώνουν τὸ ἓνα μάγουλο, διὰ νὰ ζυρίστούν καλλίτερα, ἢ ποὺ ἔχουν τὸ στόμα γεμάτο «νταντιφρί», δὲν ἔχουν καμμιά διάθεση νὰ ἀπαντήσουν τί «θὰ φάμε σήμερα», ἂν ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ γκαζιῦ γιὰ τὸ ρολόι ἢ ἂν εἶπαν στὴν Κικὴ γιὰ τὴν Πέμπτη τὸ βράδυ!... Ὅτι οἱ ἄνδρες, ἐπίσης, προτιμοῦν νὰ πέρνουν τὸ πρῶγευμά τους μὲ τὴν ἡσυχία τους, διαβάζοντας τὴν ἐφημερίδα τους, ἀντὶ ν' ἀπαντοῦν ἀφηρημένα σὲ διάφορες ἐρωτήσεις γιὰ πράγματα ποὺ δὲν τοὺς ἐδιατρέφουν, τοὐλάχιστον τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Προτιμοῦν νὰ φᾶνε λιγάκι ξυτισμένην τὴν μαρμελάδα, ἀντὶ νὰ συζητοῦν γιατί ἀπέτυχε, καὶ θὰ προτιμοῦσαν πρὸ παντὸς νὰ ἦταν ὅπως πρέπει, καὶ νὰ μὴ γίνετα καμμιά ἀνάγκη συζητήσεως. Ὡς τόσο, συμφωνῶ μαζί σου, ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ φτιαχτῇ πειὰ τὸ σπῖτι καλοκαιρινό, ἀφοῦ ἔτσι εἰθισταί κάθε χρόνο... Ἀλλὰ, δὲν θὰ ἦταν ὠραιώτερο, νὰ τὸ βρῇ κανεὶς ἔξαφνα ἀλλαγμένο, σὰν μιὰ εὐχάριστη «σουρπρίζ», ἀντὶ νὰ τὸ συζητῇ ἄσκοπα προηγουμένως;

Γ. ANNINOS

Ἡ προτομὴ τοῦ Γεωργίου Νάζου

Τὴν 20 Μαΐου εἰς τὴν αἴθουσαν Ὁδείου Ἀθηνῶν ἀπεκαλύφθη ἡ προτομὴ τοῦ Γεωργίου Νάζου ὅστις ἐπὶ δύο περίπου γενεὰς καθωδήγησεν, ὡς διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος, τὴν μουσικὴν κίνησιν τῆς χώρας μας. Ἡ σεμνὴ ἐορτὴ, γενομένη ἐνώπιον τῆς κατ' ἐξοχὴν φιλομούσου ὁμογένεως ἥτις ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ Ὁδεῖον, τῶν ἐπισήμων καὶ ἄλλου ἐκλεκτοῦ κόσμου, ὑπῆρξεν ἀληθῶς συγκινητικὴ καὶ παρήγορος. Διότι καλλιτεχνικώτατα ἀπεκρυστάλλωσε τὸ ἔργον ἑνὸς ἀνδρός, ἀφιερώσαντος τὴν ζωὴν του εἰς αὐτὸ καὶ μόνον καὶ εὐτυχίσαντος νὰ τὸ ἰδῇ ὅτι ἐκραταίωθη. Τὴν προτομὴν ἐλάξευσεν ἡ σμιλὴ τοῦ Τηλεμάχου Γύζη, υἱοῦ τοῦ μεγάλου μας ζωγράφου, μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν αὐτὴν ἀπείριτον λεπτότητα. Τὸ ἐγκώμιον ἐπέλεξαν ἡ Διοίκησις καὶ ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ἰδρύματος, τὸ δὲ καλλιτεχνικὸν μνημόσυνον ἐτέλεσεν ἄφ' ἑνὸς Ὁρχήστρα Καθηγητῶν ὑπὸ τὸν κ. Δ. Μητρόπουλον καὶ ἄφ' ἐτέρου ἡ Χορωδία τῶν μαθητῶν ὑπὸ τὸν κ. Φ. Οἰκονομίδη.

Θεατρική Στήλη

Βασιλικό Θέατρο.

Μπωμαρσαί, «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης»

Τὸ Βασιλικὸ Θέατρο δείχνοντας τὴ ξεχωριστὴ προτίμησίν του στὸ Μπωμαρσαί ἀνέβασε πέρυσι τοὺς «Γάμους τοῦ Φίγκαρω» καὶ φέτος τὸ «Κουρέα τῆς Σεβίλλης».

Ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης» εἶναι ἀπὸ τὶς καλὲς Γαλλικὲς κωμωδίες τοῦ 18ου αἰῶνα. Ἡ ἐκλογὴ δὲν εἶναι ἀτυχής. Μόνο βρῖσκομε πῶς θάταν ἴσως προτιμότερο, ἀφοῦ παίχθηκε πέρυσι Μπωμαρσαί, νὰ παιζόταν φέτος κανένα ἀπ' τὰ μεγάλα ἀριστουργήματα τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου τὰ τόσον ἄγνωστα στὸ Ἑλληνικὸ κοινόν. Ἐξω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐπιφύλαξιν ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης» ἔχει τὴ θέσιν του στὴ Κρατικὴ Σκηνή.

Ὁ Συγγραφεὺς του δὲν ἀνήκει βέβαια στὴ μεγάλη διεθνή οἰκογένειαν τῶν μεγαλοφυῶν. Τὸ ἔργο του τοποθετημένο στὴ πλάστιγγα τῆς κοινωνικῆς σημασίας δὲν ζυγίζει τόσο βαρεῖα ὅσο θέλησαν πολλοὶ νὰ ποῦν. Οὔτε ἀγωνιστής, οὔτε πρωτοπόρος ὑπῆρξε ὁ Μπωμαρσαί. Ὑπῆρξε ὁμοῦ καλλιτέχνης συνεπής μετὴν ἐποχὴ του. Καὶ ἀκριβῶς οἱ τολμηρὲς φράσεις ἐναντίον τῆς ἀριστοκρατίας πού θάζει οἱ στόμα τοῦ «Φίγκαρω», καθρεφτίζουν τὸ Γαλλικὸ λαὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, πού ἀηδιασμένος ἀπ' τὰ ξεδιάντροπα ὄργια τῆς ἀντιβασιλείας, τοῦ Λουδοβίκου 15ου καὶ ὅλου τοῦ ἐπιτελείου τῶν Πομπιδύρ, τολμοῦσε πιά νὰ βρῖξει τοὺς ἀριστοκράτες, καὶ σὲ λίγα χρόνια νὰ καρατομεῖ τοὺς βασιλεῖς. Τὸ «Εὐαγγέλιον τῆς Ἰσότητος» πού σαλπίζει ὁ «Φίγκαρω» εἶναι τὸ ἀπαύγασμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ποῦδε χάρις στὸ χρηματιστηριακὸ κόλπο κάποιου τραπέζίτη Ἰρλανδοῦ, τὴ δυνατότητα τῆς ἐξισώσεως τῶν τάξεων. Ἀριστοκράτες γίναν τότε πάμπτωχοι, καὶ ὑπῆρτες ὑπέρπλοτοι. Ἰσως τὸ γεγονός αὐτὸ νὰ χρησίμισε περισσότερο ἀπ' τὶς κοινωνιολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ θεωρίες τοῦ καιροῦ καὶ τὸ νὰ ἀντιληφθῇ ζωντανὰ ὁ λαός. Τὸ πόσο ὅμοιοι εἶναι οἱ ἄνθρωποι ὅταν δὲν τοὺς χωρίζουν οἱ λεοντὲς τῶν προνομίων. Τὸ προνόμιον ὁμοῦ πού κτυπᾷ ὁ Φίγκαρω τὰ ἅντα ἐμφανίζεται ὑπὸ διάφορες μορφὰς στὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες, καὶ ἔτσι τὸ «Εὐαγγέλιον τῆς Ἰσότητος» τοῦ Μπωμαρσαί εἶναι τὸ αἰώνιο σύγχρονο ἰδανικόν.

Αὐτὸ εἶναι κυρίως τὸ στοιχεῖο πού κάνει τόσο νέο τὸ παλιὸ αὐτὸ ἔργο τῶν 150 χρόνων. Καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ αἰώνια νεῖατα, ἐρωτευμένα καὶ τρελλά, ζωντανὰ ἀποδοσμένα ἀπ' τὸ Μπωμαρσαί, ἡ τεχνικὴ ἀριότης, οἱ ἐρωτικὲς γυναικὲς τῶν ἔργων του, γεμάτες χάρι καὶ λεπτότητα μυαλοῦ, ἔτσι ὅπως τὶς ἤθελε ὁ 18ος Γαλλικὸς αἰῶνας.

Ὁ Βίκτωρ Οὕγκω εἶδε τὸ Φίγκαρω βαθύτερο καὶ πολυσυνθετώτερο ἀπ' ὅ,τι εἶναι καὶ δὲ δίστασε νὰ τοποθετήσῃ τὸ Μπωμαρσαί ἀνάμεσα στοὺς μεγαλοφυεῖς. Ὁ θετικὸς ὁμοῦ Saint Beuve μετὰ τὴν μεγάλη κριτικὴ του ἱκανότητα νὰ τοποθετῇ τὶς ἀξίες στὴ πραγματικὴ θέσιν τους, σταματᾷ τέτοιες ὑπερβολές, καὶ ἀργότερα ἄλλοι κριτικοὶ βάζουν τέρμα στὸ παραλήρημα μερικῶν πού ἀνέβασαν τὸν ἐξυπνότατο καταφεριζὼν Μπωμαρσαί στὸ ἐπίπεδο τοῦ μεγάλου ἰδεολόγου καὶ ἀγωνιστῆ «πῶς ἔδωσε τὸ τελευταῖον χτύπημα στὸ σαθρὸ προεπαναστατικὸ καθεστὼς».

Ὁ Μπωμαρσαί πιά εἶναι γιὰ μᾶς ἕνας συγγραφεὺς καλός. Ἀντιπροσωπεύει μία ἐνδιαφέρουσα ἐποχὴ, καὶ γενικότερα τὸ λεπτὸ Γαλλικὸ πνεῦμα.

Τυχρὰ ἔργα ὡς πρόβα ὁ «Κουρεὺς τῆς Σεβίλλης» καὶ «οἱ Γάμοι τοῦ Φίγκαρω», στάθηκαν τυχρῶτερα καὶ ὡς μελοδράματα.

Μετὰ τὸν «Κουρέα τῆς Σεβίλλης» ὁ Rossini συνέθεσε τὸ ὁμώνυμο μουσικὸν τοῦ ἀριστουργήματος, ποῦνε συγχρόνως καὶ τὸ ἀριστούργημα τοῦ Ἰταλικοῦ κωμικοῦ μελοδράματος, καὶ ὁ Mozart, ὁ μεγαλοφυῆς ἰδρυτὴς τῆς Γερμανικῆς ὀπερας, προσέθεσε τὶς κρυστάλλινες μελωδίες του, στὴν ἀθάνατη δροσιά τοῦ Γαλλικοῦ πνεύματος τῶν Γάμων τοῦ Φίγκαρω.

Σπάνια θεατρικὸ ἔργο προσφέρει τόσο ἄφθονες εὐκαιρίες, στὸ σκηνοθετῆ γιὰ νὰ δείξει τὴ φαντασία του. Τὸ πολυποίκιλο μωσαϊκὸ τῶν τύπων καὶ τὸ λουλουδένιο γιορτινὸν πλαίσιο τῆς παληᾶς Σεβίλλης εἶναι ὕλικόν γιὰ σκηνοθετικὴ ἐργασία. Μελετώντας τὶς σημειώσεις καὶ τοὺς προλόγους τοῦ Μπωμαρσαί βλέπομε πόσο βαθειὰ ἔνοιωσε ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς ὅτι τὸ θέατρο ἀποτείνεται κατὰ μέγα μέρος στὴν ὄραση. «Ἡ παλλέτα του εἶναι ὑπέρπλοτη—λέει ὁ Ziemer—θέλγει τὸ πνεῦμα, τὰ μάτια καὶ τὴν ἀκοή». Ἡ παράστασις ὁμοῦ τοῦ Βασιλικοῦ καμμιὰ θελκτικὴ ἐντύπωσι δὲν μᾶς ἄφησε. Ἡ ἐλαττωματικὴ ἀρθρωσι ὠρισμένων ἡθοποιῶν δὲν ἐπέτρεψε στὸ κοινὸ νὰ παρακολουθήσῃ ἄνετα τὸν κομψὸ πνευματώδη διάλογο.

Ἐπίσης κουραστικὲς ἦταν οἱ συνεχεῖς σπασμωδικὲς κινήσεις τῶν ἡθοποιῶν. Κινήσεις ἄστοχες, βεβιασμένες, ἀδικαιολόγητες δὲν ἀντικαθιστοῦν βέβαια τὸ «brío». Μάταια ζητήσαμε τὴ παλαιὰ καὶ χαρούμενη Σεβιλλιάνικη ἀτμόσφαιρα. Ὡς καὶ ἡ ἐρωτικὴ σερενάτα κατάντησε θλιβερώτατη ὑπόθεσι. Εἶναι ἀληθινὰ παράδοξον πῶς ὁ κ. Ροντήρης, πού συχνὰ μᾶς ἔδωσε δείγματα προσεγμένης δουλειᾶς, παραμελεῖ στοιχειώδεις σκηνοθετικὰς ἀρχές.

Τὸ ἔργο κρατήθηκε χάρις στὸ παίξιμό τῆς κ. Μανωλίδου καὶ πρὸ παντὸς τοῦ Αἰμιλίου Βεάκη. Ὁ ἐκλεκτὸς αὐτὸς καλλιτέχνης μετὰ τὴ καταπληκτικὴ εὐχέρεια πού ἔχει νὰ ἀποδίδει ἐξ ἴσου ἐπιτυχῶς τοὺς πρὸ διαφοροτικὸς ῥόλους, ἀπέδειξε γιὰ μία ἀκόμα

φορὰ ὅτι διατηρ. τ. χάρις ἀκριβῶς στὴν ἀρετὴ του αὐτῇ, τὴ πρὸ ἐξέχουσα θέσιν μέσα στὸ Ἑλληνικὸ θέατρο. Ἀφθαστος δημιουργός, κατορθώνει νὰ παρουσιάσῃ τόσο ὀλοκληρωμένους τοὺς τύπους πού ἐκάστοτε ὑποδύεται, ὥστε μετὰ πολλὸ κόπο μπορεῖ ὁ θεατὴς του νὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ βρῇ κοινὰ χαρακτηριστικὰ σημεῖα μεταξὺ τῆς ἐρμηνείας πού παρουσιάζει ὡς πρὸς τὸν τύπον αὐτὸν, καὶ ἄλλης προηγούμενης.

Δημιουργὸς μετὰ ἀφθονία ἐκφραστικῶν μέσων, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται μετὰ ἀπαράμιλλαν τεχνικὴν, μετὰ πλουσιώτατες φωνητικὰς ἱκανότητες, μετὰ θεατρικὴν ἐν γένει συνείδησιν, ἀλλὰ καὶ μεγάλῃ πείρᾳ, εἶναι κάθε φορὰ ὁ τύπος πού ὁ ἴδιος θέλει νὰ σᾶς παρουσιάσει.

Ἀπὸ τὶς τραγικώτερες ἀποδόσεις, μετὰ Αἰσχυλοῦς στίχους, φθάνει σὲ ἔντασι δραματικότητος βαθύτατα ἀνθρώπινης. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ πάλιν μετὰ τὴ μεγαλύτερη εὐχέρεια μεταπηδᾷ ἐπιτυχῶς σὲ ἐρμηνείας ῥόλων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χαρακτηριστικῶν, συχνὰ δὲ καὶ κωμικῶν. Πραγματικὸς καλλιτέχνης πού κατορθώνει κάθε φορὰ νὰ ἐξαφανίζει τὸν ἑαυτὸν τοῦ σὲ κάθε του ῥόλο. Γιὰ μᾶς ἡ μεγαλύτερη θεατρικὴ ἀρετὴ.

Ὅσο γιὰ τὴ κ. Μανωλίδου ἀπέδωσε πολὺ χαριτωμένα τὸ ῥόλο τῆς Ροζίνας. Ἡ θελκτικὴ τῆς χάρις καὶ ἡ εὐχάριστη ἐμφάνισίς της ἦτο ὅτι χρειάζεται γιὰ τὸ ῥόλο αὐτό.

Ἐάν ἡ δροσερότης τὴν ὁποία ἔχει, συνοδεύετο μετὰ ἄλλα βαθύτερα θεατρικὰ χαρίσματα, ἡ ἐρμηνεία πού ἔδωσε στὴ Ροζίνα θὰ μποροῦσε νὰ θεωρηθῇ ὑποδειγματικὴ. Ἀτυχῶς, λόγῳ μικρᾶς ἴσως πείρας στερεῖται ἀκόμα ὠρισμένα ἐφόδια, τόσο ἀπὸ ἀπόψεως δραματικῆς δυνάμεως, ὅσο καὶ ἀπὸ ἀπόψεως πλουσιῶν φωνητικῶν ἀποχρώσεων καὶ ἐκτάσεων.

Οἱ ἄλλοι ἡθοποιοί, μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ κ. Μαρία πού εἶχε νὰ ἀντιπαραστήσῃ μετὰ τὶς δυσχέρειες τῆς ἐρμηνείας τοῦ Φίγκαρω, στάθηκαν τὴ φορὰ αὐτὴ σὲ μέτριον καὶ οὐδέτερον ἐπίπεδο.

Θέατρο Κοτοπούλη

«Τὸ Γεράκι» τοῦ Francis de Croisset.

Ὁ Φρανσὺς ντε Κρουασὲ εἶναι ἀπ' τοὺς δημοφιλεῖς Γάλλους συγγραφεῖς τοῦ σύγχρονου βουλεβαρδιέρικου θεάτρου.

Ἄλλο πρᾶγμα ὁμοῦ ἡ δημοτικότης καὶ ἄλλο ἡ ἀξία τῆς τέχνης. Ἡ φήμη τοῦ Κρουασὲ εἶναι μεγάλη, ἡ καλλιτεχνικὴ του ἀξία ὁμοῦ μικρή. Κύρια προσόντα του εἶναι ἡ μαεστρία του στὴ τεχνικὴ, καὶ ἡ ἱκανότης του νὰ πλάθει θεατρικοὺς ῥόλους. Τὸ ἔργο του στερεωμένο ἀπὸ ἀντιπροσωπευτικὸς ἀνθρώπινος τύπος καὶ πόνησι, στηρίζεται στοὺς θεατρικοὺς ῥόλους, τοὺς «ἀβανταδόρικους» ὅπως λέγ. στὴ θεατρικὴ διάλεκτο. Τὰ ἔργα τοῦ εἶδους αὐτοῦ ζητᾷν ἡθοποιοὺς ἀξίας καὶ πείρας, ἱκανοὺς ν' ἀναπληρώσουν, ὅσο εἶναι δυνατόν, μετὰ τὴ τέχνην τους καὶ μετὰ τὴ προσωπικὴν τους ὑποβολήν πού τοὺς χαρίζει ἡ εὐνοία τοῦ

κοινοῦ, τὴ πλαστικὴ βαρύτητα πού δὲν κατ' ὀρθὴν νὰ δώσει ὁ συγγραφεὺς.

Καὶ ἀπορεῖ κανεὶς πῶς ἡ κ. Μαρία Κοτοπούλη μετὰ τὴ μεγάλη θεατρικὴ πείρα τῆς διόλεξε ἕνα τέτοιο ἀκριβῶς ἔργο γιὰ νὰ ἐμφανίσῃ τὴ νέα τῆς ἡθοποιὸν κ. Ρίτα Μυράτ, τὴ προικισμένη ἀπ' τὴ φύσιν μετὰ εὐγενεϊὰ χαριτωμένη ἐμφάνισιν, ὅχι ὁμοῦ καὶ μετὰ δραματικὸν ταλέντο.

Ἡ κ. Κοτοπούλη περιβάλλοντας μετὰ τόσο ἐξαιρετικὰς φροντίδας τὴ νέα τῆς ἡθοποιό, μᾶς θύμισε καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ τὸ λαϊκὸν παραμῦθον τῆς μαϊμοῦς, πού ἀπ' τὴ πολλὴ φόρα ν' ἀγκαλιάσει τὸ μωρὸ τῆς, τῶπιζε.

Ἡ κ. Ρ. Μυράτ, ἐπὶ ἀρκετὸ διάστημα τελευταίως ἐκ τῶν πρώτων γυναικῶν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, εἶχε πολλὰς εὐκαιρίας κατόπιν τῶν συχνῶν πειραματισμῶν πού ἔκανε νὰ ἐξακριβώσῃ ὅτι ἡ θεατρικὴ τῆς ἰδιοσυγκρασία δὲν εἶναι κατάλληλη γιὰ δημιουργίαν ῥόλων πού ἀπαιτοῦν μιὰν οἰανδῆποτε δραματικότητα. Εὐχάριστος, κομψή, ὡραία θὰ ἔπρεπε νὰ προσαρμόζῃ τὶς θελκτικὰς τῆς αὐτῆς ιδιότητες σὲ ῥόλους μικροτέρας εὐθύνης.

Γιατὶ τέλος ὑπάρχουν ῥόλοι πού χάρις στὸ βαθύτατον περιεχόμενό τους μποροῦν νὰ ἐξαγγιζοῦν μιὰ κακὴ ἢ ἀτελὴ ἔστω ἐρμηνεία. Ὑπάρχουν ὁμοῦ καὶ ἄλλοι, τοῦ ἐλαφροῦ ἰδίου θεάτρου, πού συντελοῦν ἀκριβῶς στὸ ἀντίθετον. Γυμνοὶ ἀπὸ κάθε περιεκτικότητά ζητοῦν ν' ἀναδειχθοῦν ἀπ' τὰ προσωπικὰ χαρίσματα τῶν ἡθοποιῶν πού θὰ τοὺς διαπλάσσουν. Καὶ στοὺς ῥόλους αὐτοὺς δὲν ἔχει τίποτα ἀτυχῶς νὰ προσφέρῃ ἡ κ. Ρ. Μυράτ. Ἀπ' τοὺς ἄλλους ἡθοποιοὺς ὁ κ. Παπᾶς στὸ ῥόλο τοῦ κόμητος Νταζέττα, παρὰ τὰ ἄρτια τεχνικὰ μέσα πού διαθέτει, δὲ μπόρεσε νὰ ὀλοκληρώσῃ τὸν τύπον του, ἰδίως στὶς δραματικὰς σκηνάς. Αὐτὸ δὲν εἶναι καθόλου ὑποτιμητικὸ γιὰ τὶς θεατρικὰς ιδιότητες τοῦ κ. Παπᾶ καθόσον τοῦ δόθηκε ῥόλος ἀκατάλληλος γι' αὐτόν. Σὲ ἄλλα ἔργα ὁ κ. Παπᾶς ἔχει προσφέρει τὸ ἀπαντο τῶν δυνάμεων του πού δὲν εἶναι καθόλου εὐκαταφρόνητες γιὰ τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο.

Ὁ κ. Μυράτ πολὺ ἄτονος, ὁ κ. Τσαγανέας ἐπιτηδευμένος αὐτὴ τὴ φορὰ, καὶ ὁ κ. Ἀρώνης πολὺ ἐπιτυχὴς στὸ χαρακτηριστικὸν ῥόλο του. Ὅσο γιὰ τὴ Μαρία Κοτοπούλη στὸν ἐπεισοδιακὸν ῥόλο πού διόλεξε, ὅπως πάντα ἡ Μαρία Κοτοπούλη

KATERINA I. KAKOYRFH

Καλλιτεχνικὴ Κίνησις.

Ἡ κυρία Μπερτσά-Δανηλίδου ἐκδέχεται στὴν αἰθουσα Στρατηγοπούλου συνθέσεις καὶ τοπεῖα, ἂν ἐξαίρεση κανεὶς τὰ τοπεῖα τῆς τὰ ὅποια παρουσιάζουν χρωματιστικὰ προσόντα ἀρκετά, διὰ τὰς συνθέσεις τῆς θὰ εἶχαμε πολλὰς ἐπιφυλάξεις, ἴσως αὐτὸ

τὸ εἶδος τελευταίως νὰ εἶναι τῆς μόδας καὶ νὰ καταπλήττῃ τοὺς ἀφελεῖς, ἀλλὰ γιὰ ὅσους ἡ τέχνη εἶναι μιὰ σοβαρὰ ἐπιστήμη μὲ ἀφάνταστες δυσκολίες δὲν μπορεῖ νὰ συγκινήσουν ἔργα τὰ ὁποῖα μόνον διὰ τὴν τόλμην τῆς ἐκθετικῆς εἶναι ἀξιοθαύμαστα. Τὴν κυρία Μπερτοῦ τὴν χαρακτηρίζει πρὸ πάντων μεγάλη αὐτοπεποίθησις, πρᾶγμα πολὺ ριψοκίνδυνον δι' ἓνα καλλιτέχνη πρὸ πάντων διὰ δὲν εἶναι Ραφαήλ.

— Ἡ δεσποινὶς Μαγκολέτση εἶχε τὴν ἐκθεσί της στοῦ Ἐλευθερουδάκη, ἔχει σπουδάσει στὴν Ἀγγλία καὶ φαίνεται νὰ ἔχῃ μεγάλη εὐχέρεια ὑπὸ ἔποψιν τεχνικῆς ἀλλὰ καὶ χρῶμα πού τέρπει τὸ μάτι καὶ ἀνεπτυγμένη αἰσθητικὴ.

— Τὸ μεγαλεῖτερον ἐνδιαφέρον καὶ πολὺ δικαιολογημένα, τὸ ἐκίνησε ἡ ἐκθεσις προσωπογραφῶν στὴν Δέσχη Καλλιτεχνῶν. Ἡ ἐντύπωσις ἐν γένει καλὴ, Ὠραῖα πορτραῖτα ἔχουν ἐκθέσει οἱ κύριοι Ἀργυρός, Ἀσπρογέρακας, Βικάντος, Βυζάντιος, Δούκας, Ἰωάν. νίδης, Π. Καλλιγᾶς, Τσοῦχλος, Μεζίκης, Κοκότοης καὶ Δάβης. Ὁ τελευταῖος ἔχει καταφανῆ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Van Gogh ἀλλὰ κατὰ ἓνα τρόπον ἀριστεχνικόν. Ἐκ τῶν κυριῶν πού ἐκθέτουν, ἰδιαιτέρα ἐντύπωσι μᾶς ἔκαναν τὰ πορτραῖτα τῆς κ. Ἰρας Οἰκονομίδου καὶ πρὸ πάντων ἡ προσωπογραφία τοῦ ζωγράφου Βισσώρη καὶ τῆς κ. Πηνελόπης Οἰκονομίδου προσωπογραφία κυρίας. Ἐκθέτουν ἐπίσης αἱ κυρίαι Ἀλεξανδρίδου Στεφανοπούλου, Ἀγλ. Παπᾶ καὶ ἡ κυρία Ἀθ. Ταρσούλη προσωπογραφίαν τοῦ ποιητοῦ Σημριωτῆ.

Ἀπὸ τὰ γλυπτικὰ ξεχωρίζουν μὲ καταφανὴ ὑπεροχὴν τὰ ἔργα τοῦ κ. Κωνστ. Δημητριάδου διευθυντοῦ Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν. Ὁ κ. Δημητριάδης ἐκθέτει τρεῖς προτομάς, τρία ἔργα πού δὲν ἐπιδέχονται καμμίαν κριτικὴν παρὰ μόνον θαυμασμόν. Ὁ νέος γλύπτης Γκιλάδης καὶ πάλιν ἐκθέτει ἓνα θαυμάσιον γυναικεῖο κεφάλι.

Ἐλημονήσαμε νὰ ἀναφέρωμε ἓνα πορτραῖτο παστὲλ τοῦ κ. Ματθιοπούλου, ἀναμφισβητήτως ἀπὸ τὰ καλυτέρα του, ὅπου ἡ γυναικεῖα χάρις μέσα σὲ ἓνα αἰθέριον περιβάλλον ἀπὸ τοῦλα καὶ δαιτέλλες ἀποδίδεται κατὰ ἓνα τρόπον ἀφθαστον.

ΑΘ ΡΕΔΙΑΔΟΥ

Θάρθης ἀργὰ

Ὡς τότε πιά θὰ καρτερῶ νὰ ξαναρθῇς καὶ πάλιν ἀπὸ χρόνους μακρυνούς καὶ ξένες χώρες πέρα, λιγότερε ἢ ζωῦλα μου καὶ μέρα μὲ τὴ μέρα ἀνήμερη καὶ τραγερὴ σβύνεται ἀγάλη-ἀγάλη.

Ἄκου στὰ δέντρα πένθιμα πῶς τρίζουνε τὰ φύλλα μηνᾶνε τὸ φθινόπωρο. Δὲς τοῦσανοῦ τὸ χρῶμα τὸ θόλωσαν τὰ σύννεφα... Μιὰ κρύα ἀνατριχίλα στὰ λουλουδάκια χύνεται... κ' ἄργεῖς, ἄργεῖς ἀκόμη Θάρθης ἀργὰ μὲ τὴ νυχτιὰ καὶ μὲ τὸν κρύον χειμῶνα μὲ τὸ χιονοσαβάνωμα, μὲ τοῦ βορρᾶ τὸ θρηνο καὶ δὲν θὰ βρῇς οὐτ' ἓνα ρόδο οὐτ' ἓνα ἀθῶο κρῖνο νὰ μοῦ χαρίσῃς οὔτε μιὰ πένθιμη ἀνεμώννα...

ΜΑΡΙΑ ΠΟΛΥΔΟΥΡΗ

Ἡ πεντηκονταετηρίς
τῆς Καλλιρρόης ΠαρρένἩ εἰκοσιπενταετηρίς
τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων

Ἐνώπιον πυκνοτάτου ἀκροατηρίου καὶ παρουσίᾳ τῶν Ὑπουργῶν Παιδείας, Ὑγιεινῆς καὶ τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων ἐωρτάσθησαν στὸν «Παρνασσό» ἡ εἰκοσιπενταετηρίς τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων καὶ ἡ πεντηκονταετηρίς τῆς προέδρου αὐτοῦ κ. Καλλιρρόης Παρρέν.

Ὁ κ. Ἰπ. Καραβίας πρόεδρος τοῦ «Παρνασσού», ὁ ὁποῖος ἔλαβε πρῶτος τὸν λόγον, ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν ἐορτάζουσαν ὅτι ὁ «Παρνασσός» τὴν ἀνεκήρυξεν ἐπιτιμον μέλος αὐτοῦ. Ὁ κ. Σαουνάτσος τῆς ἀπένευμε τὸ μετᾶλλον τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Μετὰ τὰς ὁμιλίαις κ. κ. Τριανταφυλλίδου, Εἰρ. Νικολαΐδου, ἡ κ. Παλλοῦ Γεωργαντᾶ, πρόεδρος τοῦ Ε.Σ.Ε. προσεφώνησεν ἐκ μέρους τῶν γυναικείων ὁργανώσεων τὴν ἐορτάζουσαν ὡς ἑξῆς:

«Ἐκ μέρους τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων φέρω πρὸς τὴν τιμημένην πρωτοεργάτιδα τῆς γυναικείας κινήσεως τὸν ἐγκάρδιον χαίρετισμόν τῶν γυναικείων σωματείων.

Ἀἱ παλαιότεραι Ἑλληνίδες, πού συνειργάσθησαν μὲ τὴν Καν. Καλλιρρόην Παρρέν, πού τὴν ἐγνώρισαν καὶ τὴν ἠγάπησαν, ἔχουν ἐκτιμήσει τὴν φωτεινὴν τῆς διάνοιαν, τὸ δημιουργικὸν πνεῦμα, τὴν διοικητικὴν τῆς ἐπιβολὴν, τὴν δύναμιν τοῦ χαρακτήρος της, τὰ πολύτιμα αὐτὰ ἐφόδια, μὲ τὰ ὁποῖα ἔδωκε τὴν κατεύθυνσιν σὲ κάθε τῆς ἐργασίας.

Ἀἱ νεώτεραι, πού ἀπολαμβάνουν σήμερον τοὺς καρποὺς τῶν κόπων καὶ προσπαθειῶν της, προσβλέπουν πρὸς αὐτὴν μὲ θαυμασμόν, καὶ δύνανται καὶ ἀνατολὴ τοῦ γυναικείου κόσμου ἐκφράζει βαθειὰ καὶ εὐλικρινὴ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν ἐκλεκτὴ Ἑλληνίδα.

Πολυσχιδὴς ὑπῆρξεν ἡ δράσις τῆς κ. Καλλιρρόης Παρρέν. Συγγραφεύς, δημοσιογράφος, ἰδρυτρία τοῦ Ἀ' Κυριακοῦ Σχολείου, τῆς Ἑπαγγελματικῆς Σχολῆς, τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, ψυχὴ τὴν ἀναβίωσι τῶν ἑλληνικῶν ἐθίμων εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις, ἐπροστάτευσε μὲ στοργικὴ μέριμνα τὴν κόρη, τὴν μητέρα, τὴν ἀδελφὴν, ὑπεστήριξε τὴν γυναῖκα ὡς ἄτομον στὴν κοινωνίαν καὶ διεξεδίκησε πρώτη αὐτὴ τὰ δικαιώματά της.

Δίνοντας τὴν πίστη στὸν ἑαυτὸν, ἀνοιξε στὴν γυναῖκα τὸν δρόμον τῆς προόδου, καὶ τοὺς ἔδωκε τὴν δύναμιν νὰ ἐργάζωνται πλαῖσι στὸν ἄνδρα, εἴτε ὡς μέλη τῆς οἰκογενείας εἴτε τῆς πολιτείας, καὶ ἀδελφωμένοι νὰ συντελοῦν εἰς τὴν καλυτέραν αὐρίον, πού ὅλοι εὐχόμεθα καὶ ἐλπίζομεν».

Πρωτοβουλία τοῦ Τμήματος Ἑργασίας τοῦ Ε.Σ.Ε. ἐσχηματίσθη μιὰ ἐπιτροπὴ κυριῶν, πού διοργανώνει γιὰ τὴν 20 Ἰουνίου χορευτικὴν μαστίχα εἰς τὸ Σέσιλ τῆς Κηφισιάς. Αἱ εἰσπράξεις θ' ἀποτελέσουν τὴν βάσιν ἐνὸς ποσοῦ διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐνὸς Ἀσύλου τῆς Ἑργαζομένης Γυναίκας. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐλπίζει ὅτι ἡ κοινωνία θὰ ὑποστηρίξῃ ἐκθύμως τὸν φιλανθρωπικὸν σκοπὸν τῆς ὥραιας αὐτῆς θερινῆς ἐορτῆς.

Ἑκκλησίαι

Τὸ Γραφεῖον εὐρέσεως ἐργασίας τοῦ Ε.Σ.Ε. παρακαλεῖ καὶ πάλιν τὰς ἀνισχυστρίας τῆς «Ἑλληνίδος» νὰ ἐνδιαφερθοῦν γιὰ τὰς κάτωθι ἀναγραφόμενας γυναῖκας πού ζητοῦν ἐπείγοντως ἐργασίαν.

Πληροφορίαι καθ' ἑκάστην 9 1)2-5 1)2 πλὴν τοῦ Σαββάτου ὁδὸς Ἀλεξ. Σούτσου 26.

1. **Οἰκοδιδασκάλισσα**, ἐτῶν 46 ἀρκετὰ πεπειραμένη ἀπόφοιτος «Ζηπείου» Κων/πόλεως γνωρίζουσα Ἑλληνικά, Γαλλικά καὶ ὀλίγον Ἀγγλικά ζητεῖ μόνιμον τοποθέτησιν εἰς ἐπαρχίαν δι' ἐν ἡ δύο παιδιὰ.
2. **Χήρα**, ἐτῶν 30 μὲ ἀρίστας συστάσεις, ζητεῖ θέσιν ἐπιτηρίας ἢ ἀνάλογον τι ν' ἀπασχολῇ μόνον τὴν ἡμέραν της. Πηγαίνει καὶ θυρωρὸς εἰς πολυκατακτῆαν.
3. **Δεσποινὶς**, ἐτῶν 18 ἔχουσα ἀπολυτήριον Γυμνασίου, γ' ὠρίζουσα Γραφομηχ. Oliver, καὶ ἀρκετὰ Γαλλικά ζητεῖ θέσιν εἰς γραφεῖον ἢ προγυμνάσεις.
4. **Υφάντρια** ἐτῶν 35 χήρα, ζητεῖ ἐργασίαν εἰς κατάστημα ἢ κατ' οἶκον.
5. **Κυρία**, ἐτῶν 30 διατελέσασα διευθύντρια Ἰδρύματος ζητεῖ νὰ τοποθετηθῇ ὡς οἰκονόμος ἢ διδασκάλισσα ἐργοχείρων.
6. **Ράπτρια**, ἐτῶν 20 ζητεῖ ἐργασίαν μὲ ἡμερομίσθιον 40 δραχμῶν ἡμερησίως.
7. **Νοσοκόμος**, ἐτῶν 32 διπλωματοῦχος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, γνωρίζουσα τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἀγγλικὴν, ζητεῖ τοποθέτησιν Πηγαίνει καὶ εἰς τὸ Ἐξωτερικόν.
8. **Δεσποινὶς**, ἐτῶν 22, τελειόφοιτος Γυμνασίου, γνωρίζουσα Γραφομηχ. Adler, Oliver καὶ ὀλίγα Γαλλικά ζητεῖ νὰ ἐργασθῇ εἰς κατάστημα ἢ γραφεῖον.
9. **Δεσποινὶς**, ἐτῶν 23 ἀπόφοιτος Σχολῆς Καλογραιῶν, γνωρίζουσα Γαλλικὴν Στενογραφίαν καὶ Γραφομηχ. Adler, Oliver καὶ Underwood, ἔχουσα ὑπηρετήσει ἐπὶ 3ετίαν εἰς Τράπεζαν Ἀνατολῆς, ζητεῖ ἀνάλογον ἐργασίαν. Ἀναλαμβάνει καὶ μικρὰ παιδιὰ.
10. **Δεσποινὶς**, διπλωματοῦχος πιάνου, παραδίδουσα θεωρητικὰ μαθήματα διαθέτουσα δὲ καὶ πιάνο πρὸς μελέτην, ζητεῖ παραδόσεις μὲ μετρίαν ἀμοιβήν.
11. **Χήρα** ἐτῶν 45 σιδηρώτρια διπλωματοῦχος τῆς Ἑπαγγελματικῆς Σχολῆς, ζητεῖ ἐργασίαν μὲ ἡμερομίσθιον 50 δραχμῶν ἡμερησίως.
12. **Δεσποινὶς**, ἐτῶν 35 πεπειραμένη οἰκονόμος μὲ συστάσεις καλὰς ζητεῖ ἀνάλογον θέσιν. Πηγαίνει καὶ εἰς ἐπαρχίαν.
13. **Δεσποινὶς**, ἐτῶν 40, ἄνευ υποχρεώσεων εὐπαρουσίαστη καὶ μὲ συστάσεις καλὰς ζητεῖ τοποθέτησιν Ἰματιοφύλακος ἢ κατὰ ἀνάλογον.
14. **Κυρία**, ἐτῶν 27, πτυχιούχος Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, κάτοχος δὲ τελείως τῆς Ἀγγλικῆς καὶ ὀλίγον τῆς Γαλλικῆς, ζητεῖ θέσιν ὑπαλλήλου ἢ ἄλλῃν τινα ἀνάλογον.

Εἶναι δυνατόν ὅλες οἱ γυναῖκες νὰ εἶν' ὥραϊες;

Β'. Τὸ δέρμα μας.

Πὼς ἀποκτᾶται καὶ πὼς διατηρεῖται ἡ ὠμορφιά.

Στὸ προηγούμενον ἄρθρον μας καταλήξαμε στὸ συμπέρασμα ὅτι τὴ δροσιὰ, τὴ χάρι, τὰ νεῖατα καὶ συνεπῶς τὴν ὠμορφίαν μπορούμε νὰ τὴ διατηρήσουμε ἀκριβῶς μέχρι βαθύτατον γήρατος, ἢ καὶ νὰ τ' ἀποκτήσουμε ἂν δὲν τᾶχουμε, χάρις στοὺς φυσικοθεραπευτικοὺς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι θὰ βοηθήσουν τὸ δέρμα μας, νὰ συντηρήσῃ τὴν ὑγεία του, ἢ καὶ νὰ τὴν ἀνακτήσῃ ἂν τὴν ἔχουσε.

Πρὶν ἐξετάσουμε ὅμως, ἕναν-ἕναν, τοὺς φυσικοθεραπευτικοὺς αὐτοὺς παράγοντας, καλὸ εἶναι νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὸ δέρμα μας. νὰ τὸ γνωρίσουμε καὶ πὼς καλύτερον, ἔτσι πού νὰ μπορούμε θετικότερα ν' ἀντιληφθοῦμε τὰς ἀνάγκας του.

Τὸ δέρμα εἶν' ἓνα ἔνδυμα, ὡς ποῦμε τοῦ ἀνθρώπου σώματος, προσαρμοζόμενον ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο μέρη: Τὸ βαθύτερον μέρος, δηλ. τὸ κυρίως δέρμα καὶ τὸ ἐπιφανειακὸν μέρος, δηλ. τὴν ἐπιδερμίδα· παρουσιάζει δὲ διάφορα ἐπιδερμικά προϊόντα: τρίχες, νύχια κλπ. Ἐπὶ πλέον ἐμπεριέχει δύο εἰδῶν ἀδένες, τοὺς ὑδροποιοτικούς καὶ τοὺς σμηγματογόνους· ἐπίσης καὶ δύο εἰδικούς ἀδένες, τοὺς μαστοὺς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται σὲ στενὴ σχέση μὲ τὰ γεννητικὰ ὄργανα. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος μόλις διακρίνονται διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ οἱ πόροι τῶν ὑδροποιοτικῶν ἀδένων, πού σὲ μερικὰ πρόσωπα εἶναι ἐξαιρετικὰ διεσταλμένοι.

Τὸ κυρίως δέρμα εἶναι μιὰ μεμβράνη λευκὴ, ἡμιδιαφανὴς, ἐλαστικὴ, πολὺ ἀνθεκτικὴ, διαφορετικοῦ πάχους, διάρρητος ἐκ τῶν πόρων τῶν ἀδένων. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα δίκτυον διασταυρουμένων συνδετικῶν ἰσθμῶν καὶ ἐλαστικῶν ἰνῶν, τὸ ὁποῖον διασχίζεται ἀπὸ τὰ τριχοειδῆ αἱμοφόρα ἀγγεῖα, τὰ νεῦρα κλπ. καὶ παρουσιάζει ἀρκετεῖς πτυχῆς στὶς κλειδώσεις καὶ ἄλλοι.

Ἡ ἐπιδερμὶς εἶναι μιὰ μεμβράνη ἀπληλλαγμένη τελείως αἱμοφόρων ἀγγείων καὶ νεύρων, ἀποτελουμένη μόνον ἀπὸ ἐπιθηλιακὰ κύτταρα. Σκεπάζει τὴν ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ κυρίως δέρματος· καὶ γι' αὐτὸ ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς ἐπιδερμίδος, παρακολουθοῦσα τῆς ἀνωμαλίας τοῦ κυρίως δέρματος, εἶναι καὶ αὐτὴ ἀνώμαλος· ἐνῶ ἡ ἐξωτερικὴ τείνει νὰ ἱσοπεδωθῇ καὶ δὲν παρουσιάζει ρυτίδες, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παλάμη ἢ τὸ πέλμα.

Ἡ ἐπιδερμὶς ἔχει δύο στρώματα: 1) ἐξωτερικὸ ἢ κερατοειδῆ χιτῶνα, ὁ ὁποῖος, ξηρὸς καὶ σκληρὸς, ἀποτελεῖται ἀπὸ λέπια, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ κατώτερα ἔχουν κάποιο πυρῆνα καὶ μοιάζουν μὲ τὸ βλενογόνο, ἐνῶ τὰ ἀνώτερα (ἐξωτερικὰ) εἶναι πιὸ ἀνώμαλα (τεί-

νουν πάντοτε να είναι), και δεν έχουν πυρήνα. 2) Τὸν ἐσωτερικὸ χιτῶνα—ἢ χιτῶνα τοῦ Malpighi, μαλακὸ καὶ ὑγρὸ, συναπτόμενο μὲ τὸ κυρίως δέρμα καὶ παρουσιάζοντα τὶς ἀντίθετες σὲ φόρμα πτυχώσεις τοῦ κυρίως δέρματος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ κύτταρα μὲ πυρήνας διαφόρων σχημάτων. Στὸ κατώτερο στρώμα τῶν κυττάρων τοῦ χιτῶνος τοῦ Malpighi εὐρίσκεται ἐντελῶς ἐπὶ τοῦ κυρίως δέρματος, ἓνα ἀπλὸ στρώμα κυλινδρικών κυττάρων μὲ σκούρο πυρήνα. Τὸ χρώμα τοῦ δέρματος ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἀπὸ αὐτὸ τὸ βλενογόνον στρώμα καὶ ὀφείλεται σὲ συσσωρευσιὶς χρωστικῆς οὐσίας, μεγαλυτέρας ἢ μικροτέρας, στὰ κυλινδρικά κύτταρα τοῦ στρώματος αὐτοῦ.

Ἀδένες τοῦ δέρματος 1) Οἱ ὑδροποιητικοὶ ἀδένες εἶναι σωληνωτοὶ καὶ εὐρίσκονται σ' ὅλην τὴν ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ χεῖλη, τὴν ἄκρη τῶν βλεφάρων καὶ ἄλλου· ὁ πόρος τῶν ἀδένων αὐτῶν εἶναι ὁ ἴδιος ἐν συνεχείᾳ ἀδὴν, ποὺ ξεπερνᾷ τὴν ἐπιδερμίδα, ἀφοῦ συσπειρωθεὶ γιὰ λίγο καὶ ἐξέρχεται λοξὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας.

2) Οἱ σμηγματογόνοι ἀδένες εὐρίσκονται πῶ πάνω πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος καὶ χρησιμεύουν στὸ νὰ ἐκχύνουν ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος μὴ ἐλαφρὰ λιπαρὰ οὐσία, τὸ σμήγμα, ποὺ χρησιμεύει στὴ συντήρησιν τῆς ἐπιδερμίδος, ὅπως τὸ κερί ἢ τὸ λάδι στὰ βιομηχανοποιημένα δέρματα.

Στρώμα τῶν κυττάρων Στὴν κατωτέρα ἐπιφάνεια τοῦ δέρματος εὐρίσκεται τὸ στρώμα τῶν κυττάρων. Τὸ σπουδαιότατον αὐτὸ στρώμα, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι ἀρκετὰ ἰσχυρὸ, συνίσταται ἀπὸ κύτταρα καὶ ἴνες, κοινὲς καὶ ἐλαστικὲς καὶ ἀποτελεῖ τὴ βάση, νὰ ποῦμε, τοῦ δέρματος. Ἐκεῖ δημιουργεῖται ἡ διακλάδωσις τῶν τριχοειδῶν αἱμοφόρων ἀγγείων καὶ τῶν νεύρων τοῦ δέρματος. Χάρης στὸ στρώμα αὐτὸ, τῶν κυττάρων, ἐπιτυγχάνεται ἡ στερεὰ προσαρμογὴ τοῦ δέρματος ἐπὶ τοῦ σώματος, ὅποτε καὶ τὸ δέρμα παρουσιάζεται σφικτὸ, ὑγιὲς καὶ παρακολουθεῖ τὸ σχῆμα τοῦ σώματος χωρὶς πλαδαρότητες καὶ δίπλες.

Γενικῶς σὲ μία ἐπιφάνεια ἐνὸς τετραγωνικοῦ ἑκατοστοῦ τοῦ μέτρου ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐμπεριέχονται περίπου: 12 σμηγματογόνοι ἀδένες, 1 χιλ.μέτρο αἱμοφόρα ἀγγεῖα, 4—5 χιλ.μέτρα νεῦρα, 84 ὑδροποιητικοὶ ἀδένες καὶ 5.000.000 (πέντε ἑκατομύρια) κύτταρα τοῦ ὧς ἀνωτέρω στρώματος τῶν κυττάρων.

Μ' ὅλο ποὺ μόνο μὴ γοργῇ ματιὰ εἰδίσαμε στὸ δέρμα μας, ξεφύγαμε ἀπὸ τὴν ἐπιθυμητὴ βραχυλογία· ἀλλὰ, νομίζω, πῶς ἔπρεπε νὰ γνωρίσουμε, ἔστω καὶ στοιχειωδῶς, τὸ ἀντικείμενον τῶν φροντίδων μας.

Στὸ προσεχὲς θὰ μπορέσουμε νὰ ἐξετάσουμε τὶς ἀνάγκες τοῦ δέρματος καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας τῶν ἀναγκῶν του.

MME KETTY

Ὁ ἐν Πάτραις Μορφωτικὸς Σύλλογος

Δημοσιεύομεν εὐχαρίστως τὴν λογοδοσίαν τοῦ λαμπροῦ Πατρῶν σωματείου «Μορφωτικὸς Σύλλογος», τὴν ὁποῖαν ἀνέγνωσεν ἡ πρόεδρος αὐτοῦ κ. Λαμπρινὴ Σοφὴ κατὰ τὴν Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Ε.Σ.Ε. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι τὰ λοιπὰ Σωματεῖα Μέλῃ τοῦ Ε.Σ.Ε. καὶ οἱ ἀναγνώστριες τῆς «Ελληνίδος» θὰ πληροφορηθοῦν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὴν θαυμασίαν δρασίμην τοῦ Συλλόγου αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τιμᾷ τὰς γυναῖκας τῶν Πατρῶν.

Φίλοι κυρίαι,

Ἀφοῦ κατὰ πρόωτον ἐκφράσω τὰ θερμὰ μου συγχαρητήρια ἐκ μέρους τοῦ ἐν Πάτραις Μορφωτικοῦ Συλλόγου πρὸς τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον διὰ τὴν μεγάλην ἐργασίαν καὶ τὸν εὐγενῆ αὐτοῦ ἀγῶνα διὰ κάθε καλὸ, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ ἐκθέσω ἐν ὀλίγοις τὴν δρασίμην τοῦ ἐν Πάτραις Μορφ. Συλλόγου, τοῦ ὁποῖου ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προΐσταμαι.

Ἡ κατὰ τὸ 1931 κίνησις ἐν Ἀθήναις διὰ τὸ ζήτημα τῆς γυναικείας ψήφου, μᾶς ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον νὰ ιδρύσωμεν ἓνα σύλλογον, ὁ ὁποῖος πρὸς τοὺς ἄλλους θὰ ἤρχετο ἀρωγὸς εἰς τὰς ἀγαραμμάτους γυναῖκας τῆς λαϊκῆς τάξεως διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ψήφου συμμετοχῆς τῆς.

Πράγματι λοιπὸν κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ιδρύεται ἐν Πάτραις ὁ Μορφ. Σύλλογος, τοῦ ὁποῖου σκοπὸς εἶναι:

1ον Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις τῶν γυναικῶν.

2ον Ἡ προστασία καὶ διαπαιδαγώγησις τῶν ἐργαζομένων ἀπόρων γυναικῶν.

3ον Ἡ παρακολούθησις καὶ ψυχαγωγία τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ιδρύθη κατὰ πρόωτον ἡ Νυκτερινὴ σχολὴ τὴν 9ην Μαρτίου 1931 χωρὶς κεφάλαιον παρὰ μόνον μὲ τὴν καλὴν μας θέλησιν, ἀλλὰ μὲ κάποιαν δυστακτικότητα περὶ τῆς μὴ ἐλεύσεως μαθητριῶν.

Κατόπιν ὁμως κόπων καὶ προσπαθειῶν προσήλθον 30 μαθήτριά. Σήμερον ἡ σχολὴ μας ἀριθμεῖ 160 καὶ στεγάζεται εἰς ἴδιον οἶκον. Εὐρέθημεν ἀληθῶς κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ πρὸ δυσκόλων προβλημάτων. Τὸ νὰ προσπαθοῦμε βέβαια νὰ διδάξωμεν εἰς τόσον κούρασμένα καὶ ἐξηντλημένα κορίτσια ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς ἡμέρας, ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, καὶ ἄλλα μαθήματα, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦ Κράτους δὲν ἦτο εὐκόλον, ἀλλὰ τὸ δυσκολώτερον καὶ πρὸς τὸ ὁποῖον ἐστρέψαμεν ὁλόκληρην τὴν προσοχήν μας, ἦτο ἡ ἡθικὴ κατάστασις τῶν μαθητριῶν μας.

Ἡ σκληρὰ βιοπάλη, εἰς τὴν ὁποῖαν ρίπτονται τόσον ἑνώρις τὰ κορίτσια αὐτά, δὲν ἀφήνει ἀμόλυντον τὴν ψυχὴν των. Ἰδίως λοιπὸν ἐστράφη ἡ προσοχή μας εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ιδρύσαμε τὸ Κυριακὸν ἀναγνωστήριον, ὅπου τὰ ἀπογεύματα συγκεντρώνον-

ται εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Συλλόγου αἱ μαθήτριά τῆς Νυκτερινῆς, καὶ ὅσαι δὲν δύνανται νὰ παρακολουθήσουν ἔσπερινὰ μαθήματα, διαβάζουν διάφορα βιβλία, ἡθικὰ διηγήματα, ἀκούει τὸ Εὐαγγέλιον, παίρνουν συμβουλὲς ἀπὸ τὶς κυρίες διὰ τὴν ζωὴν καὶ ἐργασίαν των, παίζουν διάφορα παιχνίδια καὶ οὕτω ψυχαγωγοῦνται.

Πλὴν τῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς ἀναπτύξεώς των ἐμεριμνήσαμε καὶ διὰ τὴν οἰκοκυρικὴν μόρφωσιν αὐτῶν. Ἐθέσαμεν ὡς πρωτεῖον μάθημα τὴν οἰκοκυρικὴν οἰκονομίαν καὶ προσελάβαμε εἰδικὴν διδασκαλίαν διὰ νὰ τὰς διδάξῃ Κοπτικὴν καὶ Ραπτικὴν. Τὰ ἀποτελέσματα εἶνε πολὺ ἱκανοποιητικά.

Αἱ μαθήτριά μας εἶναι τελείως κατηρητησμένοι εἰς τὰ μαθήματα τῆς τάξεώς των καὶ εἶναι ἱκαναὶ νὰ συναγωνισθοῦν τοὺς ἀποφοίτους οἰοῦντες Δημοτ. Σχολεῖον Παρεμπιπτόντως ἀναφέρω ὅτι εἰς τὸν τελευταίως τελεσθέντα διαγωνισμὸν ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας τῶν φίλων τοῦ Βιβλίου, ἡ Νυκτερινὴ μας λαβοῦσα μέρος, ἐκρίθη ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν γραπτῶν κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῶν ἀντιστοιχῶν Δημοτ. Σχολείων.

Μετὰ 2 ἔτη ἐπεκτείνσαμε τὴν δρασίμην μας εἰς τὰ παιδιά καὶ τὰς νέας τῆς ἀστικῆς τάξεως συμπληρώνουσαι τὰς προσπάθειάς των οἰκογενειῶν των πρὸς ψυχαγωγίαν καὶ μόρφωσιν αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο ιδρύσαμε τὸν Παιδικὸν Κινηματογράφον, τὸ Παιδικὸ Θέατρον, Τμήμα ξένων γλωσσῶν μὲ λίγα διδάκτρα, τμήμα χοροῦ, Ρυθμικῆς γυμναστικῆς, καὶ τμήμα Παιδικῆς Ἀδελφροσύνης μὲ σκοπὸν νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ φιλιώσῃ τὰ πλούσια μὲ τὰ πτωχὰ τοῦ λαοῦ.

Τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα συνάγομεν ἀπὸ τὴν ψυχαγωγικὴν μόρφωσιν τῶν εὐπόρων παιδιῶν τὰ χρησιμοποιοῦμεν διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς νυκτερινῆς σχολῆς.

Τμήμα διαλέξεων. Μορφώνομεν ἀκόμη συμπληρωματικῶς τοὺς ἐνηλίκους γονεῖς καὶ μὴ τῆς ἀστικῆς τάξεως. Δι' αὐτὸ ὀργανώνομεν διαλέξεις. Μὴ ἀκούμεναι εἰς τοὺς ἐντοπίους ὁμιλητάς, προσκαλοῦμεν διαπρεπεῖς ὁμιλητάς ἐξ Ἀθηνῶν, ὡς τὴν κ. Φράγκου, κ. Συκουτρὴν καὶ τελευταίως τὸν κ. Ἐλεόπουλον μὴ φειδόμεναι κόπων καὶ φροντίδων.

Εἰς τὰς μαθητείας τῆς Νυκτ. Σχολῆς παρέχομεν δωρεὰν ἱατρικὴν περίθαλψιν καὶ φάρμακα. Σκεπτόμεθα νὰ συστήσωμεν τμήμα Νοσηλείας καὶ θὰ προσπαθήσωμεν νὰ λάβωμεν μέρος ὅσον τὸ δυνατόν περισσότεραι γυναῖκες τῆς Πατριτικῆς Κοινωνίας.

Προσέτι ὡς λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς γυναικείας ἀνεργίας θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐξεύρωμεν νέα ἐπαγγέλματα (ὡς ἀνθοκομία, μελισσοκομία, σκηνοποιία κλπ.).

Πιστεύομεν, ὅτι διὰ τοῦ Μορφωτ. Συλλόγου καθιστώμεν ἀρτιωτέραν τὴν μόρφωσιν ὅχι μόνον τῶν κοριτσιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν κυριῶν τῆς ἀστικῆς τάξεως. Ἰδίως προσπαθοῦμε νὰ καλλιεργηθῇ εἰς αὐτάς τὸ αἶσθημα τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, οὕτως ὥστε νὰ ἐπεκταθῇ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ εἰς τὴν λοιπὴν κοινω-

νίαν, νὰ ἐννοήσουν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποκτήσεως πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ τὴν κατάλληλον χρησιμοποίησιν αὐτῶν.

Αὕτη εἶναι, φίλοι Κυρίαι, ἐν συντόμῳ ἡ δρασίμην τοῦ Μορφωτ. Συλλόγου. Ἐπιθυμοῦμε νὰ τὴν ἐπεκτείνωμεν ιδρύουσαι εἰς διαφόρους συνοικίας τῶν Πατρῶν Νυκτερινὰς Σχολὰς, ἐπίσης καὶ εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ ζητοῦμεν τὴν βοήθειαν ὅλων τῶν παρενρισκομένων σωματείων τῆς Γυναικείας δράσεως καὶ παρακαλοῦμεν τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον ὡς τὸν συνδετικὸν κρίκον τῆς Γυναικείας δράσεως ἐν Ἑλλάδι, νὰ υἱοθετήσῃ τὴν παράκλησίν μας ταύτην. Εἴμεθα δὲ βέβαιαι ὅτι μετὰ προθυμίας θὰ μᾶς βοηθήσῃ, καθὼς φέρει πάντοτε εἰς καλὸ πέρας ὅ,τι ἀναλάβει.

Ἡ πρόεδρος
ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΧΡ. ΣΟΦΗ

Οἱ ἐξοχές τῆς ἐργαζόμενης γυναικας

Τοῦ Συνδέσμου γιὰ τὰ δικαιώματα
τῆς Γυναικας

Οἱ σημερινὲς συνθήκες τῆς ἐργασίας, καὶ οἱ σημερινοὶ κανόνες τῆς ὑγιεινῆς ἔχουν γεννήσει τὴν συνήθεια τῶν θερινῶν ἐξοχῶν, ποὺ βλέπομε πόση ἐξάπλωσις παίρνουν σ' ὅλο τὸν κόσμον, ἀκόμα καὶ στὸν τόπο μας. Ἡ ἀνάπαυσις στὸν καθαρὸ ἀέρα, μαζὶ μὲ τὴν καλὴ τροφὴ καὶ τὴν ξενοιασιά ποὺ προσφέρουν οἱ κατασκηνώσεις στὴν ἐξοχὴ, εἶναι ἀπαράιτητες γιὰ τοὺς ὁργανισμοὺς ποὺ καταπονοῦνται ὅλο τὸ χρόνον. Δὲν θεωρεῖται πιά αὐτὸ πολυτέλεια προσιτὴ σὲ μερικὸς προνομιούχους, ἀλλὰ μπαίνει στὸ πρόγραμμα κάθε ὁργανωμένης Κοινωνικῆς Προνοίας.

Ὁ Σύνδεσμος γιὰ τὰ Δικαιώματα τῆς Γυναικας, ἐστέφθηκε ἀπὸ πέτραις τὴν ἐργαζόμενην γυναῖκα ποὺ ἡ Κοινωνία καὶ τὸ Κράτος δὲν φροντίζουν ἀρκετὰ. Μὲ κάτι λίγα χρήματα ποὺ μάζεψε ἀπὸ συνεισφορές, ἔστειλε δοκιμαστικὰ 10 κορίτσια ἀπὸ 15—25 χρόνων εἰς κατασκηνώσεις τῆς Χ.Ε.Ν. στὸ Μεγάλον Πεύκον. Τὰ κορίτσια αὐτὰ διαλεγμένα ἀπὸ τὰ πτωχὰ, ποὺ ἐργαζότανε τὰ περισσότερα σὲ ἐργοστάσια προσφυγικῶν ἰδίως συνοικισμῶν, τὰ ἔστειλε ἐντελῶς δωρεάν. Ἡ ἐπιτυχία τῆς δοκιμῆς αὐτῆς ἦταν τεραστία. Οἱ κοπέλλες μὲ συγκινητικὰ λόγια καὶ δάκρυα στὰ μάτια, ἐκφράζανε τὴν εὐχαρίστησίν τους, γιὰ τὸ κομμάτι αὐτὸ τῆς ζωῆς ποὺ δὲν τὸ εἶχαν ονειρευτεῖ καὶ ποὺ τὸ ἀπολαύσανε 3 ἑβδομάδες. Φυτίσανε μὲ τοιοῦτον τὸ σῶμα καὶ τὸ ἡθικὸ, τελείως ἀγνώριστες. Τότε ἀπεφάσισε ὁ Σύνδεσμος νὰ πλατύνῃ τὸ ἔργον του. Νὰ κάνει δικὰς του κατασκηνώσεις μὲ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερα κορίτσια. Κατόπιν μίαν Ἐπιτροπὴν, μὲ πρόεδρον τὴν κ. Λαμπρινοῦδην, καὶ ἐκλεκτὰς συνεργάτιδες μὲ μεγάλο ζῆλον καὶ πείρην.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη μὲ χωριστὸ ἐντελῶς ταμεῖον καὶ πλήρη ἐλευθερίαν δράσεως ἀνέλαβε τὴν ὅλην ἐργασίαν καὶ ὀργάνωσιν, καὶ ἐλπίζει ὅτι μὲ τὴν ὑποστήριξιν τῆς κοινωνίας θὰ τὴν φέρῃ εἰς αἰσιον πέρας.

ΦΑΝΗ Γ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η κ. Λουίζα Ριανκούρ προσέφερε εις τὸ Εθν. Συμβούλιον Ἑλληνίδων δρ. 5000 ἐπ' εὐκαιρία τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσεως τοῦ Ὁδηγ. οὗ τῶν Ἱδρυμάτων Κοινωνικῆς Προνοίας.

Εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ ἐν Ἀθῆναις Γερμανικοῦ Σχολείου καὶ ἐνώπιον πυκνοτάτου ἀκροατηρίου ἔκαμεν ἡ κ. Πολυξένη Ματέη ὡραίαν διήλξιν περὶ **ρυθμικῆς**. Ἡ ὁμιλήτρια ὑπεστήριξε τὴν θέσιν ὅτι ὁ ρυθμὸς—ἡ λεξις καταίνεται ἀπὸ τὴν ρίζαν «ρεῶ» γεννᾶται ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ σώματος. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ μέτρον, πού εἶνε κατιτὶ σταθερὸ καὶ μαθηματικῶς ὑπολογισμένο, ὁ ρυθμὸς· μπορεῖ νὰ παραβληθῇ πρὸς κατὶ κινούμενον, πρὸς τὸ κῆμα. Στὸ τέλος τῆς ὁμιλίας ἡ κ. Μ. παρουσίασε ὀλίγες μαθήτριές της, πού ἔκαμαν γυμναστικὰς καὶ ρυθμικὰς ἀσκήσεις καὶ ὑπεγράμμισαν κατὰ τὸν καλλήτερον τρόπον τὴν ὡραίαν διήλξιν.

Ἡ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Ἑνωσις γιὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου τῆς ὁποίας προΐσταται ὡς γνωστόν, ἡ κ. Ἐλισάβετ Ἀχέλις, μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Βουλὴ τῶν Λόρδων συνεζήτησεν εὐμενῶς τὴν μεταρρύθμισιν καὶ ὅτι ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καντερβούργιας ἔδειξε τὸ μεγάλο του ἐνδιαφέρον ὑπὲρ αὐτῆς. Ἐπίσης ἀναγγέλλει ὅτι ὁ ἐν Βρυξέλλαις πρέσβυς τῆς Οὐρουγουάης Dr. Alfredo de Castro ἐδέχθη τὴν προεδρείαν τῆς Λατινο—Ἀμερικανικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου.

Ἡ φιλικὴ συγκέντρωσις τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑλληνίδος» διὰ τὴν ὁποίαν εἶχε καλέσει τὸ περιοδικό μας στὸ τελευταῖο φύλλο, εἶχε πολλὴ ἐπιτυχία. Αἱ συνδρομητρίαι μας προσήλθαν ἀθροοί, καὶ μᾶς ἔδειξαν ἔτσι τὴν ἐτίμησιν καὶ ἀγάπην τους πρὸς τὴν «Ἑλληνίδα». Ἐπίσης προσήλθαν καὶ ἀρκετοὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου, πού ὑποστηρίζουσι πάντοτε τόσον πρῶτον καὶ ἑξῆς τὴν προσπάθειά μας.

Ἡ κ. Εὐφροσύνη Λασκαρίδου ἔκαμε στὸν Παρνασσὸ ὡραίαν διήλξιν μὲ θέμα «Τί ζητεῖ τὸ παιδί». Τὴν ὁμιλίαν ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας του ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς.

Τὸ Τμήμα Ὑγιεινῆς τοῦ Ε. Σ. Ε. διωργάνωσε στὸ Μαξίμ χορὸν τῶν ἀνθέων, τὸν ὁποῖον ἀνέλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς διαφωτιστικὰς διαλέξεις πού ὁργανώνει τὸ τμήμα αὐτό, μοιράζει καὶ δωρεὰν φάρμακα εἰς ἀπόρους ἀσθενεῖς.

Εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον τῆς Βούλας ἐτέθη τὴν 10 Μαΐου ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ περιπτέρου τοῦ ὁποῖον ἀνεγείρει ὁ Ἐρμυδὸς Σταυρὸς χάρις εἰς τὴν γενναίαν δωρεάν τῆς κ. Ἀθηνᾶς Σταθάτου, διὰ 40 παιδάκια

πάσχοντα ἐκ φυματιώσεως τῶν ὀστέων. Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἐρμυδικοῦ Σταυροῦ κ. Ἀθανασάκης ἐξεφώνησε κατὰ τὴν τελειν ἐμπνευσμένον λόγον διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξήρε τὴν φιλανθρωπίαν καὶ τὰ Χρηστικὰ αἰσθημὰ τῆς δωρητρίας, ἡ ὁποία συμπληρώνει κατὰ τὸν ὡραῖον τρόπον τὸ ἔργον τοῦ ἀειμνήστου συζύγου της.

Μᾶς ἐστάλη ἡ λογοδοσία τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων, ἡ ὁποία περιέχει πλείστες ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιὰ τὴν πράγματι λαμπρὰν δρᾶσιν τοῦ σωματείου αὐτοῦ. Ἐκ τῆς λογοδοσίας μανθάνομεν τὴν ἀνέγερσιν τοῦ νέου Ἀντιωνιαίου περιπτέρου ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Ἀντωνιάδου, ἐπίσης καὶ τοῦ Παπαζησιείου ὅπως ἐπωνομάσθη ἡ κληρονομηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀσύλου οἰκία Βασιλικῆς καὶ Γ. Παπαζήση Ἰδιαιτέρα εὐγνώμων μνεῖται γίνεται εἰς τὴν λογοδοσίαν τῆς ἐφημερίδος «Ἐστία» διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν καλῶν ἔργων τοῦ Ἀσύλου.

Ὁ νέος πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας κ. Λέων Μπλουμ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐνὸς γεύματος πού εἶχεν ὀργανώσει ἡ Ἑνωσις τῶν Γαλλίδων διὰ τὴν Ἰσοπολιτείαν τὸ 1930, εἶχε δηλώσει ὅτι ἐὰν ποτὶ τὸ κόμμα του ἦρχετο στὰ πράγματα, ὑπέσχετο νὰ προσλάβῃ μίαν γυναῖκα ὡς ὑπουργόν, ἔστω καὶ ἐὰν αἱ Γαλλίδες δὲν εἶχαν ἀποκτήσῃ ὡς τότε τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Ἰδωμεν τώρα ἂν ὁ Γάλλος πολιτικὸς θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ἡ διάσημος Ἀμερικανὶς ἀεροπόρος Ἐμμυ Μόλισον ἐσημείωσε νέαν μεγάλην ἐπιτυχίαν. Ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ ἀεροδρομίου τοῦ Λονδίνου μὲ πρόγραμμα νὰ καταρτίσῃ τὸ ρεκόρ εἰς τὴν πτήσιν ἀπὸ Λονδίνου εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, ἐλέτυχε δὲ πληρέστατα τοῦ σκοποῦ της. Ἡ τολμηρὰ γυναῖκα διήνησε τὴν ἀπόστασιν τῶν 6 400 μιλίων εἰς 3 ἡμέρας ἔξ ὥρας καὶ 32 δευτερόλεπτα.

Γυναῖκα διευθύντρια ὁρχήστρας. Ἡ ἐκ Βιέννης κ. Γερτρούδη Hrdliczka-Hoffmann ἐπέρασεν ἐσχάτως στὸ Παρίσι λαμπρὰς ἐξετάσεις διευθυντοῦ ὁρχήστρας, καὶ διωρίσθη ἀμέσως στὴν Κωμικὴ Ὁπερα ὅπου θὰ διευθύνῃ τὴν ὁρχήστρα στὰ μελοδράματα καὶ στὰ μπυλλέτα.

Ἡ πρώτη Τσεχοσλοβάκα ἱατρός ἐώρτασεν ἐσχάτως τὴν 60 ἐπέτειον τῶν γενεθλίων της. Σήμερον ὑπάρχουν στὴ Τσεχοσλοβακία περὶ τὴν 1.000 γυναῖκες γιατροὶ λίαν εὐδοκίμως ἐργαζόμεναι.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς τῆς Ἰσπανίας ἐξελέγησαν πέντε γυναῖκες στὸ κοινοβούλιον, ἐν οἷς καὶ ἡ Βικτωρία Κέντ εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀνατεθῇ ἀπὸ τοῦ 1931 ἡ διευθύνσις τοῦ τμήματος τῶν φυλακῶν γιὰ ὅλην τὴν Ἰσπανίαν.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης τῆς Τουρκίας διώρισεν ἐσχάτως δεκατρεῖς γυναῖκας ὡς δικαστὰς στὰ διάφορα δικαστήρια.

Ἡ Σιγκριδ Ὀντσετ, ἡ γνωστὴ Νορβηγὶς συγγραφεῖς, πού ἐτιμήθη πρὸ τινων καὶ ἐτῶν διὰ τοῦ βραβείου Νόμπελ, ἐξελέγη ὡς πρώτη γυναῖκα πρῶτος τοῦ Συνδέσμου τῶν Λογοτεχνῶν τῆς Νορβηγίας.

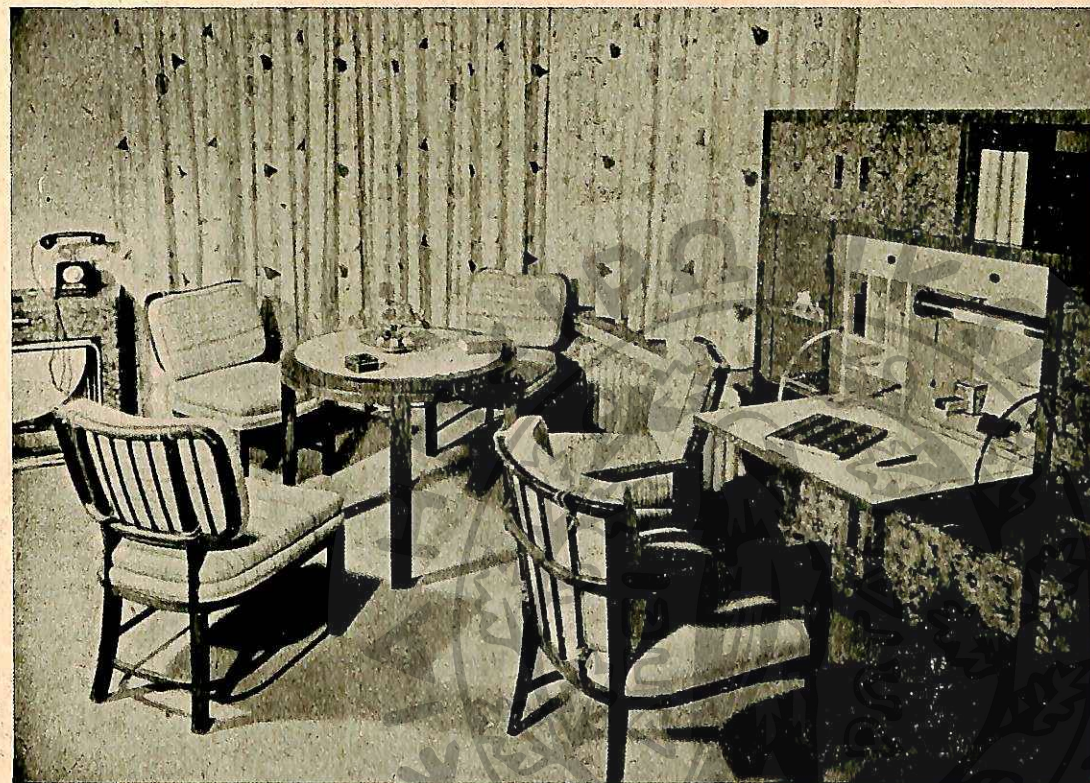
Ἡ Κυβέρνησις τῆς Διθουανίας ἀπένευσε τὸ κρατικὸν βραβεῖον τῆς φιλολογίας εἰς τὴν συγγραφέα Εὐαν Simonaityte γιὰ τὸ τελευταῖο της μυθιστόρημα, πού ἔχει ὡς θέμα τὴν τύχην καὶ ἐξέλιξιν μιᾶς οἰκογενείας. Ἡ συγγραφεῖς κατάγεται ἀπὸ μικρὴ χωρικὴ οἰκογένεια καὶ ζοῦσε ὡς τώρα πολὺ φτωχικά.

Στέπες λεονταριῶν μέσα στὸ Βερολίνο! Ὁ Ζωολογικὸς Κήπος τοῦ Βερολίνου εἶνε πλουσιώτατος εἰς ζῶα ὄλων τῶν εἰδῶν καὶ ὄλων τῶν προελεύσεων, ἰδίᾳ δὲ εἰς θηρία. Κάθε χρόνον γεννῶνται ἐκεῖ μέσα καὶ ἀναπτύσσονται μὲ ἰδιαιτέραν ἐπιμέλειαν 40 περίπου λέοντες, τίγρεις, λεοπαρδάλεις κτλ. Τὰ νέα αὐτὰ θηρία πωλοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἐξαγονται εἰς ἄλλας χώρας. Τώρα ὁ Κήπος μεγάλωσε σημαντικὰ, τοῦ προσέθεσαν καὶ ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἀπέραντο δημόσιον πάρκο «Τίργκαρτεν», πού γειτονεύει μὲ τὸν Ζωολογικόν.

Κατασκευάζεται ἤδη ἓνα εἶδος ἀσιατικῆς ἡ ἀφρικανικῆς «στέπης» μέσα στὸν Κήπο, ἐκτάσεως 2000 τετραγ. μέτρων, ὅπου τὰ λεοντάρια θὰ κινῶνται ἐλεύθερα (χωρὶς κλωβὰ ἢ κιγκλιδώματα). Ἡ ἔκτασις αὐτὴ θὰ περιβάλλεται μόνον ἀπὸ μίαν τάφρον νεροῦ, πλάτους 8 μέτρων, οὕτως ὥστε τὰ θηρία νὰ μὴ μποροῦν νὰ τὴν ὑπερπηδοῦν. Τὸ ἔδαφος τῆς τεχνητῆς αὐτῆς ἐρήμου θὰ εἶναι ἀπὸ ἄμμιον καὶ θὰ θερμαίνεται ὑπογείως μὲ ηλεκτρισμόν, ὥστε τὰ λεοντάρια θὰ ζοῦν ἐκεῖ σχεδὸν ὅπως στὴ μακρυνὴ πατρίδα των!

Εἰς τὰ γραφεῖα μας ἐλήφθησαν αἱ ἐξῆς ἐλληνικαὶς ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ: Ἐκκλησία, Ὑγεία, Ἔργασία, Δικαιοσύνη, ὁ Φίλος τῶν Ζώων, Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησις, Ἐρμυδὸς Σταυρὸς Νέων, Προσκοπικὴ Ἠχώ, Ἑπτάνησος, Ἀργὸ 1. καὶ 2. τεῦχος, Οἰκογενειακὴ Ζωὴ καὶ Ξενόγλωσσα: Die Oesterreicherin, Bulletin du Conseil International des femmes, Société des Nations: Nationalité et Statut de la femme. Open Door. La Française. Libre.

Τὸ σπίτι μας.

Ἡ εἰκόνα μας παριστάνει γραφεῖο κυρίας μὲ μιὰ ὡραία γωνιά. Ὁ τοῖχος πάνω ἀπὸ τὴν θέρμανσιν καὶ στὸ πλάι της εἶνε σκεπασμένος μὲ ὕφασμα πολυχρόμο πού ταιριάζει στοὺς χρωματισμοὺς μὲ τὰ μαξιλάρια

ἀπὸ τίς πολυθρόνας. Τὸ χαλί εἶνε μονόχρωμο. Ἡ βιβλιοθήκη ἔχει εἰς τὸ μέσον διαμέρισμα, τὸ ὁποῖον ἀνοίγει καὶ γίνεται γραφεῖον. Τὸ σύνολον εἶνε κομψότατον.

Ἐκδόσεις

Κωνσταντίνου Μ. Θεοτόκη: «Κορφιάτικες Ἱστορίες» μετὰ προλόγου Εἰρήνης Δέντρινου Κέρκυρα 1935.

Ἡ Ἑταιρία πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Ἑπτανησιακῶν Μελετῶν εἶνε ἀξία ἐπαίνου γιὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ ἔργου αὐτοῦ τοῦ Κερκυραίου Συγγραφέως πού πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ Νουμὰ τοῦ 1904 καὶ 1905.

Οἱ **Κορφιάτικες Ἱστορίες** εἶνε μᾶλλον ἡθογραφίαι, περιγράφουν μὲ ζωντάνια τὶς συνήθειες, τὶς λαχτάρες, τὰ πάθη, τὶς προλήψεις καὶ γενικὰ τὴ ζωὴ τοῦ Κερκυραίου χωριάτη μὲ τὴν ἐξαντλητικὴ σκληρὴ δουλειὰ καὶ βιοπάλη καὶ μὲ τὶς μηδαμινὰς χαρὰς του. Μὲ πολλὴ μαεστρία ζωγραφίζει ὁ συγγραφεὺς τὴ φύσιν ὅλα τὸν συγκινοῦν, ἡ πρωϊνὴ δροσούλα, τὸ φθινόπωρον δάσος, ἡ θάλασσα, ὁ κάμπος.

Μὰ ἐπάνω ἀπ' ὅλα τὸν ἐνδιαφέρει ὁ ἄνθρωπος, πού ἀγαπᾷ, μισεῖ, ἐκδικεῖται. Δὲν τὸν ἀφίνει ἀσυγκίνητο ἡ ἀξιοθρόνητη θέσις τῆς γυναίκας, ἡ αἰωνία σκλάβια τοῦ ἀνδρὸς στὰ λαϊκὰ στρώματα, τὸ κορίτσι πού εἶνε θῦμα τῆς κοτσομπολιάς τοῦ χωριοῦ, τῶν προλήψεων πού δὲν τοῦ ἀφίνει οὔτε μιὰν ἀχτίδα χαρὰς στὴν ἀθλία ὑπαρξίς της. Μᾶς περιγράφει ὁ Θεοτόκης τὸν δεσποτισμὸ τοῦ πατέρα, τοῦ ἀνδρὸς στὸ χωριάτικο σπιτί πού δὲν ἔχει σχεδὸν καμμιά ἀρετὴ, ἀλλὰ μόνον ὑπερβασίαις κατὰ τοῦ στοιχειώδους ἀνθρωπισμοῦ, πού καταλήγουν κάποτε στὸ ἐγκλημα καὶ στὴν ἀπανθρωπία.

Οἱ «Κορφιάτικες Ἱστορίες» δὲν ἀποβλέπουν σὲ καμμιά ἰδεολογία, ξεσκεπάζουν τὴν ἀθλιότητα τῆς χωριάτικης ζωῆς χωρὶς νὰ δογματίζονται. Ἡ γλῶσσα εἶνε ἀπλὴ καὶ ἀπέριττη καὶ στὰ πῦρ συγκλονιστικὰ διηγήματα, χωρὶς πομπώδεις φράσεις, μὲ ἀρκετοὺς ὅμως Κερκυραϊκοὺς ιδιοτισμοὺς. Ἡ τεχνικὴ μορφή τοῦ ἔργου εἶνε ἀπληλαγμένη ἀπὸ κάθε ξένη ἐπίδρασι, μᾶς δείχνει τὴν πλήρη ἀτομικότητα τοῦ συγγραφέως, πού τὴν χαρακτερίζει ἡ ἀπόλυτη εἰλικρίνεια. Οἱ «Κορφιάτικες Ἱστορίες» ἔρχονται νὰ πλουτίσουν κατὰ τὸν καλλίτερο τρόπο τὴ λογοτεχνικὴ μας παραγωγὴ.

Ὀλυμπίας Ἀλ. Δρακοπούλου: *Γραμμὲς ἀπὸ τὴν Ἀβυσσο.* Ἐκδόσις Μ. Ζηκάκη. Ἀθήναι 1935. Σὲ μιὰ σειρὰ ἐπιστολῶν πού γράφει μιὰ ἄρρωστη, φυματικὴ κόρη στὴ φίλῃ της ἀπὸ τὸ σανατόριο, ἡ συγγραφεὺς θίγει ὅλα τὰ ζητήματα πού τὴν ἀπασχολοῦν ὅχι μόνον προβλήματα φιλοσοφικά, περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ θέματα φεμινιστικά, πολιτικά κ.λπ. Τὸ μικρὸ αὐτὸ βιβλίον εἶνε γραμμένο μὲ ὕψος πολὺ εὐαισθαντικὸ καὶ προδίδει μιὰ ψυχὴ πού ρέπει πρὸς τὸν ρωμαντισμὸ πού εἶνε ἴδιο φυσικὰ σὲ αἶμα ἄρρωστα πού ἀντικρίζουν ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ τὸ θάνατο. Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἀφίνει μιὰ θλίψιν στὴν καρδιὰ τοῦ ἀναγνώστη γιὰ τὶς πεσιμιστικὰς σκέψεις πού διατυπώνει ἡ συγγραφεὺς, ὅταν λ.χ. λέει: «Τόπος γιὰ τοὺς διαλεκτοὺς δὲν ὑπάρχει στὴ γῆ».

Ρούλας Βαρελλᾶ Παπαδημητρίου: *Τὸ Ἀγγλικὸ Θέατρο.* Θεσσαλονίκη 1936. Ἡ συγγραφεὺς κάμνει μιὰν ἐπισκόπησιν τοῦ Ἀγγλικοῦ Θεάτρου ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 16 αἰῶνος καὶ περιγράφει τὴν ἀκμὴν καὶ παρακμὴν του. Ἡ μελέτη αὕτη εἶνε λίαν ἀξιοσημείωτη διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους γιὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ Θεάτρου.

Ἰρσίμ: *Τὰ Χριστούγεννα τοῦ Ἀλήτη.* Ἀθήναι 1934. Ἡ κ. Π. Μαξίμου ἡ ὁποία κρύπτεται ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ἰρσίμ δὲν εἶνε ἄγνωστη στὸ λογοτεχνικὸ κόσμον. Ἡ σειρὰ διηγημάτων πού περιέχει τὸ ἀνωτέρω τομίδιον δείχνουν μιὰ πεπειραμένη ἐργάτιδα τῆς πέννας πού ἔχει παρατηρητικότητα, φαντασία καὶ ξέρει νὰ ἐκθέτῃ τὰ ὅσα εἶδαν τὰ μάτια της. Πόλλὰ ἀπὸ τὰ διηγήματα αὐτὰ δημοσιεύτηκαν στὴν Νέα Ἑστία.

Τὸ Ἐξεταστικὸν Κέντρον τῆς Γενεύης (Research Center of Geneva) μᾶς ἐστειλε κατάλογον τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων μελετῶν καὶ ἐκδόσεων. Ἡ τελευταία τῆς ἐκδόσις εἶνε ἡ *Κοινὴ Γνώμη καὶ ἡ Ἱταλο-Αἰθιοπικὴ διαφορά.* Ἀντίγραφα στέλλει εἰς πάντα αἰτοῦντα τὸ ἀνωτέρω Κέντρον 2 Place Chateaubriand Γενεύη, ἀντὶ 1 φράγκου Ἑλβετικοῦ.

Ἐλήφθησαν εἰς τὰ γραφεῖα μας: *Τὸ σχολεῖό μας,* ἐκδιδόμενον ἀπὸ τὰς μινητρίαις τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου κ. Μήνας Ἀηδοнопόουλου, μὲ δροσερὴ ὅπως πάντοτε καὶ ζωντανὴ ὕλη.

Ἐλάβομεν τὴν Λογοδοσίαν τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν ἐξ ἧς ἐμφαίνεται ἡ ὥραία καὶ κοινωφελὴς δράσις τοῦ σωματείου αὐτοῦ.

Ἐπίσης μᾶς ἐστάλη ἀπὸ τὸν Σύνδεσμον Δεσποινίδων Ἀλεξανδρουπόλεως ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1935. Πρόεδρος τοῦ λαμπροῦ τούτου σωματείου εἶνε ἡ κ. Ὀλγα Μηλιώνη τὴν ὁποίαν συγκαίρως θερμῶς καθὼς καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν ἀοκνον καὶ ἐκπολιτιστικὴν των ἐργασίαν.

Ἐλάβαμε τὸ 3 τεῦχος τοῦ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ *Εὐφορίων* τοῦ ὁποίου διευθυντὴς εἶνε ὁ κ. Μαιναλιώτης.

Μᾶς ἐστάλη, ἡ λογοδοσία τῆς *Ἑνώσεως Ἑλληνίδων Ἀλεξανδρείας,* τὸ ἀρίστου τούτου σωματείου, τὸ ὁποῖον διευθύνει τόσον ἐπαξίως ἡ κ. Μαρίκα Μ. Καζούλη. Ἡ Ἑνωσις περιλαμβάνει τὸ Νηπιοτροφεῖον ἢ «Μάννα», Νηπιακὸν Ὁρφανοτροφεῖον. Ἐξοχικὸν Παράπηγμα, Νυκτερινὴν Σχολὴν ἢ «Εργάτις» καὶ Μελετητήριον. Ἡ λογοδοσία ἀναφέρει τὴν δωρεάν τῆς μεγάλης φιλανθρωπίας καὶ εὐεργέτιδος κυρίας Ζωῆς Μ. Σαμαρίνα ἡ ὁποία ἐδώρησεν τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ὁρφανοτροφείου. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας παρασημοφόρησε τὴν φιλάνθρωπον δέσποιναν διὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἁγ. Μάρκου.

ὑπὸ τοῦ κ. Κωνστ. Κατσαρᾶ, νευρολόγου-ψυχιάτρου ἐξεδοθὲν ὠφελιμώτατον βιβλίον ὡς συμβολὴ στὸν Ἀντιαλκοολικὸ Ἀγῶνα *Ὀίνος καὶ Ἀλκοολισμὸς.* Τὸ βιβλίον αὐτὸ χρησιμώτατον ὡς λαϊκὸν ἀνάγνωσμα εἶνε γραμμένον εἰς ἀπλὴν, εὐληπτον γλῶσσαν καὶ πρέπει νὰ λαβῇ εὐρυτάτην διάδοσιν.

Μόδες

Γράφοντας τὶς προάλλες στὴν «Ἑλληνίδα» γιὰ τὰ καπέλλα «ὅσο γιὰ τὶς φόρμες οἱ ἴδιες πάντοτε: Τὸ μισὸ κεφάλι ἔξω καὶ τὸ ἓνα μάτι γιὰ δείγμα» δὲν φανταζόμεθα ὅτι θὰ εἶχε κεραυνοβόλο ἐπίδρασι στὴ μεγαλύτερη γαλλίδα καπελλοῦ, τὴ Rose

Γιὰ πρωτὴ, γι' ἀπόγευμα, γιὰ βράδυ. Σὺλα τὰ σχέδια. Καὶ tuniques σταυρωτές, ἀνοιχτές ἢ ντραπὲ παρουσιάζουν ἓνα σίκ σύνολον ἀπογευματινὸ, πολὺ μοντέρνο. Τὰ φορεματάκια πολὺ ἀπλᾶ, δὲν ἔχουν ἀλλάξει, γαρνίρονται μονάχα μὲ κουμπιὰ πολὺπλοκα καὶ μὲ ὠραία γιαντακάκια κεντητὰ ἀπάνω σὲ λινὸ ἢ ὀργαντί.

Σ.Α.

ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΑΣ

Ἐπιστράτευσιν γενικὴν ἐκήρυξεν ἡ Ὑγειονομικὴ μας Ὑπηρεσία ἐναντίον τῶν κουνουπιῶν, σκνιπῶν, στεγομυιῶν καὶ λοιπῶν βλαβερῶν ἐντόμων διὰ νὰ μᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸν Δάγγειον, τὸν τριήμερον, τὴν ἐλονοσίαν καὶ τὰς λοιπὰς ἐπιδημικὰς νόσους θάνατος εἰς τὰ βλαβερά ἐντομα! Ἴδου τὸ γενικὸν σύνθημα. Θέλετε νὰ συνδράμητε ἡθικῶς τὸν ἐξυγιαντικὸν ἀγῶνα; Θέλετε νὰ ὀπλισθῆτε δι' αὐτόν; Θέλετε νὰ προφυλάξητε τὴν ὑγίαν σας καὶ τὴν ὑγίαν τῶν παιδιῶν σας ἀπὸ τὰς ἐπιδημίας; Ζητήσατε ἀπὸ τὰ βιβλιοπωλεῖα τὸ μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος τοῦ Ἑλληνικοῦ Βιβλίου τὰ ΒΛΑΒΕΡΑ ΕΝΤΟΜΑ (σελ. 114, εἰκ. 27). Αὐτὸ θὰ σας δείξῃ τὸν δρόμον πρὸς τὴν νίκην.

Valois, πού σὰν γιὰ ἀπάντησι στὰ γραφόμενα μας, παρουσίασε αὕτη τὴ μεξικανικὴ φόρμα σὲ παγιάσιν πού παραθέτουμε σήμερα. Φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ μόνοι τους καταλαβαίνουν αὐτοὶ οἱ καλλιτέχναι ὅτι τὸ καλοκαίρι μὲ τὸν ἥλιο δὲν εἶνε δυνατόν νὰ φοροῦμε μικρὰ καπελλάκια.

Ὅλες οἱ παροιμίαις εἶνε σωστές, ἀλλὰ καὶ αὕτη πού λέν οἱ Γάλλοι εἶνε ἴσως ἀπὸ τὶς πῦρ ἐπιτυχημένες τοῦλάχιστον ἀπὸ... ὑγιεινῆς ἀπόψεως: au mois

“L'HELLENIS,”

Organe mensuel du Conseil National
des femmes hellènes

Rédaction-Administration: Rue Alex. Soutsou 26
Athènes, Juin 1936

La mort fauche dernièrement sans pitié les hommes politiques de la Grèce. Après Kondylis, Venizélos, Demertzis, voilà que l'ex-président du Conseil Panagis Tsaldaris vient de succomber à la maladie qui minait depuis longtemps sa santé. Le sort des hommes politiques de notre pays semble être d'avoir toute la bonne volonté et les meilleures intentions pour combattre de toutes leurs forces pour le bien de la patrie, mais de voir souvent leurs efforts brisés par une inexorable réalité.

Ainsi pour la question des droits politiques des femmes tous ces défunts qui gouvernèrent pendant les dernières années le pays, ont reconnu le bien fondé de nos revendications, mais des circonstances male contreuses les ont toujours empêchés de réaliser leurs bonnes intentions. La génération à laquelle appartenaient ceux qui l'un après l'autre viennent de mourir s'éteint peu à peu. Nous, les femmes mettons nos espoirs en les jeunes qui viendront prendre en mains le gouvernail politique. Ils seront assurément plus disposés à admettre que la reconstitution du monde ne peut se réaliser sans l'aide de la femme.

Le Lyceum Club d'Athènes a fêté le mois dernier le 25 anniversaire de son existence. En même temps ses membres ont fêté le cinquantenaire de leurs président, Mme. Calliroi Parrin, qui est la vraie pionnière du mouvement féminin en Grèce. Elle commença son activité comme journaliste en éditant pendant de longues années un journal de la femme. Puis elle fonda l'Asile St. Catherine, une maison-pensionnat pour des jeunes filles travailleuses, puis une Ecole ménagère, et comme couronnement de sa vie laborieuse le Lyceum Club. Ce dernier compte aujourd'hui un grand nombre de membres. Son mérite est, entre autre, d'avoir su conserver les costumes nationaux et faire revivre les danses populaires. Il possède une magnifique collection de costumes de toutes les régions de la Grèce, et organise régulièrement des fêtes nationales au Stade Panathénien, où des jeunes filles en costumes nationaux exécutent les danses du pays.

Nous publions un article par Olymbie Kokkevi, professeur des sciences ménagères à l'école des filles «Arsakion» sur les résultats bienfaisants du jardinage employé comme moyen éducatif, et dont l'efficacité est reconnue aujourd'hui par les plus éminents éducateurs et pédagogues. L'auteur conclut qu'aucune famille, aucune école ne devrait priver ses enfants d'un jardin.

Pour les vacances à la campagne des femmes travailleuses la Ligue pour le Droits de la femme projette de fonder un comité qui organisera le séjour à la campagne des femmes travailleuses. Elle fait appel à ceux qui sont en état d'aider cette œuvre sociale et charitable pour assurer les moyens nécessaires et pouvoir envoyer pendant les mois d'été au moins cinquante ouvrières à la mer ou à la montagne. On choisira entre les plus pauvres, les plus faibles, avec l'espoir qu'un séjour de trois semaines au grand air leur donnera la force de continuer leur rude labeur dans les fabriques ou les ateliers de couture.

La Conseil National des femmes grecques a publié un Guide des institutions de prévoyance sociale de toute la Grèce. Ce volume mentionne et décrit le fonctionnement de plus de 800 œuvres philanthropiques et sociales, dont la plupart sont dues à l'initiative privée.

La Section de la Paix et Arbitrage du C. N. a publié et fait circuler le 18 mai, jour de la Bonne Volonté un journal pacifique intitulé «La Tribune de la Paix» qui a été distribué à des milliers d'exemplaires dans toutes les écoles secondaires de la capitale et des provinces.

Le Bureau de placement de la Section de Travail du C. N. continue son œuvre bienfaisante. Il parvient à trouver du travail aux femmes qui souffrent du chômage par un large système d'information. L'Hellénis vient en aide au bureau en publiant dans chaque numéro une liste des cas les plus urgents. Nous sommes heureuses de constater que cette méthode a jusqu'à présent un bon résultat.

ΔΙΑ την μεγάλην Γυναικείαν Συγκέντρωσιν, πού έγινε την 24 Μαΐου στο Θέατρον Ἀργυροπούλου, θά γράψωμεν ἐκτενέστερον στο προσεχές τεύχος.

Μεταξωτά Χρυσασίδος

Μή λησμονείτε
ὅτι μόνον με τὸ

ΚΑΤΟΙ
ΘΑ ΕΧΕΤΕ ΗΓΕΥΧΟΝ ΥΠΝΟΝ

Πρὸς ἀποφυγὴν
τῶν ἀπομιμήσεων
προσέξτε τὸ
τυπὸν

ΚΑΤΟΙ COIL
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΜΕΝΟΝ
ΚΕΝΟΡΡΥΘΜΙΟΝ
ΑΛΛΗΝ ΕΝΤΟΜΟΝ
ΠΑΡΑΤΗΡΕΙΒΕΝ ΥΠΟ
AZUMI & CO. LTD
OSAKA JAPONIAS
MADE IN JAPAN

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΑΓΝΟΝ
ΒΟΥΤΥΡΟΝ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΕΛΕΝΗΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Υποστηρίζετε την ἐγχώριον
βιομηχανίαν αγοράζουσαι τὸ
φρεσκώτατο βούτυρό μου
κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὴν Κέρ-
κυραν γιὰ τὸ τσάϊ σας γιὰ
τὰ γλυκὰ σας γιὰ τὰ φα-
γητὰ σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
ΚΑΝΙΓΓΟΣ 6
Τηλέφ. 23-163

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΙΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΙΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

Νομικόν Γραφείον

Ἑθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων

ΠΑΡΕΧΕΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΜΒΟΥΛΑΣ

Ἐκάστην Πέμπτην 12-1 μ. μ.

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου 26

**ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ**

Ἐφαρμόζεται με μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν.
Παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων καὶ διαφόρων Ποικι-
μάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΡΑΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ
κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἐσωτερικὰ καὶ ἐξω-
τερικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν. ==

ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

**ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ**

OREODONT

ΔΑΜΒΕΡΓΗ

Μία ἱστορία ἀπλῆ.... Ἡ Φιφίκα ἢ Μοδίστρα

Ἀφιερώνεται στὶς γυναῖκες

Ἡ μοδίστρα ἢ Φιφίκα
μὲ τὸ ἀκούραστο τὸ χέρι,
ράβει βιαστικά μιὰ προῖκα
καὶ πεθαίνει στὸ νυχτέρι...

Στὴ δουλειά της, ὅλο φούργια
μὲ τὰ μοῦτρα ἔχει πέσει,
κι' ὅλο ἐμπόδια καινούργια
τῆς τυχαίνουνε στὴ μέση!...

Σκέπτεται μὲ νεῦρα, πόσο
πρέπει ἀλήθεια νὰ βιαστῇ,
καὶ θυμώνει κάθε τόσο
ποὺ τῆς σπάει ἡ κλωστή!

Ἀχ! τί γύρευα νὰ μπλέξω;
λέει ἡ δόλια μὲ μαράζι,
ἀλλὰ... μιὰ Κιθάρα ἀπ' ἔξω
κλαίει κι' αὐτὴ κι' ἀναστενάζει.

Καὶ τῆς λέει μὲ λαχτάρα:
Ὡμορφὴ μου ζωγραφιά,
ξενοχτᾶς, μὰ ἡ Κιθάρα
σοῦ κρατάει συντροφιά...

Κι' ἐνῶ σκέπτεται ἡ Φιφίκα
τὸν καλὸ τραγουδιστὴ
τὴν φωνὴ του ποῦχει γλύκα...
... ξανασπάει ἡ κλωστή!...

Ὅλο νεῦρα ἡ καῦμένη
— εἶναι βλέπετε πρωτὰρα,
στὸ παράθυρο σκυμένη
πάει ν' ἀκούσῃ τὴν Κιθάρα...

Τὴν Κιθάρα; Σὲ καλὸ της...
Πῶς δὲν τῶχε στοχαστῇ;
Καὶ πετάει τὸ μυαλό της
στῆς... «Κιθάρας» τὴν κλωστή!

Τὸ πρωτὶ στοὺς δρόμους τρέχει
ἡ Φιφίκα μὲ λαχτάρα
καὶ τὸ βράδυ πλέον ἔχει
τὴν περίφημη... «Κιθάρα»

Κι' ἀπὸ τότε ἡ Φιφίκα,
γὰ νὰ λέμε τὰ σωστά,
ράβει γρήγορα τὴν προῖκα
κι' ὅπου νᾶ'ναι συνιστᾷ
καὶ σὲ φίλες καὶ γνωστὰς
τῆς «Κιθάρας» τῆς κλωστῆς!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΤΗ. 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1935) „ 9.959.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Ἅγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θήβαι	Μεσσήνη
Ἀργίριον	Θήρα	Μιτυλήνη
Ἀγνιά	Ἰθάκη	Ναύπακτος
Ἀθήναι:	Ἰστιαία (Ξηροχώριον)	Ναύπλιον
Ὑπ/μα, ὁδὸς Μητροπόλεως 9	Ἰωάννινα	Νιγρίτα
» ἐν Καλλιθέα	Καβάλλα	Ξάνθη
» ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ	Καλάβρυτα	Ὀρεστιάς
» ἐν Παγκρατίῳ	Καλάμαι	Παξοὶ
Αἴγιον	Καλαμπάκα	Παπάδος (Μυτιλήνης)
Ἀλεξανδρούπολις	Καρδίτσα	Πάτραι
Ἀλμυρὸς	Καρλόβασι (Σάμου)	Πειραιεὺς
Ἀμαλίδας	Καρπενήσιον	Πλωμάριον (Μυτιλήνης)
Ἀμύνταιον (Σόροβις)	Καρναὶ (Ἅγιον Ὅρος)	Πόρος
Ἀμφίκλεια	Καστοριά	Ποταμὸς
Ἀμφισσα	Κατερίνη	Πρέβεζα
Ἄνδρος	Κέρκυρα	Πύλος
Ἀργοστόλιον	Κιλκίς	Πύργος
Ἄρτα	Κοζάνη	Ρεθύμνη (Κρήτης)
Ἀταλάντη	Κομοτινή	Σέρραι
Βάμος (Κρήτη)	Κόρινθος	Σητεία (Κρήτης)
Βέροια	Κύθηρα	Σικωνία (Κιάτον)
Βόλος	Κύμη	Σκιάθος
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σουφλίον
Γύθειον	Λαγκαδᾶς	Σπάρτη
Δημητσάνα	Λαμία	Σύρος
Διδυμότειχον	Λάρισα	Τρίκαλα
Δράμα	Λεβάδεια	Τρίπολις
Ἐδεσσα	Λευκάς	Φάρσαλα
Ἐλασσών	Λήμνος	Φλώρινα
Ἐλευθερούπολις (Πράβιον)	Λιμὴν Βαθέως (Σάμου)	Χαλκίς
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	Χανιά (Κρήτης)
Ἡράκλειον (Κρήτης)	Μεσολόγγιον	Χίος
Θεσσαλονίκη		

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΪΡῳ: Rue Emad el Dine No 17

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfik

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἑξαωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μετὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡῶΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.350.000